

Ermitte Camaldul Ermi
Vigrensis

V I A
C O M P E N D I I

A D

D E U M,

PER MOTUS ANAGOGI-
COS, ET ORATIONES
JACULATORIAS.

LIBER ISAGOGICVS AD MY-
sticam Theologiam.

AUCTORE

D. JOANNE
BONA,

SACRÆ ROMANÆ ECCLESIAE

Tit. S. Bernardi ad thermas Pres-
bytero Cardinali, Ordinis
Cisterciensis.

COLONIAE.

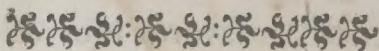
Sumptibus HERMANNI DEMEN

sub signo Monocerotis.

Apno M. DC. LXXIII.

*Quo die Joanni Symonae de Pavia
F. S. N. N. N. N.*

Bien. A. III. 30

Præfatio ad Lectorem.

MUltum luctatus
sum, Christiane Le-
ctor, mecum cogi-
tans, & animo volvens,
quidnam potissimum in
hoc vestibulo tecum col-
loquerer. Diu tamen cogi-
tanti nihil occurrit, nisi ut
plurimam tibi salutem, ex
imis sensibus optem; quæ
utinam per hunc librum
vera & æterna tibi contin-
gat. In hoc voto sistere fa-
tius est, quàm te prolixâ
præfatione gravare: quid-
quid enim addidero, quid
* 2 erit?

erit? An favores tuos &
laudes captem? Parce, ista
non ambio. An tuam sal-
tem benevolentiam ex-
quisitis verborum flosculis
conciliem? Hoc non fit
verbis, sed mutuis officiis,
& beneficiis. An de usu &
praxi hujus opusculi do-
cumenta præscribam?
Congererem inutiliter,
quæ infrà suis locis utilius
leges. An materiæ utilita-
tem, & præstantiam extol-
lam? Jam ex titulo & pro-
spectû intellexisti, nihil
melius fore, quàm citò ad
Deum pervenire. An for-
mam, stylum, & dicendi
cha-

characterem, quod plerique solent, excusam; Neglexi hæc lenocinia, Manilii versum sequutus, *Ornari res ipsa vetat, contenta doceri.* An studium meum prædicem, & laborem, qui multus fuit; Pietati scripsi, non pompæ. Ante de scopo instituti operis præmoneam; Frustra, quia in limine primi capitis descript⁹ est. An adversus maledicos & obtrectatores tuum implorẽ patrocinium? Non est necesse, nam sperno, & fugio hoc genus hominum; quod si non effugio, causa Dei hic agitur, ipse tuebitur, & ju-

* 3 dica-

dicabit. An pro terminis, &
phrasibus mysticis præmit-
tam Apologeticon? Nec
quidquam, à vocibus enim
obscuris abstinui, vel si
quas materiâ exigente in-
termiscui, non mea, sed re-
rū hæc culpa est, quæ non
aliter tractari possunt. An
objectiones præoccupem,
quibus convelli studium
meū potest, & audacia re-
præhendi? Non admittunt
hæ paginæ talem lectorem,
qui velit contentionibus
deservire, & clarescere ini-
micitiis. Tum ultrò ipse fa-
teor, me rē sublimem, non
meā, sed alienā experientiā
edo-

edoctū scripſiſſe; ſicut ſcri-
ptū eſt, *Credidi propter quod*
locutus ſum. Addo ſolatium
meum eſſe de perfectione
diſcerere, inſtar lāguentiū,
qui cū vacent à ſanitate,
de bonis ejus tacere non
nōrunt. Denique generoſa
res eſt in altum conari.
Quæ cauſa igitur mihi eſt,
ut te ſine fructu hic morer?
Nulla, niſi ut Deum ames,
& ad eum properes, ejus-
que gratiam mihi conci-
lies, ne in ſemitā immobilis
hæream, dum aliis ad me-
tam feſtinantibus viam o-
ſtendo. Vale.

Ordo, & Index Capitum.

CAPUT I. *Scopus, & usus libri. Pro-
scriptione, & fine ad Deum oratio. Du-
plex via, quâ itur ad Deum. Viriusque
discrimina.* pag. 1

CAP II. *Viam mysticam duplicem esse,
activam, & passivam. Quid utraque
sit? Cusquenti ad apicem mystica Theolo-
gia pervenire omnia relinquenda.* 7

CAP. III. *Mystica Theologia quid sit?
Quomodo differat ab aliis scientiis? An
cognita fuerunt antiquis Platoniciis?
Ejus principium, & scopus* 14

CAP. IV. *Qua sint dispositiones ad my-
sticam Theologiam? Qua ejus impedi-
menta? Qui ad ipsam discendam inca-
pax, qui magis idonei? Oratio & gra-
tiarum actio.* 21

CAP. V. *Quid sit unio mystica? Quomo-
do fiat? Quid ejus effectus? Quid inca-
pacibus & ignavis conferat lectio mysti-
ca Theologia? Transitus ad Aspiratio-
nes.* 39

CAP. VI. *Aspirationes, motus Anagogici,
orationes jaculatoria quid sint? Senten-
tius, & exemplis Sanctorum Patrum ap-
proban-*

probantur : De illarum præstantiâ, & utilitate. 39

CAP. VII. *Varia documenta pro usu, & praxi Aspirationum.* 52

CAP. VIII. *Qui sint fontes Aspirationum, qua materia, quis ordo ? De triplici statu Incipientium, Proficientium, & Perfectorum.* 70

CAP. IX. *Transitus ab Aspirationibus ad Contemplationem : Addita quadam de Aspiratione passivâ ? Quid sit Contemplatio ? Ejus objectum, & causæ.* 82

CAP. X. *Indicantur auctores, qui de Contemplatione scripserunt : Quotuplex ea sit ? Qui ejus gradus, & status ? Exempla Divina probætonis, & patientiæ in desolatione, Divisio animæ, & potentiarum ejus secundum mysticos Hæreticos ad Deum.* 97

CAP. XI. *Gemitus animæ penitentis pro incipientibus.* 126

CAP. XII. *Pia desideria ad usum proficientium.* 142

CAP. XIII. *Suspiria amanti animæ pro perfecti.* 157

CAP. XIV. *Laudem virtutis in actione*

consistere: Actus diversarū virtutum.

177

CAP. XV. Fasciculus Aspirationum ad
Iesum, ad Beatam Virginem, ad Coeli-
tes universos.

157

CAP. XVI. Aspirationes ex Nominibus
Dei, ejusque attributis, & perfectioni-
bus.

205

CAP. XVII. Vitam Christi esse fontem
omnium bonorum: Quomodo ex eā pii
affectus eliciantur.

234

CAP. XVIII. Ex quālibet re, quæ occur-
rit, motus anagogicos elici posse: Scala à
visibili creaturā ad invisibilem crea-
torem.

258

CAP. XIX. Diarium & Silvula aspira-
num pro omni actione diei, & pro
quālibet occasione.

267

CAP. XX De Amore Dei: Quid sit A-
mor? Ejus origo, prerogativa, & pro-
prietates? Amoris Philosophia à quibus
discenda? Possē Deum facilius amari,
quam cognosci.

300

CEN.

C E N S U R A.

Reverendiss. P. Magistri Fratris Michaelis de Alcantara Vicarii Generalis Italiae, & Sicilia, & Procuratoris Generalis totius Ordinis B. Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum Sanctae Inquisitionis in Hispania Qualificatoris, & acra Congregationis Indicis, in Vrbe Consultoris.

Jussu Reverendiss. P. Fr. Raymundi Capizucchi S. A. P. Magistri, Ord. Praedicatorum vidi librum istum, cujus titulus est: *Via Compendii ad Deum*, Auctore Reverendiss. P. D. Joanne Bona de Monte Regali Congreg. S. Bernardi, Ordinis Cisterciensis Abbate generali, ipsumque cum magnâ animi voluptate (utinam fructu) perlegi, & praeterquam nihil in eo reperi Catholicæ nostræ Fidei, aut bonis moribus non conforme, judico illum spiritualis vitæ amatoribus utilissimum fore, in eo enim miro modo, ac singulari methodo digestum traditur quidquid in hâc materiâ sparsim congestum est à Sanctis Patribus, & aliis arcanae hujus Theologiæ Professoribus,

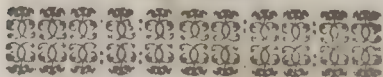
quos

quos omnes Bonus Auctor magno studio, ac majori experiētiā percurrisse videtur, ut de illo verificari possit quod juxta Magnum Gregorium homil. 5. super Ezech. de perfectis viris post contemplationem suam redeuntibus dicitur Psal. 144. *Memoriam suavitatis tue eructabunt* : Eructat equidem, quæ dulciter haussit, & sapienter docet, quæ usu didicit, simulque adeò efficaciter movet, ac jucundè delectat, ut quamplures profectus ex hujus Operis lectione in Dei obsequium sperari possint. Quare dignissimum censeo, ut typis mandetur, ac in lucem prodeat. Romæ in hoc Conventu Hadriani Ordinis B. Mariæ de Medede Redemptionis captivorum die 26. Julii 1657.

Fr. Michael de Alcantarâ.

Imprimatur si videbitur Reverendiss. P.
Mag. Sac. Pal. Ap.

M. A. Oddus Episc. Ierap. Vicefg.

VIA COMPENDII

AD DEUM

PER MOTUS ANAGOGI-
cos, & ignitas aspirationes.

C A P U T I.

SCOPUS, ET VSUS LIBRI.

*Pro scriptione, Et sine ad Deum Ora-
tio. Duplex via, quâ uir ad
Deum. Utriusque dis-
crimina.*

I.

Itæ sanctioris viam
nosse volentibus bre-
vi compendio indi-
care propositum mi-
hi est, non meis, sed
veterum Patrum mo-
nitis, ac documentis. Usus erit huius li-
belli, uti spero, non inutilis, nec in iucun-
A dus.

dus. Nam cum plerisque longum iter ad
 Deum, plenumque sentibus videatur;
 haudent fortasse animo non modicam
 voluptatem, cum viam sibi facillimam,
 sed vulgo ignotam, proponi animadver-
 terint, à qua labor absit, & longitudo.
 Nec erit hæc via scandalum mihi docen-
 ti, & non facienti: nam, ut quidam vir
 sapiens (a) scribit, *Docens aliquis plus di-*
scit, & dicens sæpè unà audit cum iis qui
ipsum audiunt: unus est enim magister &
eius qui discit, & eius qui audit, qui &
montem irrigat, & rationem. Dirigens er-
 go pedes aliorum in viam pacis, & ipse
 incipiam ab omni via mala prohibere
 pedes meos: & cum perfecero gressus
 sentium me in semitis Dei; sequar
 eos, & exultabo sicut gigas ad curren-
 dam viam, quæ me ad verticem montis,
 ad tertium cælum, ad caliginem, in quâ
 Deus habitat, recto itinere vel pertrahat,
 vel perducatur.

2. Sed quia socordiâ depressus, &
 mundi hujus simulacra circumferens as-
 surgere

(a) *Clemens Alexandrin. 1. Strom.*

AD DEUM.

3

Surgere ad eum, qui posuit tenebras laticibulum suum, sine ipso non possum; orationem præmittere par est, ut scientiarum Dominus, ductorque viæ ad supernaturalem illapsum, lumenque arcanum cor meum aperire, & mentem elevare dignetur.

Tu Domine, qui corda nosti omnium, dirige me (b), ad mysticorum oraculorum lucidissimum, indemonstrabile, & summum fastigium: ubi simplicia & immutabilia Theologiæ mysteria aperiuntur in caligine splendidissima silentii arcana docentis, quæ in fumæ tenebricosâ obscuritate clarissimè lucet, & pulcherrimis splendoribus mentes oculis captas superadiamphat. Hæc enim est scopus, hæc meta votorum meorum, ad te pervenire principium, & finem meum, & optatissimum cunctarum animarum mearum.

3. Duplex autem est via, per quam

A 2

iter

(b) ex Dionysio Areopag. cap. I. myst. Theologia.

iter ad Deum, ut summi viri (c) asseverant. Unam vocant scholasticam, & communem: alteram mysticam, & secretam. Utraque est donum cœleste de sursum descendens a patre luminum, sed multiplex inter utramque intercedit dissimulatio. Illa humanum studium, & inquisitionem requirit, paucisque convenit altiori præditiis literaturâ: hæc ubique, semper, & ab omnibus haberi potest. Illa speculativa, hæc practica: illa proprie in intellectu, hæc in voluntate sita est. Illa exposita illusionibus, superbæ, & curiositate habet unde timeat: hæc itò ac simpliciter ambulat, nihil querens præter Deum. Illa naturaliter cum phantasia & discursu operatur: hæc supernaturaliter cum purâ & simplici intelligentiâ. Illa a scientiâ acquisitâ, hæc a donis infusis Spiritus sancti procedit. Illa angusta est limites non excedens humanæ

(c) *Huph. lib. 1. pag. 2. c. 1 p. 48. & lib. 2 p. 3. cap. 30 & p. 5. collat. 1. myst. Theol. Victor. Gelenius in Summa practica myst. Theologia parte 1. decis. 1. art. 3.*

AD DEUM.

5

humanæ speculationis: hæc cor dilatat ad infinita, & omnem modum naturalis cognitionis transcendit. Illa longa, laboriosa, & difficilis: hæc brevis, expedita, & facillima est. Illa ab infinis incipiens, à pravorum scilicet habituum extirpatione, & tumultuantium affectionum moderatione, per studium virtutum, & viarum activarum officia ad apicem perfectionis ascendit: hæc admirabili circulo ab amore incipiens ad amorem progreditur, & desinit in amore per motus anagogicos, & flammigeras aspirationes. Est enim amor, ut Plato (d) etiam cognovit, *circulus à bono in bonum perpetuus revolvens*. Illam alibi (e) Deo duce, exornat: breviter hic tradere animus est. Scilicet, cum ad Deum preces, ut mentem manum dirigat, & cor amore inflamet; occulta enim ipsius melius amando, quam ratiocinando intelliguntur, & explicantur.

A 3

Spi-

(d) *Plato in Convivio, ubi doctè & fuse de Amore.* (e) *In meâ ad Cælum Manderuditione.*

Spiritus (f) superiorem decus

Sancta siderea domus

Aura labore coelitus,

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

Spiritus radians veni,

Terror agminis inferi,

Efficax hominum salus,

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

Alma lux sapientia,

Dulcis hospita mentium,

Cordis ardor amabilis,

Ima pectoris occupa

Ignem pectus adure.

Iusta nuncia gaudii,

Flamma pronuba gratia,

Sancta lux animi veni,

Aura sacra, ter optimi

Dia flaminis aura.

CA-

(f) Ex hymno elegantissimo Urbani
VIII. ad Spiritum Sanctum.

CAPUT II.

VIAM MYSTICAM DVPLICEM
esse activam, & passivam. Quid utraque
sit. Cupienti ad apicem mysticæ Theo-
logiæ pervenire omnia relin-
quenda.

I. **O** Missâ igitur viâ Scholasticâ de
sola mystica agendum est. Hæc
ut docet Dionysius Carthusianus (a)
doctor extaticus, duplex est, activa &
passiva. Colligitur hæc divisio ex Ma-
gno Dionysio Arcopagitâ (b) qui ad
Timotheum sic scribit. Tu verò, cave
Timothee, in mysticis contemplationibus,
intenta exercitatione, & sensus relinque, &
intellektuales operationes, & sensibilia, &
intelligibilia omnia, & ea quæ sunt & quæ
non sunt universa, ut ad unionem ejus, qui
supra essentiam & scientiam est, quantione

A 7

fas

(a) Dionys. Carthus. lib. de fonte lucis
art. 14. (b) Dionys. Arcop. myst. Theolog.
cap. 1.

fas est, indemonstrabiliter assurgas; siquidem per liberam & absolutam, & puram sui ipsius à rebus omnibus avocationem, ad supernaturalem illum calliginis divinæ radium detractis omnibus & à cunctis expeditus eveheris. Et alibi ita loquitur. (c) Est item divinissima Dei notitia, quæ per nescientiā accipitur, secundum illam, quæ supra intellectum est, unionem, quando mens à rebus omnibus recedens, ac demum semetipsam deserens, de super fulgentibus radiis unitur, quibus in illo inscrutabili sapientia profundo collustratur. Quibus verbis utramque viam attingit, activam, quæ in nostra sita est voluntate, non tamen sine divini auxilii infuso lumine, dum monet Timotheum, ut se disponat ad unionem per omnimodam abstractionem à rebus omnibus, sensus relinquendo, quia non percipiunt quæ sunt spiritus Dei, & omnia objecta sensibilia ac intelligibilia, principia scilicet scientiarum & ratiocinationum; & ea quæ sunt, essentias videlicet rerum immutabiles:

(c) *Item de div. nominib. c. 7.*

AD DEUM. 9

biles : & ea quæ non sunt , res nimirum temporales , quæ propter continuam mutationem meritò dicuntur non esse. Sic autem expedito ab omnibus impedimentis futurum pollicetur , ut ad supernaturalem divinæ caliginis radium analogicè sublimetur , & à Deo trahatur : quia tunc anima divinitus rapitur , & absorbetur , quæ est via passiva , supponens præviam viæ activæ dispositionem.

2. D. Bernardus hanc duplicem viam tendendi ad divinam unionem his verbis (d) exponit. *Quidam trahuntur , quæ dicere possunt ; Trahe me post te. Nonnullè ducuntur , qui dicunt ; Introduxit me Rex in cellam vinariam. Alii rapiuntur , sicut Apostolus raptus est ad tertium cælum. Et primi quidem felices , qui in patientiâ suâ possident animas suas. Secundi feliciores , qui ex voluntate suâ consitentur Domino. Tertiî felicissimi , qui in profundissimâ Dei misericordiâ , quasi sepultâ arbitrii libertate , in divitiis gloriæ in spiritu ardoris rapiuntur , qui spreto ac suppresso adminiculo*

A S

rerum

(d) Bernard. serm. 2. de Ascensione.

10 VIA COMPENDII

rerum ac sensuum, non asceſſoriis gradibus, ſed inopinatis, iſtantiſque exceſſibus feruntur in Patrem. Hæc Doctor mellifluus, qui duos priores diſpoſitioni activæ deputat, tertios paſſivæ. Deus itaque ſublimis, verba ſunt Excellentiſſimi magiſtri Dionyſii Cartuſiani (e) Cum viderit mentem hominis ſpirituſalis Zelo juſta penetratam, charitate flammigeram, puritate ac omni virtute fulcitam, ad divina fortiter aſpirantem, mox dignantiſſimè, exuberantiſſimè, amorosè, ac frequentantiſſimè ei occurrit, ſuccurrit, cooperatur, ſequè ei communicat, manifeſtat, inſundit, eam ad ſe elevat, intrà ſe rapit, deoſculatur, amplectitur, atque ſe ei intueundum, guſtandum, fruendum offert ac exhibet, habetque complacentiam magnam in eâ, & tanquam amicam ac ſponſam apprehendit, ſecundat, & ſibi adſtringit.

3. Tunc verò animæ noſtræ ſuprema portio ad Dei receptionem parata erit, ut in ſpeculo æternæ ſalutis ſumus rerum divinarum contemplator

Rus-

(e) Cartus. de fonte lucis art. 16.

Rusbrochius (f) admonet, cum fuerit prorsus nuda, & formis seu imaginibus vacua, in suum semper principium intuens. Sed quia ad hoc, teste D. Bonaventura (g) nihil potest natura, modicum potest industria; parum dandum est inquisitioni, multum unctioni; parum verbo & scripto, totum Dei dono. Moriamur ergò, & ingrediamur caliginem, imponamus silentium solitudinibus, concupiscentiis, & phantasmatibus: transeamus cum Christo crucifixo ex hoc mundo ad Patrem, ut eo viso dicamus cum Philippo (h) *Sufficit nobis. Hæc est vera vita*, ita Plotinus (i) *fuga solius ad solum*. Sed melius de nostris propono. *Relinque hominem, Angelum, coelum*, inquit Taulerus (k) *& ipsum essentiale bonum, ipsam essentialem veritatem capenudè in se ipsâ; nam quidquid apposueris, hoc ipsum tegit & excludit unitatem*.

A 6

(f) Io. Rusbroch. in speculo aterna sal. c. 8. (g) Bonavent. Itinerar. mentis cap. ult. (h) Ioan. 14. 9. (i) Plotinus in fine libri ult. (k) Io. Taulerus serm. 3 pasche.

nitatem. Platonici, quos phrasibus & verbis Dionysii Areopagitæ sæpissime uti S. Maximus (l) affirmat, nihil frequentius docent, quam nos debere omnia relinquere, ut ad Deum ascendamus. Hinc Plato in Phædone Philosophiam esse docet animi à corpore avulsionem, à corporeis scilicet affectionibus separationem. Eandem veritatem cognoverunt Pythagorici, quorum unus, cujus magisterio se subdiderat Justinus Martyr (m) sic ipsum hortabatur; *An putas te percepturum quidquid ad felicitatem pertinens, nisi prius animam à rebus sensibilibus ad intelligibiles traducam aptam virtuti, ipsiusque summi boni contemplationi?*

4. Hæc est vera sapientia à fonte omnium bonorum beatissima emanatione procedens, ac mentibus Sanctorum divinitus illapsa, qua perfusa anima, non Dei dona, sed ipsum largitorem scintillantibus affectionibus, insatiabilibus votis,

(l) Maximus prologo in opera Dionysii.
(m) Justinus martyr initio Colloq. cum Triphone.

tis, unitivis aspirationibus desiderat; & ad eum suspirat, donec obtineat. Huc suspirabat Propheta (n) cum dicebat. *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiescam?* Quod si quæras, ubi vera sit requies, subjungit, *Ecce elongavi fugiens, mansi in solitudine.* Verbum namque sempiternum non nisi in solitudine profertur, in eâ inquam solitudine, ubi homo & à se ipso, & ab omni multiplicitate relictus, desertus & exul affectus est. Propria Sanctorum est hæc solitudo, quorum hæc sunt verba apud Tertullianum. (o) *Ego nihil foro, nihil campo, nihil curia debeo: nihil officio advigilo, nulla rostra praoccupo, nulla pratoria observo, cancellos non adoro, subsellia non contundo, jura non conturbo, causas non elatro, non judico, non milito, non regno. Secessi de populo: imò unicum negotium mihi est, nec aliud nunc curo, quam ne curem. Erat olim ista sententia, Nemo alii nascitur, moriturus si-*

A 7 bi.

(n) Psal. 54. 7. (o) Tertullianus de Pallio.

14 VIA COMPENDII

bi. Certè ad Epicuros & Zenones ventum est: sapientes vocas totum quietis magisterium, qui eam summa atque unica voluptatis nomine conservavere.

C A P U T III.

MYSTICA THEOLOGIA QUID sit? Quomodo differat ab aliis scientiis? An cognita fuerit antiquis Platoniciis? Ejus principium & scopus.

1. **H**Ac viâ quietis, secessus, & abstractionis pervenitur ad mysticam Theologiam, ad illam videlicet indolentiam sapientiam omni sapientiâ humanâ superiorem, quâ mens Deum suum sine discursibus agnoscit, & quasi contrectat, & sine ratiocinationibus gustat. Est autem mystica Theologia secretissima mentis cum Deo locutio. (a) Est animi extensio in Deum per amoris desiderium.

(a) Dionys. Carthus. super Dionys. myst. Theolog.

desiderium. (b) Est motio anagogica in Deum per purum & fervidum amorem. (c) Est cœlestis quædam Dei notitia per unionem voluntatis Deo adhærentis elicita, vel lumine cœlitus producta. (d) Est sapientia experimentalis, Dei affectiva divinitus infusa, quæ mentem ab omni inordinatione puram per actus supernaturales fidei, spei, & charitatis cum Deo intimè conjungit (e) Alias alii definitiones tradunt, quæ cum prædictis coincidunt. Res enim abstracta & difficilis, ac prorsus divina certis finibus circumscribi nequit, & Dialecticorum regulis concludi.

2. Liquet ex his Theologiam mysticam non esse propriè scientiam, pro ut scientia est habitus acquisitus: sed si accipiat pro actu nihil aliud est quam ipsa mentis in Deum defixio, admiratio
maje-

(b) Io. Gerson. *de myst. Theologia specul. Consid.* 28. (c) Idem Gerson. *ibidem*. (d) Ioannes à Iesu Maria *myst. Theologia cap.* 1. (e) Balth. Corderius *Uag. ad myst. Theologiam Dionisii Areopag. cap.* 2.

majestatis, suspensio animi in lumen immensum ac æternale, ferventissima, quietissima, ac transformativa inspectio Deitatis; si verò sumatur pro habitu, realiter idem est ac præstantissimum donum Spiritus S. quod sapientia nuncupatur, secundum altissimum ejus gradum (f)

3. Differt a Theologiâ Scholasticâ, & symbolicâ, quia scholastica è caliginosis fidei orthodoxæ principiis sua deducit asserta: symbolica figuratas de Deo locutiones explanat: hæc puris quibusdam & tranquillis obtutibus sincerationis sagagentis excursibus divinæ sapientiæ arcana dignoscit. Per scholasticam discit homo rectè uti intelligibilibus, per symbolicam sensibilibus, per hanc rapitur ad supernaturales excessus. Scientiæ humanæ in valle phantasiæ discuntur, hæc in apice mentis. Illæ multis egent discursibus, & erroribus subjectæ sunt: hæc unico & simplici verbo docetur & discitur, & est merè supernaturalis

tam

(f) *Cartus. sup. myst. Theolog. Dionys. qu. 9. art. 5.*

tam in substantiâ, quàm modo procedendi.

4. Multa quidem de Platoniciis legimus, quæ primo aspectu persuadere videntur eos mysticæ Theologiæ non omnino expertes fuisse: Eunapius enim in vitâ Jamblichi scribit eum aliquando decem cubitis à terrâ elevatum fuisse: & Porphyrius in vitâ Plotini mira de ipsius contemplatione scribit: Proclus quoque in libris de Theologia Platonis, & ipse Plotinus passim multa tradunt de mentis excessu, & de abstractione à rebus sensibilibus sapientiæ nostræ placitis haud dissidentanea. Auctor item divinæ sapientiæ secundum Ægyptios sic de seipso loquitur: (g) *Ego sapius animo contemplans relicto corpore visus sum perfrui summo bono cum voluptate incredibili.* Sed, ut Taulerus observat, (h) quidquid isti fecerint, vel dixerint, nunquam terminos naturæ transcenderunt.

Magna

(g) *Auct. div. sap. secund. Ægyptios lib. 1. c. 4.* (h) *Tauler. serm. 2. de S. Ioanne Baptista.*

Magna enim & subtilissima ingenia ita phantasmata extenuare potuerunt, ut species intelligibiles, qua inde abstraherantur, vix cum aliquâ tenui umbrâ sensibilitatis sua objecta repræsentarent. Quod si acuto ipsorum intellectu in rerum sublimium contemplatione occupato phantasmata se ingeriebant, ipse intellectus se alius elevabat, & phantasmatum nubes, ut ita dicam, intus se despiciebat. Hoc autem quomodo fiat, res admodum obscura est. Fromundus Libertus, (i) qui de hâc re acutè, ut solet, disputat in suâ Philosophiâ Christianâ, fieri hoc autumat beneficio cujusdam lucis interioris, de quâ Valerianus Magnus Fromundo non visus doctè sed obscure dixerit duplici libello de luce mentium. Verùm de hâc quid sentiendum sit alibi nos fusiùs Deo favente. Nam de Platonice posterioris avi certissimum est, quod Augustinus scribit,

cos

(i) Fromund. philosophia christiane de Anima lib. 4. cap. 4. art. 6. 7. & seqq.

(k) eos rerum magicarum curiositate depravatos fuisse. Antiquiores autem spiritu superbiæ inflati, cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt, sed evanverunt in cogitationibus suis, frigidi speculatores facti, sine fide & charitatē.

§. Porro mysticæ Theologiæ principium est ipsa essentia bonitatis, rerumque omnium causa superessentialis Trinitas, à quâ per bonitatis redundantiam in nos effluxit, cum inæquali tamen participatione ob diversam hominum aptitudinem, & multorum repugnantiam, cum divinis illustrationibus. Dicitur itaque cum sanctissimo Dionysio (l) *Dei principalem beatitudinem, naturam Divinitatis, principium Deificationis, ex quo Deificandi deificentur, mysticam Theologiam in salutem & Deificationem hominum concessisse, modo scilicet magis immateriato, & spiritaliori, non extrinsecus*

(k) Augustinus epist. 56. & Confess. lib. 20. cap. 42. (l) Dionys. Eccles. Hierarchia cap. 1.

cūs ad divina movendo, sed intelligibili ratione atque intrinsecus purā liquidāque illustratione diviniſſimam iis voluntatem irradiando. Et hic ſcopus huius ſapientiæ eſt erga Deum & res divinas continua dilectio, cognitio Dei perfectiſſima, & ſimplicis perfectionis ejus divina participatio atque fruitio quæ Dei contemplatorem ſpiritali modo reficit, ejuſque animam modo prorsus ineffabili artiſſimè cum Deo unit, & deificat. In ipſo ſiquidem viſ quædam ſuperhumana reperitur & operatio Divinitatis, à quâ mens deificanda ſacris myſticis initiatur, & theodidactis myſtagogiis eruditur. Sed videndum quomodo poſſit mortalis homo ad hæc ſublimia & divina myſteria propriis actibus diſponi.

CAPUT IV.

*QUÆ SINT DISPOSITIONES AD
mysticam Theologiam? Quæ ejus impedi-
menta? Qui ad ipsam discendam in-
capaces, qui magis idonei? Oratio,
& gratiarum actio.*

I. **A**XIOMA certissimum est apud
scholasticos, debere, dispositio-
nem ejusdem ordinis esse cum formâ,
ad quam disponit: quare cum supra di-
ctū sit, mysticam Theologiam esse om-
nino supernaturalem, hinc evidentissi-
mâ consecutione deducitur prærequiri
ad ipsam statum quendam supernatura-
lem ipsi proportionatum. Neque enim
fas est, teste Dionysio (a) mysticis Theo-
logis quidquam operari, quod divinis
inspiracionibus vel minimum repugnet,
imò nec isdem dissentire, si divinam ap-
petant claritatē, & ad hanc sanctē, sicut
debet, aspirent. Continuâ igitur in rebus
om-

a Dionys. cap. 3. cœlestis Hierarchia.

omnibus mortificatione opus est, ut secum ipse non dissideat, nec divisus sit, qui ad unum colligi cupit. Propterea pauci sunt viri spirituales, & religiosi, qui hujus mysticæ sapientiæ notitiam habeant; quia, ut optimè observat Jacobus Alvarez (b) paucissimi sunt, qui se ipsos fortiter abnegent, & perfectè mortificent.

2. Actus deinde supernaturales prærequiruntur fidei, spei, & charitatis, quibus mens immediatè Deum attingit: & fides quidem intellectum, spes memoriam, charitas voluntatem mysticè perficit & informat, uti pulchrè ac diffusè exponit Ven. Patet Joannes à cruce in suis divinissimis libris de Ascensu montis Carmeli, de nocte obscurâ, & de vivâ amoris flammâ. His accedat necesse est magnum, fervens, & insatiabile desiderium allequendæ perfectionis, sicut dicit Sapiens (c) *Hanc amavi & exquisivi à juventute meâ, & quasi vi sponfam mi-*
hi

b Jacob. Alvarez tom. 2. de vita spir.
rit. lib. 2. par. 1. c. 11. c Sap. 8. 2.

hanc assumere, & amator factus sum
foris illius. Absque dubio enim, ait Ri-
chardus (d) sine ingenti exercitio, sine fre-
quenti studio, sine ardenti desiderio ad per-
fectam scientia hujus altitudinem mens
non sublevatur.

1. Joannes Taulerus (e) rerum my-
sticarum expertissimus scx homini ob-
servanda præscribit, ut ad culmen perfe-
ctionis pertingat. Tria quò ad exteriora,
totidem quò ad interiora: nempe ut
vestes, & omnia exteriora illius simplicia
sint, quibus nemini placere appetat, nisi
Deo: ut verba illius sint succincta, ne-
cessaria, & de rebus divinis: ut in omni
ejus externâ actione nihil appareat, quod
possit offendere intuentes. Deinde quò
ad interna necessarium est ut Deum so-
lum purissimâ intentione quærat: ut
quidquid illi eveniat, imperturbabilem
animi pacem retineat. Antonius Mon-
elia (f) Ordinis Minorum vir magnus
inter

d Richard. de preparat. ad contempl.
c. 79. e Taulerus epist. 29. f Anton.
Monelia in myst. Theolog. Dionys. cap. 1.

24 VIA COMPENDII

inter Mysticos, sed ferè incognitus, sex
 esse catenas docet, quibus ligatur anima,
 ne ad mysticam Theologiam ascendat.
 Primâ est negligentia circa spiritualia,
 quia homo non vult se exercere & mor-
 tificare: secunda, evagatio sensuum: ter-
 tia, curiositas intellectûs circa scientias.
 quarta, inordinatus amor erga tempora-
 lia: quinta, impuritas in operationibus:
 sexta, occupatio circa exteriora. D. Ber-
 nardus (g) quatuor enumerat hujus
 ascensûs impedimenta his verbis: *In*
hoc arcanum, in hoc sanctuarium Dei, si
quem fortè vestrum aliquâ horâ sic rapi,
& sic abscondi contigerit, ut minimè avo-
cer, aut perturbet vel sensus egens, vel cu-
ra pungens, vel culpa mordens, vel ea certè
quæ difficiliùs amoveantur irruentia ima-
ginum corporearum phantasmata; poterit
quidem hic, cum ad nos redierit, gloriari &
dicere, Introduxit me Rex in cubiculum
suum. Est autem sensus egens nimis exi-
gens sensualitas, quæ inordinatis affe-
ctuum motibus nos exagitat, cura pun-
gens,

g Bernardus serm. 23, in Cant.

gens, rerum temporalium sollicitudo: culpa mordens, pravæ conscientiaë stimulus: irruentia denique phantasmata sunt rerum sensibilibum, & corporearum imagines, quas vocat Augustinus (b) anima nostræ plagas per sensus inflictas. Hæc omnia abdicanda, & extirpanda prorsus sunt, ut Deum inveniamus. *Quamdiù enim ait Richardus (i) consolationem ab aliquâ creaturâ accipimus, nondum Dilectum perfectè tenemus.* Quando autem tales fuerimus, ut nihil prorsus terrenorum nos delectet, eodem momento, eodem puncto temporis videbimus quod cupimus, ut promittit Augustinus (k)

4. Cum tot igitur dispositiones ad mysticam Theologiam sint necessariae, libet hic vetere ritu proclamare, Procul hinc, procul este prophani. Nam & Dionysius (l) monet Timotheum, ut ca-

B

vear,

h *August. epist. 72. i Rich. lib. 4. de contempl. c. 16.* k *Aug. lib. 1. Soliloq. de cognit Dei & anima c. 14.* l *Dionys. c. 1. myst. Theologia.*

veat, ne quis eorum hæc audiat myste-
ria, qui rebus adhærescunt, & nihil ultra
naturalia supernaturaliter esse imagi-
nantur: qui materialibus rebus immersi
nondum per studium mortificationis, &
exercitium virtutum animi candorem
acquisiverunt: qui ambulantes in mi-
rabilibus super searcana Dei sua cogni-
tione se posse percipere arbitrantur.
His meritò occinimus cum christiano
Poeta (m)

En adest Deus, impios

Hinc procul procul arceo.

Invisum superis genus,

Hinc abite profani.

Fumus ut fugit: obviis

Cera cedit ut ignibus:

Sic, intrante Deo, procul!

Hinc abite profani.

Cæterum hæc sapientia citius ac sub-
limius Idiotis simplicibus, qui nihil a-
liud quam salutem in timore & tremo-
re curant, quam magnis & eruditis The-
ologis

m Eranc. Montmorentius in Para-
phrasi psalmi 67.

ologis conferri solet, nisi & ipsi toto mentis affectu studeant humilitati. Ita scribit vir eximius Bartholomæus de Martyribus Bracharenſis Archiepiſcopus (n) Et Bernardus de hac re sermonem habens sic exclamant (o) *O quisquis curiosus es scire quid sit hoc Verbo frui, para illi non aurem, sed mentem : non docet hoc lingua, sed gratia: absconditur à sapientibus & prudentibus, & revelatur parvulis.* Similia docent alii plures sapientissimi viri. p) Bonaventura, Gerson, Victor Celenius, Constantinus de Barbanſon, Franciscus Suarez. Atque idem confirmant scriptis suis, & exemplo sanctæ ac Theodidactæ mu-

B 2 lieres,

n Bart. de Martyrib. Compend. doc. spiritualis par. 2. c. 13. §. 3. o Bernard. serm. 85. in Cant. p Bonav. de processu Relig. Gerson. de myst. Theologia specul. Celenius in praxi myst. Theol. p. 1. decis. 1. art. 5. & dec. 10. art. 2. Barbanſon in seminis occultis divini amoris. Suarez tom. 2. de Relig. lib. 2. de orat. c. 10.

lieres, tres Catharinæ Senensis, Genuensis, & Bononiensis; Angela de Fulgineo, Gertruda, Mechtildis, Brigida, Baptista Vernacia, Tereſia à Jeſu, & aliæ plures.

5. Ita nimirum, æterne Deus, rex cœli, & terræ, ita fuit placitum ante te. Tu enim superbis reſiſtis, & humilibus das gratiam, & cum ſimplicibus ſermocinatio tua. Conſiteor tibi, Domine, quia abcondiſti hæc à ſapientibus, & prudentibus, & reſeclaſti ea parvulis Non ſic illuxiſti in flatibus ſapientum hujus ſæculi, ſicut lucēs in mente parvulorum, & humilium humum deferentium, Verè tu es Deus abſconditus, & lucem habitas inaccessibilem, ſed lucem tuam copioſè illis & amanter comunicas, qui J E S U M crucifixum corde & corpore exprimentes animam expurgârunt ab omni labe ac ſorde voluptatum. Pene- trati animam illorum profundius & vitalius quam ſoleas, cum ſolam mentem ignotus irradias, jejunâ voluntate. Pene- trati intimè, & intelligibili tui contractu experti ſunt quam ſuaviter mulces,

&

& mirabiliter imples hanc immensam
mentis nostræ capacitatem. Tum ex ab-
undantiâ cordis eructârunt verba, verba
utique bona, dulciora super mel & fa-
vum; ex quibus didici veram sapientiam,
quæ non reperitur in siccis, & insulsis li-
bris inanum Philosophorum, qui nar-
rant mihi fabulationes, sed non ut lex
tua. Ita, Pater, quoniam sic fuit placitum
ante te.

CAPUT V.

QVID SIT VNIO MYSTICA?
*Quomodo fiat? Qui ejus effectus? Quid in-
capacibus, & ignaris conferat lectio
mystica Theologia. Transitus
ad Aspiraciones.*

1. **E**O tendunt omnia, quæ de mysti-
câ Theologiâ scribuntur, ut ani-
mam perducant ad intimam cum Deo
unionem, in quâ medulla hujus sapien-
tiæ, & summum ejus arcanum consistit.
Non est autem hæc unio localis, sive

præsentia, quæ Deus ubique est, nihil se vacuum relinquens propter suam immensitatem. Non est unio per gratiam sanctificantem, quæ anima a peccatis emaculata in Dei amicitiam restituitur, fitque divinæ consors naturæ. Non est unio per charitatem, de quâ scriptum est (a) *Qui manet in charitate in Deo manet, & Deus in eo.* Prima enim harum unionum convenit etiam rebus inanimatis: secunda omnium justorum est, & puerorum ante usum rationis: fiuntque istæ in substantiâ animæ: Tertia communis est omnibus probis, qui Deum quidem ardentissimè diligunt; sed dono contemplationis, & mysticâ unione carent. Est igitur alia unio felicissima & arcana, inexpertis impervia, & difficilis explicatu, quæ fit in potentis animæ, intellectu scilicet & voluntate; istæ enim Deum attingunt, & illi conjunguntur actionibus propriis vitalibus: atque in istâ unione summa felicitas vitæ hujus consistit, & quædam
 future

a Ioannes 4.16.

future gloriæ prægustatio. De hac unionione non est meæ imbecillitatis fusiùs differere : immundis enim & impuris divina attingere nefas. Legat qui dignus fuerit uberrimè de illâ differentem virum doctissimum, & quasi alterum Hierotheum divina patientem, Thomam à Jesu (b) qui sanctorum Patrum de ea, omniumque Mysticorum doctrinam affert, multa addens ex propria experientiâ.

2. In hac unionione clarissimâ luce sapientiae perfusus intellectus Deum respicit, ut quoddam totum, in quo est omne bonum, ita ut ab eo in aliud diverti nequeat : voluntas autem ardentissimo amore constringitur, qui imitatur ignis erumpens omnia quodammodo absorbit, ita ut anima jam in se non vivat, neque actionibus naturalibus intendat, sed toto affectû in eum transeat, cui arctissimo amplexû conjungitur.

B 4 .

Ambæ

b Thomas à Jesu lib. 4. de divina oratione per totum.

Ambæ verò potentia in vastissimam Divinitatis solitudinem, ut ita dicam, Introducuntur: ubi Pater cunctis imaginibus nudans intellectum suprâ rationem nos evehit. Filius verò vacuum intellectum infinitâ claritate profundit: sanctus autem spiritus immenso ardore inflammans voluntatem, omnes affectus nostros secum conglutinat, quia nimirum id, quod mortale in nobis est, à vitâ immortali absorbetur. Hic dicit anima, *Bonum est nos hic esse*, hic introducitur in cellam vinariam, ubi læta bibit sobriam ebrietatem spiritus: hic canit epithalamium dicens (c) *Dilectus meus mihi*, & ego illi. *Vivo ego*, (d) *jam non ego*, *vivit verò in me Christus*. Defluit hic amans anima, deficitque à seipsâ, & velut ad nihilum redacta in abyssum æterni amoris collabitur: ubi sibi mortua vivit in Deo, nihil sciens, nihil sentiens præter amorem. Perdit enim se in divinâ caligine, sed sic se perdere invenire est.

3. O sanctam illam animam, quæ à Deo

c *Cantic. 2. 16.* d *Galat. c. 2. v. 20.*

Deo singulariter visitata, & suprà omnia creata, supraque omnem operationem elevata, mediante mysticâ unione in Deum transformatur ! Quàm benè illi conveniunt verba illa sapientis, (e) *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa?* Cùm enim felicissima unio sit amplexus, & degustatio summi boni ; omnia bona ab ipsa, quasi rivuli à fonte, in animam derivantur. Hinc (f) decor, & pulchritudo, & Spiritus sancti charismata, quibus mirabiliter exornatur. Hinc splendor lucis, & præfulgida illustratio, ardorque amoris, & suavitas inextinguibilis. Hinc contemptus rerum omnium terrenarum, & insatiabile cœlestium desiderium. Hinc perfecta Christi imitatio, & ex redundantia spiritus exultatio sensuum, & corporis admirabilis transmutatio. Hinc animæ annihilatio coram Deo, & mystica mors: hinc fervor, lassitudo, liquefactio, ebrietas spiritualis, si-

B 5

lentium

e Sap. 7. 11. f *De his omnibus diffusè Harphius, Rusbrochius, Taulerus, Cartusianus, Ludovicus Blosius, & alii mystici.*

lentium internum, osculum Verbi, ecstasis, raptus, suspensio, & alia multa, quæ libens prætermitto, quia de his sola unctio illos docet, qui digni sunt experiri.

4. Altissima quidem sunt hæc mysteria, & super communem hominum captum; sed ut optimè ait Plato, (g) *De rebus divinis credendum est filiis Dei, etiam si nullas afferant rationes.* Res sublimes & arcanas, quod sibi notæ non sint, quasi falsas aspernari; fidemque abnegare spectatissimæ probitatis viris, cum de divinis perceptionibus ex propriâ loquuntur experientia, stultorum est, & impiorum. Nec ideo inutiles æstimandi sunt, aut proflus abjiciendi Mysticorum libri, quod sublimia tractent, & mirabilia super nos; nam hoc saltem ex illis discimus, quam longe adhuc versemur à culmine Christianæ perfectionis, nondum digni, qui cum Moysè in caliginem ingrediamur. Narrat Gulielmus Abbas

S. Theo-

g Plato in *Timæo*.

S. T.
nal-
iam
ticu
ben-
com
sens
tere
do a
adh
solit
tellig
S
que
pell
dii a
ctat
de r
cum
diffi
mur
cessi
grap
re po
i Ps

S. Theodorici, (b) tibi infirmo in Monasterio Clarevallesi S. Bernardum etiam infirmum moraliter exposuisse Canticum Canticorum: *In quo, inquit, cum benignè & sine invidia exponeret mihi, & communicaret sententias intelligentia, & sensus experientia sua, & multa docere niteretur inexpertum, quæ non nisi experiendo discuntur; & si intelligere non poteram adhuc, quæ apponebantur mihi; plus tamen solito intelligere me faciebat, quid ad ea intelligenda deesset mihi.*

§. Hic fisto. Voces enim audio plenas querelarum, quibus a legentibus interpellor. Et ubi, [inquiunt] Via compendii ad Deum, quam te initio hujus tractatus ostensurum promisti? Hactenus de mysticâ Theologiâ, & de unione cum Deo asseruisti, opus proponens difficillimum, iter arduum, & altissimum fastigium humanis viribus inaccessibile. Unde meritò illud Psalmographi (i): *quisque nostrum usurpare potest, Mirabilis facta est scientia tua*

h Guliel. in vita S. Bern. lib. 1. c. 12.

ex me, & non potero ad eam. Quomodo enim terrenus homo terram despiciere poterit, cœlum conscendere, Angelorum choros transcendere, ad Dei solium accedere, quidquid est humanum exuere, Deo intimè uniri? Libenter quidem ista legimus, & audimus; sed tam arduo operi nos accingere, humana fragilitate vires denegante, non audemus. Rectè ista; si sola hominum imbecillitas attendatur: malè, si divinæ gratiæ efficaciam adjuvantem respiciamus. Adest hæc omnibus, qui à Deo præventi iter ad ipsum aggrediuntur. Aderit & mihi viam docenti, datamque fidem liberanti.

6. Dico igitur viam compendii ad Deum, ad culmen mysticæ Theologiæ, ad intimam cum Verbo unionem esse motus Anagogicos, & exercitium aspirationum. Testes hujus dicti afferro omni exceptione majores. Primus est Joannes à Jesu Maria Carmelita excalceatus, qui ita scribit. (k) *Concors omnium, quos legerim, sententia est, ad altissimam*

Dei

k Ioannes à Jesu Maria myst. Theol. c. 9.

Dei cognitionem & sensum, siue experimentum, aspirationum exercitio ita animam erigi, ut si hoc Angelicum exercitium miris laudibus celebratum, ceteris omnibus antepositum frequentet, plurimum proficiat. Habet enim tam egregiam vim exstimulandi, & divinis flammis urendi, ut hoc unum idoneis circumstantiis septum, & studio virtutum armatum, ad summam christiana vita perfectionem & puritatem corda nostra perducatur. Quamvis enim dona Dei sint unio, raptus, fructio, revelatio, & illa indulgentissimi Dei interna blandimenta, & solis conatibus nostris, quantumvis nervosis, illa non producamus; at cerè anima se, & ratione ad eas nuptias ornanti & comparanti munificentius, quàm cogitare valeat, indulgentur. Hæc Joannes, cui alterum adjungo ejusdem instituti Thomam à Jesu (1) Si Sanctorum Patrum, inquit, aliorumque Mysticorum, qui hanc viam experti sunt, sententia credendum est, nullam compendiosorem viam, nullumvè alium in Dei assurgendi

C

gendi

1 Thomas à Jesu de div. orat. li. 4. c. 20,

pendi modum faciliorem ac nobiliorem eo
invenies, quem sapientiam unitivam, sive
amorem unitivum Mystici appellant, qui in
motibus anagogicis sive aspirationibus,
quibus cor emittitur ad Deum assurgere, ac
illi avidissimè adherere, consistit. Postem
paginas latè implere aliorum testimo-
niis hanc veritatem confirmantium,
præsertim Bonaventuræ, (m) Henrici
Harphii, (n) Joannis Gersonis, (o) Dio-
nyssii Cartusiani, (p) Constantini de Bar-
banson; (q) sed pro indictâ mihi brevi-
tate duo propolita sufficient.

CA

m Bonav. c. 3. myst. Theologia ipsi ad-
scripta, qua est Henrici de Palmâ. n Har-
phius myst. Theol. lib. 2. initio p. 5. o Ger-
son. in myst. Theologiâ. p Cartusian. lib
de fonte lucis. q Barbanson in semitis oc-
cultis par. 1. c. 5. & p. 2. c. 3. & Joanni
Lansbergius initio pharetra.

CAPUT VI.

ASPIRATIONES, MOTVS ANAGOGICI, Orationes jaculatoria quid sint? Sententiis, & exemplis Sanctorum Patrum approbantur. De illarum præstantiâ, & utilitate.

I. **A** Baridem Hyperboreum Pythagoræ ævo nobilem, & famosum habuisse ferunt aureum telum, quo vectus, ut poetico Pegaso, celeriter per ærem volitabat, unde dictus est Æthrobates, scandens per æthæra, ut refert Jamblicus in vitâ Pythagoræ. (a) Sed quod genus aurei teli potētius est, quàm alata & ignita Aspiratio, quæ devotam animam momento in cœlum effert, & penetrant usque ad thronum Divinitatis? *Anima, in qua habitavit ignis Dei, ait Magnus Antonius Abbas, (b) Similis est avi duabus prædita alis, quibus*

C 2

a Jamblicus de vita Pythag. c. 28. b Antonius Abbas epist. 18.

bus volat, & sursum per cœli aera elevatur. Etenim avi præ omnibus creaturis alæ peculiare sunt. alæ verò animæ Domino obsequentis sunt virtus ignis Dei, quibus ad cœlum sursum volare valet. Si autem his caruerit alis, minimè sursum elevari in aera poterit, cùm sit illius ignis expers; simili;que erit avi suis spoliata alis, qua volare nequit. Hæc Antonius, qui suprà jam dixerat causam ascensionis Sanctorum ad Cœlum fuisse ignem invisibilem, calorem scilicet accensum in cordibus eorum. Hoc enim igne deficiente, nemo ad cœlum aspirare, necdum ascendere valet.

2. Sunt autem Aspirationes brevissimæ quædam Orationes, sive mente solâ, sive mente simul ac ore conceptæ, atque prolatae, quibus debet fidelis anima in quovis loco & tempore alluescere, & frequenter incumbere, cor suum & voluntatem ad Deum erigens die ac nocte, domi & foris, sedens & ambulans, in quovis negotio, in quâvis actione, & occupatione. Scriptum est enim
opor;

(c) oportere semper orare, & nunquam deficere; sed quia instabilitas naturæ nostræ, corporis cura, & aliæ occupationes sæpè nos distrahunt, hæc Angelica aspirationum exercitatio perpetuitatem orationis compensat. Fiunt quidem in momento, & transeunt, sed jugiter permanet earum fluctus, & continuatur oratio continuatione boni deliderii in charitate fundati: bonum autem desiderium semper orat, quia semper clamat ante Deum sinceri amoris affectus. Beati in cœlo nunquam cessant ab actuali amore, & cognitione Dei: nos verò hanc felicitatem continuis aspirationibus æmulamur, dicentes cum Apostolo, (d) *Nostra conversatio in cœlis est.* Oratio enim est ascensus spiritus ad Deum; (e) *Per quem ascensum:* ait S. Joannes Chrysostomus, (f) *societatem effugimus, quam cum brutis animantibus habemus, & cum Angelis copulamur.* Vo-

C 3 cantur

c Luc. 18. 1. d Ad Philipp. 3. 20. c
Damasce. lib. 1. de de fide orth. c. 14. f
Chrysostom. de orando Deum lib. 1.

cantur aspirationes, quia illis aspiramus ad Deum; & per eas verò aspirat Deus conatibus nostris: dum verò ad Deum aspiramus, nil nisi Deum spiramus; & per easdem fervor charitatis, non minùs quam vita corporis aeris aspiratione, sustinetur. Motus quoque Anagogici, id est sursum ducentes, nuncupantur, quia illis à rebus terrenis abducimur, & ad superna levamur, ac tandem ad beatam cum Deo unionem evehimur. Dicuntur orationes jaculatoriæ, quia instar jaculorum & sagittarum velocissimè transeuntium in scopum divinum tanquam in scopum jaciuntur, ut ab eo dona cœlestia obtineamus. Affectus denique appellantur, quia sunt affectiones cordis, & desideria, ac proposita voluntatis: nihilque aliud est Aspiratio, ut eam Gelenius (g) diffinit, præterquam expeditus affectus erga Deum, ut summum bonum.

3. De his plura Sanctorum Patrum documenta habemus, & exempla. Augu-

g Gelenius parte. 1. decis. 6. art. 1.

gustius ad Probam. (k) Dicuntur fratres in Aegypto crebras quidem habere orationes, sed eas tamen brevissimas, & raptim quodammodo jaculatas, ne illa vigilanter erecta, quae oranti plurimum necessaria est, per productiores moras evanescat, atque hebetetur intentio. Cassianus instituta Monachorum describens (i) Utilius censent breves orationes, sed creberrimas fieri. Non enim multitudine versuum, sed mentis intelligentiâ delectantur. Et in collationibus [k] Frequenter sed breviter orandum est, ne immorantibus nobis inferre aliquid cordi nostro insidiator possit inimicus. Chrysostomus ad populum Antiochenum: [l] Breves & frequentes orationes fieri Christus, & Paulus preceperunt parvis ex intervallis. Nam si sermonem in longum extenderis, in negligentiam frequenter lapsus multam diabolo subrependi facultatem dederis, & supplantandi, & abducendi cogitationem ab his,

C 4. qua

h August. epist. 121. i Cassian. lib. 2. Instit. c. 10 & 11. k Idem collat. 9. c. ult. l Chrysost. hom. 79. ad populum.

qua dicuntur. Si verò continuas & crebras orationes facias, totumque tempus interpolans frequentiâ, faciliè poteris modestiam exhibere, & ipsas orationes cum multâ facies solertiâ. Aelredus Abbas: [m] Hac devota suspiria jam gratiosa sunt in oculis ejus, qui scrutatur renes & corda, ut non possit diu abscondere multitudinem dulcedinis suae, quam abscondit timen- tibus, & diligentibus s. Guilielmus Abbas S. Theodorigi: [n] Hauriendus est saepe de lectionis serie affectus, & formanda oratio, qua lectionem interrumpat, & non tam impediat interrumpendo, quam pu- riorum continuò animum ad intelligentiam lectionis restituat. Hujusmodi oratiuncu- las rectè appellat Tertullianus, [o] Ora- tiones sine agmine verborum: & Abbas Isaac apud Cassianum [p] eas commen- dat

m Aelredus homil. de duob. discipulis
n Guilielmus Abbas S. Theodorigi in ep.
ad Fr. de monte Dei inter op. D. Ber-
nardi cap. 10. o Tertullianus de o-
rat. cap. 1. p Cassian. Collat. 9. cap.
ult.

dar
gues
mat
rent
cus,
nita
lum
riun
nun
quen
Chr
rere
qui
fert,
psaru
dicit
accep
tus e
mei
enim
liber
sessio
4
10.

dat tanquam verum sacrificium, pingues hostias, pura libamina, holocausto-
mata medullata. Sunt enim, teste B. Lau-
rentio Justiniano, q] opus spiritualis ar-
cus, sagitta contra adversarios directâ, ig-
nita vota, quæ à Christi militibus in cœ-
lum corde tacito destinantur; enunus fe-
riunt, celeriter emittuntur, hostem non si-
nunt propius accedere, & ascensore fre-
quenter unico prosterant ictu. Rursum
Chrysostomus: x] Dic in mente mi-
serere mei Deus, & absolvisti precationem;
qui enim dicit, Miserere, confessionem of-
fert, & peccatum suum agnoscit, quia li-
psorum est misericordiam requirere. Qui
dicit, Miserere mei, remissionem delictorum
accepit: qui enim misericordiam consecu-
tus est, non punitur. Qui dicit, Aliterere
mei, regnum cœlorum obtinuit: quem
enim Deus miseratur, non à poenâ solum
liberat, sed futurorum etiam bonorum pos-
sessione dignatur.

4. Ponò hunc orandi modum ex-

C s

emplo

q] Laur. Justinian. de inter. conflictu c.

10. i Chrysof. hom. 4. de Anan. i.

46 VIA COMPENDII

emplo suo nos Christus Salvator edocuit. In horto enim iterabat hæc verba: *Pater, si possibile est, transeat à me calix iste: verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat.* Et in Cruce magnos sustinens cruciatus aliquam interdum ex his aspirationibus ardentissimo fervore jaculabatur, dicens; *Pater, dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt.* Deinde *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me.* Ac postea, *Pater in manus tuas commendo spiritum meum.* Nehemias [f] interrogatus à Rege, priusquam responderet, mentem ad Deum sustulit, ad solium Divinitatis animi sui nuntio celerrimè amandato. Judith [t] Holofernum percussura apprehendit comam capitis ejus, & ex corde ignitam protulit & brevissimam orationem dicens, *Confirma me Domine Deus in hac hora.* Sancti in cælo requiem non habent die ac nocte dicentes, [u] *Sanctus, sanctus, sanctus,* Basilii [x] suadet peccatori, ut ad imitationem Chana-

DEE

f 2. Esdra 2. 4. t Judith. 13. 9. u Apoc. 4. 8. x Basilii exhort. ad Baptisum.

neæ identidem inclamet illud, *Miserere mei fili David*. De S. Marcella scribit Hieronymus, [y] eam semper cantasse illud Psalmi, *In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi*. S. Malachias, teste Bernardo in ejus vitâ, raptim quodammodo, & velut jaculum emittebat orationem Thais olim meretrix edocta à Paphnutio Abbate sic orabat, *Qui psalmasti me miserere mei*. Cassianus [z] usum multiplicem hujus versiculi, *Deus in adjutorium meum intende*, elegantissimè commendat in collationibus. Ex vitis Patrum multa hic referri possunt. [1] Abbas Isaias vidit cujusdam Monachi orationem, dum manducaret, ascendere instar ignis in conspectu Dei. Alius quidam, dum colloqueretur cum aliis, fecit centum & tres orationes. Abbas Macarius de modo orandi à quibusdam interrogatus dixit, Non est opus multum loqui in oratione, sed extendere

C 6

re

y Hieron. epist. 16. ad Principium. z Cassianus coll. 10. 1 Vita Patrum Revuendi lib. 2. libello 12.

10 m̃ānus frequenter, & dicere: Domine, sicut vis & scis, misere mei. *Moyſes Æthiops [2] olim princeps latronum quinquaginta quotidie orationes peragebat: Paulus Monachus trecentas: quædam Virgo septingentas. Nariat Theodoretus [3] Simeonem Stylitam innumeras quotidie adorationes peregiſſe, adeò ut unus numeraverit aliquando mille ducentas quadraginta quatuor, alias omittens, quia lapsus deſtitit numerare. Quidam Chriſtophorus Monachus [4] centies in nocte orabat. Beata Clara de Monte Falco millies quotidie Deum adorabat genua flectens, & totidem fundens jaculatorias orationes, ut teſtatur in ejus vita Baptiſta Pergilius. [5] S. Franciſcus totâ nocte orabat hæc ſola verba repetens, *Deus meus & omnia*. Pater Didacus Martinez Pervani Regni dictus Apoſtolus dicebat ſexcentis quandoque vicibus, *Deo gratias*; & ad hoc

2 Ibidem libello 8. 3 Ib. lib. 9. 4 Ibidem lib. 10. 5 Pergilius in vita B. Clara p. 1. c. 6.

hoc alios hortabatur dicens, nullam orationem breviorē esse, nullam Deo magis acceptam. [6] Alius quidam in Societate Jesu Jacobus Cerrutus nomine innumerabiles actus amoris, & gratiarum actionis singulis diebus eliciebat, qui pervenerunt aliquando ad viginti quatuor millia: vota verò ter milia quotidiē renovabat. [7] Sub regimine P. Consalvi Sylvenæ erant qui brevi oratiunculâ decies milles in die divinum auxilium invocarent. [8] Similem orandi frequentiam æmulabantur ex eādē Societate suis scriptis novissimi viri Sebastianus Baxada, & Franciscus Suarez, [9] ut alios omittam. Non erit finis exemplorum, si omnium Religiosorum Ordinum percurrere historias velim, & gesta omnium Sanctorum. Recentiora quædam habet Joannes Rho in Historia Virtutum. (10)

C. 7

§. Tanti

6 Nico'aus Lancicius opusc. spirituali undec. c. 30. 7 Ibid. 8 Nicol. Godignus in vita P. Consalvi l. 3. c. 10. 9 Ioannes Rho in hist. virtutum lib. 3. c. 8. 10. Ibid.

5. Tanti momenti est ad assequendam brevi tempore perfectionem hoc exercitium, ut illud semper plurimi æstimant quotquot fuerunt viri doctrinæ, & sanctitate conspicui. Hoc enim tanquam igne in cordibus nostris accenso consumuntur omnia peccata, vitia omnia destruuuntur. Tollit id à nobis quidquid est terrenæ adhæſionis, quidquid deformitatis, quidquid dissimiles nos facit Deo, & sanctam cum illo unionem impedit. Eo mediante vincuntur tentationes, acquiruntur virtutes, perficiuntur operationes, cœlesti lumine imbuitur intellectus, exercentur actus supernaturales, purificatur intentio, erigitur affectus, inflammatur voluntas, disponitur mens ad contemplationem, & totus homo in Deum transfunditur. *Preces tacite multum habent acuminis, ait Abbas Gillebertus, (11) privatim sunt, sed privata non petunt; submissior est vox, sed mens intensior. Verbis non eget, nec utitur oratio qua puro, & pleno fertur affectu.*

Divi-

Divinus homo, & in scholâ amoris ver-
satissimus Franciscus Salesius Episcopus
Genevensis studium orationis, & usum
aspirationum unum & idem esse cum
mysticâ Theologiâ doctè, & luculen-
ter ostendit. (12) Quia sicut Scholastica
Theologia habet Deum pro objecto,
mystica etiam non nisi de Deo loquitur,
sed cum triplici discrimine. Illa disle-
rit de Deo, ut Deus est: hæc ut summè
amabilis est. Illa de Deo loquitur cum
hominibus, & inter homines: hæc de
Deo cum eodem Deo, Illa tendit ad
Dei cognitionem, facitque nos doctos
& Theologos: hæc tendit ad amorem,
& nos ardentes reddit, ac Theophilos.
Principale itaque hujus exercitium est
cum Deo loqui, & ipsum Deum in fun-
do cordis loquentem audire secretis as-
pirationibus & alloquiis, quæ à nemine
nisi ab ipso dicente & à Deo intelligun-
tur. Optimè de hac re pius Poeta. (13)

Ille

12 *Franc. Sales de amore Dei l. 6. c. 1.*

13 *Hermann. Hugo Piorum desid. elegia
proemiale.*

*Ille meos gemitus, mea scit suspiria solus,
 Quæ fugit humani nulla latebra sinus.
 Quid clannem, mea dum sese suspiria rum-
 punt,
 Non nisi nos soli novimus, ille, & ego.
 Nemo meos gemitus, vota, aut suspiria no-
 vit,
 Nemo, duo nisi nos, & duo sufficimus.*

CAPUT VII.

*VARIA DOCUMENTA PRO
 usu, & praxi Aspirationum.*

I. **U**T qui domum moliantur à fun-
 damentis, ita nos documenta scri-
 ptura pro usu & praxi aspirationum à
 fulcro, & veluti basi ipsarum, à Dei sci-
 licet præsentia, ordiri debemus. Ab hac
 omnino pendet hæc Angelica exercita-
 tio, neque enim ad absentem aspiramus,
 aut preces fundimus, qui nos audire &
 exaudire non possit. Præsens est ille om-
 nibus

nibus, & ubique : atque ut canit quidam
Religiosus Poeta. (a)

*Cuncta Deus replet , Deus est suprâ,
Deus infrâ,*

*Æthereos orbes habitat , sub Sole, sub
aurâ,*

*Sub tellure latens, sub Dite, sub æquoris
undâ.*

• *Omnia plena Deo.*

Romanus sapiens ad suum Lucilium sic
scribit. (b) *Non sunt ad cælum elevandæ
manus , neque exorandus edituus , ut nos
ad aures simulachri, quasi magis ex audiri
possimus , admittat. Propè est à te Deus,
tecum est, intus est. Ita dico (Lucilli) sacer
intrâ nos spiritus sedet, malorum bonorum-
que nostrorum observator , & custos : hic
pro ut à nobis tractatus est, ita nos ipse
tractat. Bonus vir sine Deo nemo est. Præ-
sentia itaque divina per se considerata
facillima est : nam quid facilius quàm
illum intueri, qui ubique est in quo vivi-
mus, movemur, & sumus ? Sed attentâ
naturæ*

a Bapt. Mantuanus 3. *syllvarum.* b
Seneca epist. 41.

naturæ nostræ corruptione, quæ per incepta & corpori jucunda vagari consuevit, cœcutimus plerique, & lucem ubique fulgentem non videmus. Sicut homini cœco præsens est sol, sed ipse soli absens est : sic omnis stultus & impius procul à Deo est, non quia Deus illi sit absens, sed quia ipse, utpotè cœcus, præsentem non videt. *Magna hac miseria est, ut scribit Augustinus, (c) cum illo non esse hominem, sine quo non potest esse: in quo enim est, sine dubio sine illo non est, & tamen si ejus non meminit, eumque non intelligit, & diligit, cum illo non est.* Ut ergo cum illo simus, semper ad illum respiciamus, ejusque amorem assiduè aspirationibus excitemus, & augeamus. Amor enim oculum mentis ita afficit, ut non nisi amatum videre libeat. De illo quem amat, semper cogitat homo, semper loquitur, semper ad ipsum aspirat : & mutuò ista fiunt, præsentia Dei studium aspirandi gignit, ipsisque aspirationibus eadem fovetur, & nutritur.

2. Cum

c Aug. lib. 14. de Trinit. c. 12.

AD DEUM.

55

2. Cum autem varii sint modi à diversis scriptoribus [d] traditi, quibus Deum præsentem habere & concipere possumus; ille cæteris præferendus, qui nec caput lædat, aut imaginationem, nec stolidos & quasi abstractos in peragendis ordinariis actionibus nos reddat, sed potius adjuvet ad solita exercitia perfectiùs obeunda. Hic duplex est. Primus consistit in actuali fidei exercitio circà tria; circà ejus immensitatem, quâ cælum & terram implet, circà scientiam infinitam, quâ omnia videt & penetrat, etiam intimas cogitationes: circà ejus concursum ad omnes nostras actiones. Per simplicem enim istarum veritatum

appre-

d *Scripterunt de præsentia Dei ex professo Virgilius Ceparius, Ioannes ab Angelis, Antonius Gaudier, Nicolaus Lancicius, Franciscus Arias, Alphonsus Rodriguez t. 1. Iacobus Alvarez t. 3. Ludov. de Ponte in Duce spiritali, Thomas Massutius lib. 2. de coelesti conversat. Ludovic. Parisiensis Capucinus in Palatio divini Amoris c. 150. usque ad c. 159. & alii passim.*

apprehensionem Dei assidue recordari
 facillimum erit : cumque hinc phan-
 tasmata absint, & actus imaginationis,
 non erit hic modus illusionibus subje-
 ctus, & capitis fatigationi. Secundus
 multò isto perfectior ille est, quo Deum
 non jam extrà nos, sed in abdito cordis,
 & in intimo spiritus nostri præsentem,
 & in nos sua bona effundentem purissi-
 mo mentis oculo intuemur. *Nescitis*, ait
 Apostolus [e] *quia templum Dei estis,*
 & *spiritus Dei habitat in vobis?* Magna
 cæcitas multorum est, & non modica
 ignorantia Deum semper extrà se quæ-
 rentium, ac si procul ab illis esset. Nam
 si est in omnibus rebus [ut fides docet]
 proculdubio etiam in nobis est, magis
 intimus nobis quàm anima corpori, quàm
 de causâ à Platoniciis [f] *Anima mundi*
 e 1. Cor. 3. 16. f *Varia sunt Platonico-*
rum sententia de Anima mundi. v. Proclū,
 & *ex recentioribus Foxium in Timeum.*
A'cinoum c. 12. ac ib. Comment. Iac. Car-
pentarii. Plotinum lib. 2. 3. 9. enn. 2. ac ibid.
Ficinum, qui item legendus lib. 4. Platoni-
cæ Theologia.

dici-

dicatur, non quasi pars, & forma ipſius, ſed tanquam perfectiſſima cauſa tribuens omnibus eſſe & operari. Tutius eſt autem Deum intrâ nos ipſos, quam in aliis creaturis quærere, & aſpicere: ſpecies enim externa creaturarum ita nos ſæpè detinet, & rapit, ut non ſinat ad Creatorem in illis habitantem intrare. Ideò querebatur Auguſtinus [g] ſe foris Deum quæſiſſe, qui intrâ ipſum erat. *Mecum eras* inquit, & *tecum non eram*. Hæc Dei præſentia Sanctæ Catharinæ Senenſi uſui erat, quæ [teſte Raimundo] in ejus vitâ, cellulam ſibi ſecretam intrâ ſe ipſam fabricavit, in quâ jugiter cum Deo morabatur. Felix planè cubiculum, in quo anima ſeipſam abſcondit à tumultu creaturarum, & cum magnâ tranquillitate Deo creatori intendit. Sententia Salvatoris eſt [h] *Regnum Dei intrâ nos eſſe*: Regnum verò Dei eſt ipſemet Deus cum univerſis divitiis ſuis. Ad ipſum igitur intra nos habitantem

in

g *Auguſtin. lib. 10. Confess. 6. 27. h*
Luc. 17. 21.

in fundo & essentiâ animæ ignitis aspirationibus introvertere nos debemus, semper de illo cogitando, ut ad ejus amplexum, & felicem cum eo unionem tandem pervenire, seu perducere mereamur.

3. Semper debet anima sancta, & veri sponsi amica [ut docet Richardus] (i) ad dilectum suum summo cum desiderio inhiare, parata semper & vocanti occurrere, & pulsanti aperire. Sed in hac introversione & praxi aspirationum, sicut & in reliquis exercitiis, vulgatum illud attendere debet, *Ne quid nimis*: ne videlicet ultra vires assumantur, ita ut caput gravetur ex nimia attentione, vel intentione affectus. Cavendum quoque, ne nimis extendat intellectum; ne si altius, quam oporteat, volare tentaverit, à simplicitate aberrans internis tenebris involvatur: ex quibus intolerabiles miseriæ & anxietates oriri solent. Discretio hic necessaria est, & simplicitas cum suavitate conjuncta, sicut dicit

Scripti-

i Richard. lib. 4. de contempl. c. 12.

Scriptura , [k] *Mel invenisti , comede quantum sufficit.*

4. Eliciendæ sunt aspirationes non perfunctoriè , & festinanter, sed cum maturâ serenitate spiritus , & interiori harmoniâ ; ita ut reverâ sentiat anima se Deum quærere , & ipsum velle in mente suâ invenire , non aliâ de causâ, nisi ut ipsum diligit toto corde, totis viribus, totâ virtute. Proderit aliquando, ex doctrinâ Seraphici Bonaventuræ, (l) puras manus ad cœlum levare, & suam interdum audire vocem : proderit ad sublevandam intentionem in cœlum suspicere ; sed cavendum ne extrâ se vagetur spiritus , & ne ipsæ Aspirationes solâ voce prolatae steriles fiant , & sine fructu. Spiritus enim fertur in Deum per anagogicos excessus, oculo intellectus ferè clauso , ac sopitis ejus discursibus , cum sancto silentio ac ferventissimo affectu. Quare minima pars intellectui, maxima voluntati tribuenda est.

5. Con-

k *Prov. 25. 16. l Bonavent. spec. discipl. p. 1. partic. 2. 6. 6.*

5. Convenit hoc exercitium illis præsertim, qui animam jam à vitiis expurgârunt, & aliquâliter in viâ illuminativâ, studiôque virtutum, & exercitio meditationis profecerunt. Postquam enim anima ab effectû sæculi mentali orationis exercitatione abducta fuerit, ita ut sentiat divinum in se ignem succensum, relicto statu meditationis ad statum transit aspirationis, post quem demum ad contemplationem, & ad mysticam Theologiam pertingit. Rêctè S. Nilus, (m) *Si es Theologus, verè orabis; & si eris Theologus, & verè orabis; Theologus verè eris.* Et B. Joannes Climacus (n) *Statum tuum oratio tua manifestat tibi, hanc enim Monachi esse speculum, tradunt Theologi rectissimè.* Sententia hæc est omnium Mysticorum post orationem vocalem, & meditationem poni aspirationes, tanquam modum orandi perfectiorem, per quem fit transitus ad orationem internam, & divinitus

m Nilus de oratione c. 57. n Climacus gradu 28.

rūs infusam. De quā re legendi sunt duo
 viri eximii ex Ordine Capuccinorum :
 Benedictus Angelus in Regulā perfe-
 ctionis, (o) & Victor Gelenius (p) in
 Praxi mysticæ Theologiæ. An vero de-
 ferendus sit status meditationis , tribus
 indiciis cognoscēs, quæ tradit Ioannes
 à Cruce (q) in ascensu montis Carme-
 li. Primum est, si jam non possis medi-
 tari, neque imaginationis operā uti, nec
 ullam ab hâcrementis refectionem, sed
 potius ariditatem percipias. Secundum,
 si nec Placeat, nec gratum sit animæ tuæ
 ex industria occupare imaginationem,
 & defigere in aliquo objecto. Tertium,
 quando libet & placet animæ solam
 manere cum amorosa ad Deum atten-
 tione in quadam interiori pace, & quie-
 te, absque actû saltē discursivo poten-
 tiarum. Tria hæc indicia simul sumpta
 in te animadvertere debes, quicumque

D. opas

o *Bened. Angelus. regul. perfect. 1. p. c.*
 19. p *Gelen. 1. decis. 4. art. 10. & dec. 6.*
per totam. q *Ioannes à Cruce Ascens.*
montis Carmeli. l. 2. c. 13.

opras à statu meditationis tutò ad alium
sublimiorem progredi.

6. Requiritur alia quædam ad hoc
exercitium, puritas cordis, rectitudo in-
tentionis, perfecta abnegatio & nuditas
ab omnibus imaginibus, & idolis crea-
turarum; fuga curiositatum, inutilium
sermonum, humanarum consolatio-
num, & vanarum occupationum, desi-
derium semper proficiendi, humilitas,
mens libera, & expedita ab omni terrenâ
delectatione; lectio spiritualis, collo-
cutio de rebus divinis; internum, exter-
nûmque silentium, sicut scriptum est,
(*r.* *Qui minoratur actû percipiet sapien-
tiam.* Quælibet vel minima inordinatio,
quicumque tenuissimus affectus erga
aliquam creaturam, quævis levior offen-
sa, aut exterior distractio, moram inji-
ciunt animæ ad unionem cum Deo
properanti. *Quantumcumque enim*, [ait
quidem vii Sæcetus] (*s.*) *profecisse vi-
deamur ad extrâ in bonis spiritualibus, &*
appâ-

r. Eccli. 38. 25. f. Gerlacus in solilo-
quio c. 25.

apparentiis, seu in reputatione sanctitatis, totum inane, & parvum est; nisi interior homo fuerit reformatus, & Deo conformis. Constat autem ex his, non exigi ad hanc sapientiam acumen ingenii, & multiplicem cognitionem; sed simplicitatem, & purum atque ardentem affectum, cum assistentiâ Spiritus Sancti, qui super humiles, & parvulos requiescit. Quare multum lugendi sunt illi, qui solis externis exercitiis contenti, & interiorem animæ fundum negligunt, & sanctam cum Deo unionem. Numquam enim satiari anima poterit, & si omnibus spiritualibus divitiis abundet, nisi per amoris contactum, & intimam unionem Deum consequatur. Fecisti nos Domine ad te, inquit Augustinus, (1) & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te: donec scilicet arctissimo tecum amoris vinculo jungatur.

7. Solet praxis aspirandi dura admodum, & difficilis nondum exercitatis apparere. Natura enim instabilis, & li-

bera, variisq; cogitationibus, & desideris allucta, frenum divini amoris per-
 rinaciter fugit: & quia statim fructum
 non videt, tanquam laborem nullius
 momenti contemnit. Sed hoc commu-
 ne est omnibus exercitiis, quorum initia
 semper sunt difficilia: labor autem as-
 siduus omnia vincit, & cum laudabilis
 consuetudo firmiter in animâ stabilita
 fuerit, quasi in naturam transibit, rebûs-
 que divinis tam faciliè intendet, quàm
 facile spirat ac vivit. Accedit gratiæ au-
 xilium, quod assiduè implorare oportet:
 nam ut ait Chrysostomus, *(u) Supra*
vires hominis est serere cum Deo collo-
quium, nisi adsit vis, & actus Spiritus
sancti. Unde sicut ad calorem nulla pro-
 pinquior dispositio invenitur, quàm
 ipsemet calor; ita nulla ad orationem
 convenientior præparatio ipsâ oratione.
 Quod si anima interdum langucat, ita
 ut ægrè aspirationes producat; aliquâ
 pia meditatione utendum est, donec
 cor meditando incalescat, & mox ad
 aspi-

u Chrysost. lib. 2. de orat.

aspirationes redeundum. Docet Gelenius, (x) & addit, debere unumquemque in hunc finem sibi ipsi instituere colloquia plangentia sui ipsius vilitatem, & infidelitatem circa mortificationem, & virtutes: quæ si desint, petenda erunt ex meditationibus, & soliloquiis S. Augustini. Si verò nec meditatione, nec huiusmodi colloquiis cor exciteretur, non propterea abjicienda spes est, sed constanter perseverandum difficulter agendo, & varias aspirationes quantumvis frigidè & aridè eliciendo, quo ad usque probata fide victoria à Domino misericorditer concedatur. Tale est augmentum sanctarum exercitationum, quale & plantarum, quotidie crescunt, quàmvis id non appareat: processu verò temporis crevillè videbis, licet ipsum non videris incrementum.

8. Cum eliciuntur aspirationes, extendenda intentio est ad finem ipsarum, qui est animam purificare, & disponere, aptamque reddere ad contemplationem.

D 3

nem,

x Gelenius 1. p. decis. 6. art. 5.

nem, & unionem cum Deo. Qui gressum mentis in ipsis figit, nihil agit; quia juxta Sanctorum Patrum vulgatissimum proloquium, non progredi in viâ Domini, retrogredi est; & qui non ascendit, descendit. Omnis fructus & finis orationis, ex sententiâ Bonaventuræ, (y) est Deo adhærere, & unum cum eo spiritum fieri per liquefactionem purissimi amoris, & speculationem serenissimæ cognitionis, & absconsionem in Dei vultû ab omni mundanorum strepitû, per excessum quietissimæ fruitionis; ubi omnes vires animæ & potentiae à suis dispersionibus simul collectæ, & in unum verum, & simplicissimum, ac summum bonum fixæ, in quamdam divinæ confortationis, & æternæ stabilitatis similitudinem transformantur. Ad hunc finem datæ sunt nobis à creatore vires animæ nostræ, non ut eas rebus terrenis mergamus, sed ut sanctis aspirationibus ad ipsum Deum efferamus, ad quem possidendum conditi sumus;

&

& his quasi brachiis bonum nostrum,
nostramque felicitatem amplectamur.

9. Qui ex hac saluberrimâ exercita-
tione uberes fructus percipere cupit,
nullâ unquam die, imò nullâ horâ, si
fieri possit, eam intermittere debet. Cum
enim non sit opus continuum, sed mo-
dulis discretum, omnibus ferè actibus
intelligi potest, seu quis mente perspi-
cax, seu tardus ingenio sit. Praclare
S. Ephrem. (2) *Bonum fuerit semper
orare, & nunquam deficere, quemadmo-
dum a t Dominus. Quare si ve opereris, si-
ve dormias, si ve iter facias, si ve comedas,
si ve bibas, si ve decumbas, cave orationem
tuam intermittere. Si ve in Ecclesiâ fueris,
si ve domi tue, si ve in agro: & si oves pa-
scas, & aedificia construas, & si in sympo-
sio verseris, ab oratione cave desistas. O-
lim præcepit Deus, : 1) ut ignis in alta-
ri suo semper arderet, quem nutriet, in-
quit, Sacerdos subjiciens ligna manè per
singulos dies. Altare autem Dei, ut ma-*

D 4

gous

2 Ephrem. c. 1. *hom. de orando Deum.*
1 Levit. 6. 16.

gnus Gregorius interpretatur, (2) est cor nostrum, in quo jubetur ignis semper ardere, quia necesse est ex illo ad Dominum charitatis flammam indefinenter accendere. Sunt qui certum quotidie pensum aspirationum à se exigunt, quod vix probârim, nisi discretio adsit, & magistri spiritualis consilium: affectum enim sequi in his oportet, & impulsus Spiritus sancti, qui certæ regulæ non subicitur. Quidam cum legisset S. Bartholomæum Apostolum centies in die orasse, ut eum imiraretur, centies quotidie aspirabat ad Deum factis sibi quibusdam Litanis ex Dei nominibus & attributis: quod qualiter fieri debeat, scribit Jacobus Alvarez. (3) Usus & unctio plura docebunt.

10. Concludo hoc caput aliquot documentis ab his specialiter observandis, quibus gratia aspirationum a Deo concessa est. Et primò quidem ne hujus domini jacturam faciant, se illo prorsus indignos

2 *Gregor. lib. 25. moral. c. 7.* 3 *Alvarez. 2. 3. lib. 4. p. 3. c. 10.*

gnos fateantur, nec propterea insolescant, sed vilius de se sentiant, & gratiam Dei humilitatis velo occultent. Secundo caveant, ne eos contemnant, qui ejusmodi dono carent, fieri enim potest ut majorem illi charitatem habeant, & gratiores Deo sint in sua simplicitate. Tertiò advertant, ne aliquà præventi consolatione, ac dulcedine spirituali, nimium erga illam afficiantur, sicut ait Psalmista, (4) *Divitia si affluant, nolite cor apponere*. Satiùs enim, & tutius est gloriari cum Apostolo in cruce Domini nostri JESU Christi, quàm in sensibili devotione, & delitiis spiritualibus. Cesante autem operatione divinâ, recurrant ad propriam, & gratiæ subtractionem patienter ferant. Quartò ita influxui divinæ gratiæ satisfacere curent, ut vires corporales minimè lædantur: magno etenim periculo subjecta est spiritualis ingluvies, quâ quis percepta gratiæ suavitate spiritum urget indiscretè ad majorem fervorem, quàm corpus ferat.

D 4

Quin-

Quintò divinæ gratiæ abundantiam ad sui mortificationem dirigant, & ad virtutum exercitationem; nec ita sinant se devotione absorberi, ut opera misericordiæ, & vitæ activæ officia negligant. Hæc monita Thomas à Jesu in libris de divinâ oratione tradit; exercitatis autem plura suggeret Spiritus sanctus.

C A P U T VIII.

QVI SINT FONTES ASPIRATIONUM, quæ materia, quis ordo? De triplici statu Incipientium, Proficientium, & Perfectorum.

- I. **F**ONTES copiosissimi, è quibus elici & hauriri possunt quàm plurimæ aspirationes, hi ferè sunt. Consideratio cœlestis patriæ, tædium hujus miseræ vitæ, desiderium videndi Deum, divinæ bonitatis, & misericordiæ magnitudo, Dei sapientia, potentia, justitia, & cætera attributa, dolor de peccatis, affectus gratitudinis erga Deum, amor

In Deum, zelus animarum, passio Salvatoris, amor Dei erga nos, divinæ providentiæ admiratio, & desiderium patiendi pro Christo. His accedunt actus abnegationis, pœnitentiæ, charitatis, humilitatis, & cæterarum omnium virtutum. Quorum omnium materia desumi potest vel ex proprio cujusque affectu, & devotione; vel ex verbis sacræ Scripturæ, vel ex Sanctis Patribus, aliisque piis Scriptoribus. Sacra Scriptura, maximè verò in Psalmis, hujusmodi affectuum feracissima est: & hi cæteris præferendi, quia nihil Deo gratius esse potest, quàm si verbis à Spiritu sancto dictatis eum alloquamur. Sequuntur opuscula Sanctorum Patrum, & mysticorum Theologorum, quæ uberrimam aspirationum materiam suppeditant; præsertim confessiones S. Augustini, & ejusdem soliloquia, Manuale, & Meditationes: opera item S. Laurentii Justiniani, Dionysii Cartusiani, Joannis Lanspergii, Thomæ à Kempis, & Ludovi-

edovici Blosii , aliorúmque recentiorum. (a)

2. Thomas Massutius (b) triplicem librum describit , unde materia aspirationum desumi potest. Primus liber magnus est valdè; semper apertus, omnibus visibilis. Secundus parvus, occultus, omnino invisibilis, & à paucis tantummodò intelligibilis. Tertius magnus, & parvus; apertus, & clausus; visibilis, & invisibilis, & ex se intelligibilis. Primus est Mundus, qui, ut ait Basilus, (c) perinde est ac liber literis exaratus, palam contestans & prædicans gloriam Dei. Hujus quatuor sunt paginae evolvendæ, à quo factus sit, ad quid, quâ ratione, & quantâ rerum varietate exornatus. Hunc verò nonnulli inutiliter legunt, vani scilicèt & curiosi mundi sapientes, quales fuerunt infideles, qui cum Deum cognovissent, non
sicut

a Vide Iacobum Alvarez. & viam
vita æternæ Antonii Sucquet. b Massu-
tius initio lib. 2. de cœl. convers. c Basil,
hom. II. exam.

sicut Deum glorificaverunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis: alii perniciosè, qui tanquam pueri alphabeti solam externam speciem creaturarum respicientes, inde sumunt occasionem recedendi a Creatore, ut adhæreant creaturæ: quidam utiliter & cum fructu spiritali, qui Deum in creaturis contemplantur, & in singulis operibus conditoris sapientiam, bonitatem, potentiam, & reliqua attributa laudant, prædicant, admirantur. Secundus est conscientia, sive cor nostrum prævum, profundum, & inscrutabile. In eo legere oportet, quid fuit homo, quid est, quid erit: quid potuit, quid possit, quid poterit: quid fecit: quid nunc faciat, quid facturus sit. Deinde observandum à quo sit scriptus, quæ sint in eo scripta, & ad quem finem. Scriptus est autem a Deo, & a nobis, sed stylo valdè diverso: a Deo literis aureis inspirationum, admonitionum, legum, & dictaminis rectæ rationis: a nobis atramento culparum, & imperfectio-

num. Tertius est sacra Scriptura, cuius sunt libri historici, prophetici, morales, & mixti: in quibus quot apices, tot mysteria; quot verba, tot sunt incentiva nostri erga Deum amoris: si tamen legatur eo spiritu, quo scripta est.

3. Quod verò spectat ad ordinem aspirati-
onis, ille in praxi omninò promiscuus est. Nimia enim amoris fecunditas est, nec attendit quo ordine, quâ lege, quavè serie erumpat. Interdum nec verba requirit, nec voces omninò ulla, solis ad hoc contentus suspiriis: tunc præcipuè, quandò voluntas accensa est, quia tunc, ut monet Seraphica Virgo Teresa, (d) tollendi sunt discursus intellectus, & strepitus verborum, nè his tanquam lignis amoris scintilla opprimatur & suffocetur. Aliæ quidam aspirationes incipientibus, aliæ perfectis conveniunt: sed quandòque incipiens proficientium, & perfectorum orationes assumit, usque ad altiora cor suum erigens: & isti vice versâ, incipien-

d Teresa vite sue cap. 15.

incipientium aliquandò induunt affectus, ne perdant humilitatem, dum semper habitant in excelsis. Porro affectus incipientium sunt horror inferni, detestatio peccati, timor iudiciorum, & iustitiæ Dei, contritio, petitio veniæ, odium & contemptus sui, suæ vilitatis cognitio & erubescencia. Proficientium, imitatio Christi, & Sanctorum, gratitudo, perfecta abnegatio, amor virtutum, & desiderium eas acquirendi. Perfectorum, gaudium spirituale, admiratio divinæ majestatis, amor Dei, ingens desiderium sanctificationis nominis ejus, & adventus regni ipsius.

4. Triplex igitur est status vitæ spiritualis: quia ut dicit D. Gregorius, (e) aliud sunt virtutis exordia, aliud profectus, aliud perfectio. In primo statu sunt Incipientes quasi tyronum agmen; in secundo proficientes, quasi tyrocinium prætergressi; in tertio perfecti, quasi milites veterani. Sanctus Maximus martyr

E 2

(f) pri-

c *Greg. hom. 15. in Ezech.*

(f) primos Servis, medios mercenariis, postremos filiis comparat. Angelicus Doctor (g) tribus ætatibus hunc triplicem statum assimilat, infantie, juventuti, & virilitati: ut enim docet Augustinus, (h) *Nascitur charitas divinâ operante misericordiâ, cum nata fuerit crescit, & roboratur, roborata denique perficitur.* Primus status purgat, secundus illuminat, tertius perficit: qui sunt tres actus Angelicæ & humanæ Hierarchiæ: a Dionysio Areopagita descripti. S. Bonaventura (i) tres assignat operationes, quas juxta hanc triplicem viam charitas in anima exercet. Primam vocat virtutis vigorem, quia mediante vigore gratiæ anima purgatur à peccatis: secundam veritatis splendorem, quia studio mortificationis divinorum cognitione anima illustratur: tertiam charitatis ardorem, quia vi amoris anima in Deum trans-

f Maximus mart. de eccl. mystagogia c. 24. g D. Thom. 2. 2. q. 24. a. 9. h Aug. tract. 5. in epist. Iohannis. i Bonav. p. 5. brevilogii c. 10.

formatur. Via purgativa purgat ac perficit sensus, illuminativa rationem, unitiva spiritum sine tactem, quæ est animæ superior pars. Purgativa Deo Patri appropriatur, cui potentia attribui solet: illuminativa Deo Filio, tum quia est sapientia Patris, tum quia hæc via in Christi imitatione consistit: unitiva Spiritui sancto, cujus proprius effectus est unio per amorem. In prima cognoscit homo seipsum, in secundâ Deum, in tertiâ studet unioni, & transformationi in ipsum: quia omnis vitæ spiritualis substantia ad hæc tria puncta refertur, quid sit homo, quid sit Deus, & qualiter hæc duo unum per amorem efficiantur. Sicut ignis cum in lignum viride operatur, primò frigus & humiditatem tanquam ostacula sua expellit; deinde calorem & siccitatem immittit, veluti qualitates ad aditum suum necessarias; ac tandem intime illi unitur: sic ad unionem animæ cum Deo, primum amoliri oportet omnia impedimenta, postea requisitas dispositiones adferre:

quibus peractis infallibiliter unio subsequetur.

5. In primo purgantium statu sunt peccatores post conversionem, qui præterita peccata puniunt, & pugnant ne iterum labantur in ea; qui pravos habitus exsecant, & passiones interimunt. Et idèd carnem castigant jeuniis, vigiliis, laboribus, aliisque austeritatibus; lacrymisque, & contritioni operam dant: In secundo proficientium illi degunt, qui terrenorum affectum depouentes puritati student, & virtutum acquisitioni: virtus enim est proprium, ac verum animæ lumen. Crebris idcirco meditationibus de Christi virtutibus & doctrinâ urgent semetipsos, & accendunt ad imitationem. In tertio demum illi quiescunt, qui purgatâ jam mentis acie arcano nexu Deo uniri merentur, & ea pace fruuntur, quæ exsuperat omnem sensum. Una sanè est charitas, cui omnes isti incumbunt, sed gradus, & incrementa diversâ sunt. Contingit autem nonnunquam, Deo sic disposito.

Sponte, ut tyrones perfectorum prærogativis locupletentur, & ad divinæ contemplationis altitudinem, quæ in vis brevi mora se elevatur: ne forte objectâ virtutis difficultate, ac tenore bonum præliâ tenentibus recepto itinere relinquant. Sicut e contrario acrius, tentationibus perfectiores animæ aliquando infestantur, Deo, permittente; ne, sicut de se ipso testatur Apostolus, magnitudine revelationum extollantur. Gustatâ enim à pœnitentibus suavitate spiritûs, desipiunt illis mundus & caro: & cum perfectus incipientium molestias patitur, despicit se ipsam, & impenitus laborat, ac si ab apice perfectionis longo admodum itinere distinet.

6. Sunt autem hic tria advertenda, quæ ex dictis colliguntur. Primum, quod cum vita spiritualis duplex sit, activa, & contemplativa; ad activam duo priores status pertinent, & ad contemplativam. Secundum, quod amor, quo proloquimur, & in quo sita est Christiana perfectio, non est amor

afficiens, sive affectuolus, ut ajunt; sed efficiens, practicus, & obedientialis, qui à proprio bono voluntatem omninò abducit, Deoq̃ue subijcit, ejusq̃ue voluntati tam imperanti, quàm consulenti conformem facit. Affectus quidam teneri, & molles, ignavi sunt, & otiosi, & lacrymâ nihil citius arcescit. Si quis Dominus servum habeat, qui domi otiosus sedeat, magnificentiam ejus & opes semper contemplans, & nihil aliud obsequii præstet, is certè hunc servum tanquam muneri suo ineptum arguet, & a servitio amovebit. Ideò Christus observantiam mandatorum præcipit, & Sancti Patres studium bonorum operum super omnia commendant. Ad hunc amorem practicum omnes aspirationes dirigi debent, ex illo quippe oritur vera & solida devotio, purum gaudium, atque acquisitio virtutum. Tertium, quod licet distinxerimus tres supradictos status penès tria officia, & exercitia, puritatis scilicet, lucis, & amoris; non id tamen eò sensu intel-

intel-

intelligendum est, ac si purgatio ad ceteros status, illuminatio ad primum & tertium, & perfectio ad duos priores non extendatur. In unoquoque enim omnes actus hierarchici reperiuntur; & in purgativâ non solum emundatio à peccatis, sed etiam notitia veritatis, & Dei amor vicens, & sic de reliquis: tantòque excellentius isti actus sunt, quantò status est sublimior. Idcirco tamen unicuique statui propriam destinatur officium, quia illi convenientius, magisque essentielle est, & ad ipsum duo reliqua dirigere oportet: in primo nimirum; lucem & amorem ad purificationem, in secundo purificationem & amorem ad illuminationem, in tertio puritatem & lucem ad amorem. Hâc (k) autem actuum communicatione fit, ut & dolor ex amore dulciôr sit, & amor ex causis ritè perceptis iusti doloris securior, & incitator: cùmque commiscantur actus unius viæ cum actibus & exercitiis alterius;

E s

rius;

k *Henric. Morus in Methodo exercitiorum S. Ignatii §. 1.*

rius ; incipientes ad maiora jugiter aspirant : proficientes verò & perfecti memoriam retinent, & affectum earum rerum, quæ sunt fundamenta perfectionis, & prima principia sanctitatis.

CAPUT IX.

TRANSITVS AB ASPIRATIONIBUS ad contemplationem. Addita quadam de Aspiratione passivâ. Quid sit contemplatio. Eius objectum, & causa ?

1. **A**spirationibus tanquam alis evenitur Anima ad felicissimas cum Deo nuptias ; earum enim mediante usû, id evenire potest, quod dixit Abbas Alois, [a] *Quia si vult homo, in unâ die usque ad Vesperam pervenit ad mensuram Divinitatis.* Sed hoc rarum, difficillimum, & vix intelligibile est : & nos infrâ de duratione statûs aspirationum disseremus. Nunc videndum quo pacto

a Vita Patrum lib. 5. libello 11.

AD DEUM.

8;

pacto ab illis ad contemplationem fiat transitus. Revocatâ siquidem ad interiora sua, mediante aspirationum activitate, inferioris hominis capacitate, & elevatâ ad Deum mente motibus anagogicis, affectûque succenso, spiritus rationalis à vinculis passionum, & fallaciis sæculi expeditus ad cœlestia perlustranda lumen internum dirigit, & ad statum transit altissimæ, ac divinæ contemplationis. *Illuxerunt*, inquit Psalmographus; [*b*] *coruscationes tue orbi terræ; vidit, & commota est terra.* Sunt enim aspirationes quasi subitanæ illustrationes, quibus subinde coruscantibus, terra humani cordis admiratione cœlestium excitata, terrena reliquens ad superna elevatur. Quia verò celerimè motiones istæ anagogicæ peraguntur, nisi aspirans cogitationes impertinentes, quæ animo sese ingerunt, rejiciat, aliâmq; protinus substituat aspirationem, cujus additione distractio cohibeatur, haud fieri poterit,

E 6

quia

b psal. 76. & 96.

quin mens prona ad evagationem statim ad externa dilabatur, quæ sensibus obijciuntur. Hanc calamitatem in seipso experiebatur, & sic deplorabat Augustinus [c] *Aliquando intronittis me in affectum multum: inquitatum introrsus, ad nescio quam dulcedinem: quæ, si perficiatur in me, nescio quid erit, quod vita ista non erit. Sed recido in hæc arumnosis ponderibus, & reorbeor solutus, & teneor, & multum fleo, sed multum teneor. Tantum consuetudinis sarcina digna est. Hic esse valeo, nec volo; illic volo, nec valeo, miser utròque. Satagendum est itaque, ut spiritus in seipso conclusus, atque à distractionibus, affectuque inordinato liber exardescat sicut ignis; & suspiriis, ac desideriiis pie scintillantibus seipsum benè afficiat, & Deo conjugat.*

2. In hoc statu respirationis vix ultra annum devotus exercitator detinebitur, ut Gelenius observat: [d] solet enim

c *August. lib. 10. confess. c. 40.* d *Gelenius p. 1. dec. 6. art. 7. & Cansfelt de voluntate Des p. 1. c. 18.*

eo spatio emendo ad firmum intuitum
contemplationis transire, ut ignem
amoris intus clausum ab instantaneo
motu anagogico ad ampliora spiritua-
lis magnitudinis spatia extendat. Si
quis tamen gratia abundantiori à Deo
præventus, & illustratus fuerit, brevissi-
mo tempore, & ut Mystici nonnulli
asserunt, intra duos menses ad mag-
nam perveniet contemplationem. U-
trum verò transire quis debeat ab a-
spiratione ad contemplationem, hoc
inditio cognoscet: si constet experien-
tiâ, orationes jaculatorias solito ardore
destitui, & internam dispositionem ad
intuitus & inhæssiones spirituales incli-
nare, quasi ad quietem mentalem, non
per gustum & intuitum transeuntem
sed qui permanens sit, & perseverans.
Sunt quidam spiritu uteri sui coarctati,
quali mustum absque spiraculo, quod
lagunculas novas dirumpit, qui parum
memores vicissitudinis humanæ, ac in-
constantis naturæ, impatientissimo de-
siderio ad Deum feruntur, quasi velint

omnia divina quodammodò deglutire :
Hi miserè decipiunt se ipsos , quia
mox fatigati deficiunt , & internam
animi serenitatem adeò necessariam ad
contemplationem obscurant , & per-
dunt. Alii inconsultò statum aspiratio-
num deserunt , ne minùs proficere vi-
deantur, quam cæteri, quos legunt, vel
audiunt in altiori statu versari : & hi
consilio ac humilitate carentes præci-
pitio proximi sunt & ruinæ , quia sine
duce viæ, sine ope scilicet divinæ gra-
tiæ, per ignotas sibi semitas iter diffi-
cillimum arripiunt. Alii denique subti-
lioris ingenii nudis discursibus & specu-
lationibus intellectûs contenti, possè se
illis Deum possidere existimant sine a-
more, qui nos similes Deo facit: & hi si-
miles sunt antiquis Philosophis, evanes-
centes in cogitationibus suis, & colentes
pro Deo suo phantasinata sua. Quælibet
enim speculatio intellectûs est quid hu-
manum, quod nos in proprio carcere
vinctos detinet: amor autem est quid
divinum, quod nos elevat, & rapit ex-
trà

trà nos , atque in Deum transformar.
 Quare Dionysius [e] Timotheum mon-
 net, ut omnia intelligibilia transcendat,
 & ad Cajum scribens ait : *Divina tene-
 bra omnem abscondunt cognitionem, & si
 quis viso Deo, cognovit id quod vidit, ne-
 quaquam ipsum vidit, sed aliquid è rebus
 ejus, quæ existunt & cognoscuntur.* Cui
 consonans Maximus Martyr [f] *Vnus,*
 inquit, *Deus sine principio, incomprehen-
 sibilis, totam vim ut sit habens per totum,*
notionem quando & quomodo sit penitus
repellens , utpotè nulli eorum qui sunt ex
representatione naturali cognitus. Qui
 putant aliter se posse Deum intelligere,
 & contemplari , parum tutâ gradiun-
 tur viâ ; solido enim fundamento pie-
 tatis destituti , cum naturalis de Deo
 oblectatio disparuerit, ad fallaces sæcu-
 li voluptates, miserando lapsû, rever-
 tentur.

3. Non est hoc loco omitrendum ,
 quod Joannes à Cruce in Flammâ A-
 moris

e Dionys. c. 1. myst. Theologia, & ep. 1.
 ad Cajum. f Maxim. mart. com. 1. cap. 1.

moris vivâ (g) scriptum reliquit, præter aspirationes, de quibus hætenus disseruimus, esse aliam aspirationem arcanâ, occultam, & passivam, quam Deus in animâ mirabiliter producit, aspirans illi Spiritum sanctû, qui profundissime illam absorbet, & amore suo inflamat super omnem gloriam, & sensum. In centro enim animæ, quæcunque illa sit, latenter moratur Deus, sed cum discernit. In quibusdam manet velat extraneus in alienâ domo, nihil imperans, aut efficiens. In aliis libenter habitat, quasi in propriâ domo, regens illâ, & gubernans. Talis est anima, in qua nullus jam appetitus, nullæ imagines, aut formæ creaturarum reperiuntur: huic enim se intimè Deus communicat, hanc amplectitur, in eâ quiescit, eique se ipsum revelat, eam excitando, & ad proportionem notitiæ Divinitatis ipsi concessæ eidem aspirat, illam replens Spiritu sancto, ejusque gloriâ & bonitate. Cæterum hæc Aspiratio passiva ineffabilis est, & ab illis

g Ioann. à Cruce in flamma amoris
cantu 4.

vix

vix
frui
dam
statu
ctan
4.
funct
habe
met
conf
vi, q
quan
aspic
admi
clarit
Scrip
quem
nori c
innix
clarifi
ditur
cresci
dens,

h
Exod.

vix intelligitur, qui eâ felicissimè perfruuntur. Hâc igitur prætermisâ, quædam breviter de Contemplatione, quæ statum aspirationis subsequitur, pertractanda sunt.

4. Contemplatio propria Mysticorum functio, & optima pars humanæ vitæ, habet pro scopo suo & objecto ipsummet Deum, ut D. Thomas (*b.*) testatur: consistit autem in visione quâdam suavi, quietâ, & amabili veritatis æternæ, quam sine discursuum varietate sincerè aspicit, & penetrat, ingenti amore, atque admiratione, tantâque certitudine, & claritate, ut faciem, sicut de Moyse dicit Scriptura, (*i.*) Deum intueri dicatur: non quemadmodum Beati in gloriâ, sed minori quodam lumine, caliginoso, & fidei innixo, quæ ab eo valde perficitur, & clarificatur. Ex cognitione verò accenditur amor, & vicissim ex amore ipsa crescit cognitio. Amor enim ignis est ardens, & lucens, & ardens in voluntate illumi-

h D. Th. 2.2. q. 180. art. 3. & 4. i
Exod. 33.11.

luminat intellectum; impellitq; nos ad
 ibi figēd is oculos, ubi est thesaurus, quē
 diligit cor nostrum, cuius bonitas & pul-
 chritudo cum sit inmensa & inanita, a-
 criores iterum amoris flammæ in corde
 succendit, ex quibus crecit videndi desi-
 derium; nec ullus est finis, donec anima
 Dilecto adhæreat, & unus sit cum eo
 spiritus in æternum. Optime Clemens
 Alexandrinus, (k) *Non cessavit qui qua-
 rit, donec inveniat; cum autem invenerit
 admirabitur, admirans regem, regians
 conquiescet.* Est igitur contemplatio,
 si latinæ vocis notionem respiciamus,
 (l) rerum occultarum consideratio,
 seu veritatis investigatio: Theologi-
 cè verò accepta, est semper meditatio-
 tionis, sive considerationis, quæ est
 veritatis quæritæ, & interior intuitio.
 Auctor libri de spiritu & animâ inter o-
 pera D. Augustini, (m) sic eam definit:
Contemplatio est perspicua veritatis ju-
cunda

k Clem. Alexandr. 5. Strom. l. Cæcero
 1. Acad. & 4. de finibus. m Auctor libri
 de spiritu & anima apud August. c. 32.

cun
(n)
ruit
henz
(o)
(p)
plex
Alva
intu
tione
non
quir
opus
absq
tem
esse
dina
ctus

n
char
mil.
men
Tho.
20.3

cunda admiratio Consonat Bernardus
 (n) *Contemplatio est verus, certus, & in-*
ruitus animi de quacunque re, sive Appre-
hensio veri non dubia. Aliter Richardus,
 (o) aliter alii. p) Brevissimè D. Thomas
 (p) *Contemplatio est divina veritatis sim-*
plex intuitus Fuliùs & clariùs Jacobus
 Alvarez, r) *Est liber per se, & certus*
intuitus Dei, ac rerum cognitarum, & in-
ferens, in amorem consequens, & ex
amore procedens. Dicitur intuitus, quia
 non est opus rationis discurrens, & in-
 quirentis veritatem, sicut Meditatio, sed
 opus intelligente veritatem simpliciter
 absque discursu insipientis. Liber au-
 tem vocatur ex parte hominis, quia liber
 esse debet à peccatis, ab affectibus inor-
 dinatis, & à curis superfluis: ex parte ob-
 jecti, quia animus a rebus terrenis expe-
 ditus,

n Bern. lib. 2. de Consol. cap. 2. o Ri-
 chard. lib. 1. de Contempl. 4. p) V. de Ma-
 mil. Sandeum myst. Theolog. lib. 1. com-
 ment. 8. Suarez 10 de Relig. l. 2. c. 9. q D
 Tho. 2. 2. q. 180. art. 1. & 3. r Alvarez.
 10. 3. lib. 5. p. 2. c. 1.

ditus, quasi avis in aere, liberrimo motu vagatur, quocumque Deus illum fert: ex parte objecti, quia illud nudum ac imaginibus sensibilibus, vel in ipsis sibi patefactum contemplatur. Est etiam perspicax, id est clarus, apertus, & conspicuus, non in lumine gloriæ, sicut in patriâ; sed in lumine fidei, quam lux sapientiæ perficit, & excoit. Certus præterea est, licet non & excludat fidei obscuritatem, quia de rebus divinis eò certiores reddimur, quò clarius eas perspicimus. Hic verò intuitus admirationem maximam infert, quia licet objecta, quæ contemplamur, jam nobis cognita & perspecta sint, tam novo tamen, & insolito modo proponuntur, ut stupenda & mirabilia videantur. Tandem contemplatio ab amore Dei incipit, & in amorem definit: tamen si enim essentialiter sit actus intellectus, principium nihilominus habet in voluntate, quia ex charitate Dei ad ejus contemplationem incitatur, & quia finis correspondet principio, finis quoque ejus est in affectu, &

dum

dum
ipsa de
s.
quod
primis
dictur
nes. D
& qui
Angel
beatitu
ejusde
mund
quater
tionem
omnia
tandem
conter
investi
discurs
ter inter
tur, est
nis suis
ctu. S
cognit
mam r

motu dum in visione rei amatae delectamur, & ipsa delectatio magis excitat amorem.

5. Multiplex est objectum, circa quod versatur contemplatio, Deum in primis optimus maximus, ut jam supra dictum est, ejusque infinitae perfectiones. Deinde Christus Redemptor noster, & quidquid ad illum spectat: B. Virgo, Angeli, & Sancti, eorumque dotes, & beatitudo: status Ecclesiae militantis, & ejusdem persecutiones, & triumphus: mundus iste visibilis, & omnes creaturae, quatenus perducunt nos ad Dei cogitationem, & amorem: atque ut uno verbo omnia complectar, quidquid ad meditandum assumitur materia est quoque contemplationis, nisi quod meditatio intelligat, contemplatio degustat: illa discunt circa objectum, haec simpliciter intuetur. Causa proxima, unde oritur, est Spiritus sanctus mediantibus donis suis, sapientia praesertim & intellectu. Sapientia enim confert intellectui cognitionem altissimam, & simplicissimam rerum divinarum, cum quadam mira-

mirabili gravitate, latore, atque dulcedine. Intellectus intellectum nostrum superaddit, ut res fidei intimius penetret, & subtilius comprehendat. Scientia fidei vernacule non solum fiat rationibus capacitati nostra accommodatis, elevaturque spiritum nostrum a creaturis ad creatorem, & ab eis cor nostrum avellit, docens nos aspicere ea quæ habent à Deo, & bonum quod per illas nobis confert. Consilium perficit mentem nostram, ut se mobilem præbeat ad dictamina Dei, & ut discernat in quavis occasione quid faciendum aut fagiendum sit. Pietas voluntatem exornat, & excitat in eâ piam affectionem ad opera divini cultus, & misericordie erga proximos. Neque enim otiosa est contemplatio, sed practica esset debet, & dirigere non solum ad cognitionem & amorem, verum etiam ad operandum, & exequendum, quod Deus jubet. Fortitudo corroborat ad opera difficilissima, vires naturæ excedentia, ut eam ab ipsâ contemplatione quasi leones Dæmoni formidabiles.

Timor

Tim
gnar
prosp
lunta
Scrip
cheli
adhu
rat :
stra
ne ci
ad ex
in D
circu
temp
ne n
tinet
Dior

f
brock
phius
conu
Ponte
in tra
conte
9. in

Timor denique inprimis cordi magnam erga DEUM reverentiam, & in prosperis, atque adversis nos divinæ voluntati perfectissimè subdit. Plura de his Scriptorum Mystici. (f) Dionysius Richelius (t) post dona Spiritus sancti tres adhuc causas contemplationis enumerat: fervidum scilicet amorem Dei, abstractionem mentis ab omni operatione circa res creatas, & conatum mentis ad extensionem, ac defectionem suam in Deo. Et amor quidem admirabili circulo causa summi est, & effectus contemplationis, ut supra in ejus definitione notatum est. Abstractio autem pertinet ad preparationem ipsius, ut idem Dionysius abbi (u) scribit. Quod verò de

f *Agunt de donis Spiritus Sancti Rusbrochius in Regno Deum amantium. Harphius lib. 3. p. 1. c. 10. & 11. Massut. de coel. conu. lib. 4. Alvarez to. 3. lib. 5. p. 2. c. 4. Ponte in Duce spirit. tr. 3. c. 3. §. Bonavent. in tract. de ijs. t. Dionys. Cartus. tr. de contemplatione. u Idem de fonte lucis c. 9. inf.*

de conatu dicit prudenter intelligendum est : nam contemplatio donum Dei est, quæ neque industriâ nostrâ, neque labore comparari potest ; quia tamen dispositivè (ut ajunt) nos circâ eam aliquid agimus, ad hoc applicare conatum nostrum debemus, ut præviis dispositionibus ad eam præparemur ; abnegatione nimirum, mortificatione, puritate vitæ, meditatione, jugi præsentia Dei, & exercitio Aspirationum. *Status enim divinus*, teste Hesychio, (x) nascitur in animo nostro, ex continuâ Dei memoriâ, & assidui ejus invocatione. Per vitam verò practicam, sive activam, ut ait Olympiodorus, (y) quæ est veluti prævia introductio ad theoreticam, pervenimus ad contemplandam divinarum rerum sublimitatem. Ut enim tutum non est cum veste natâre, ita nec cum passione aliquâ Theologiam attingere, ut sapienter Climacus (z) scribit. His

igitur

x Hesychius Centur. I. c. 96. y Olympiodor. in eccles. c. 7. v. 12. z Ioann. Climacus gr. 27.

igi
fore
gan
ter, c
fius,
dem
elev
& h
tudo

IND
a. co
ea j
dint
tio

r. C
Quid
tes. C
eâ ex

igitur præparationibus ritè præmissis, ad
fores divinæ sapientiæ cum magnâ lon-
ganimitate & constantiâ pulsare oportet, quousque ad contemplationem ip-
sius, ipsâ aulpice, introducamur; ac tan-
dem ad arcanam cum Deo unionem
elevemur, quæ est finis contemplationis,
& hujus mortalis vitæ suprema beati-
tudo.

CAPUT X.

INDICANTVR AVCTORES!, QVI
c. contemplatione scripserunt. Quotuplex
easit. Qui ejus gradus & status? Exemplâ
diutina probationis, & patientia in desola-
tione. Divisio Anima, & potentia-
rum ejus secundum Mysticos.

Hymnus ad Deum.

I. QUæ de contemplatione dicenda
forent, paucis verbis perstringo.
Quid enim opus pluribus? Patent fon-
tes. Omnes Mystici Scriptores, & qui de
eâ ex professo agunt, Richardus Victori-

nus libris quinque; Dionysius Cartusianus libris tribus, & aliis opusculis. Jacobus Alvarez libro quinto tertii tomii de viâ spirituali, Ludovicus à Ponte in suo Duce spirituali, & optimè libris sex Thomas à JESU; quibus addo eximiam Christi Heroinam S. Tereſiam. Ab his petenda quæ hic defunt. Quòd si aliquis cupit Mysticorum effata scholastico rigore examinare, Franciscum Suares consulat, in utrâque Theologiâ versatissimum libro secundo de oratione; & Maximilianum Sandæum in suâ Mysticâ Theologiâ, & in ejusdem Clavi sive Onomastico.

2. Inter Ethnicos sapientes plures fuisse divinorum contemplationi intentos, ex scriptis Platoniorum liquet, & ex historiis. Sed ut notat Albertus verè Magnus, (a) illorum contemplatio ob contemptantium perfectionem erat, & ideo extrâ intellectum minimè procedebat, cujus solius illustratione posse se

a Albert. Magn. lib. de adharendo Deot. r.

unionem cum summo bono pervenire, neglectâ cuiâ voluntatis, falsò existimabant. Nostra verò propter amorem Dei est, & id circò ab intellectu transit ad effectum per amorem. Hæc dividitur in acquisitam & inlatam. Acquisitam voco, quam propriâ industria, & exercitatione, sed non sine divinâ cooperatione & gratiâ, acquiritur: Inlatam, quæ ex solâ gratiâ sive inspiratione divinâ promanat. Illa ab habitu fidei, aliisque virtutibus Theologicis, & moralibus procedit: hæc à dono Spiritus sancti. Illa longa, & difficilis: hæc facilis, prompta, & suavis. Illa ratiocinativa dicitur, ista experimentalis. Qui primam habent optimè de eâ, ejusque regulis discunt, experienciâ destituti: qui secundam, minus periti in sermone sunt; sed in usu, & experienciâ excellentissimi.

Dividitur hæc etiam in puram, & mixtam. Mixta nuncupatur, quando intellectus contemplans ab operatione phantasticæ dependet. Pura, cum sine intervenitu phantasmatum exercetur. Hæc

difficilis est, & admodum rara, & communiter à Scholasticis negatur; admittitur tamen à Sanctis, & Mysticis Scripturibus, ut diffusissimè probant Sandæus, (b) & Thomas à JESU. c)

Alia divisio est in affirmativam & negativam. Approbant hanc duplicem viam Deum contemplandi plerique veterum, d) & Scholastici (e, docentes alia nomina dici de Deo negativè, alia affirmativè. Cum enim Deus sit infinitus, illi attribui quidquid perfectionis reperitur in creaturis, sed quia creatis perfectionibus aliqua semper adhæret imperfectio, hanc removentes in Dei notitiam per negationes assurgimus. Uterque hic modus aptè explicatur duplici symbolo, pictoris & sculptoris. Qui enim

b Sandæus Theol. myst. l. 1. comm. 12.

c Thomas à Jesu de Contempl. l. 5. c. 1. & seqq. d Dionys. Basil. Magn. Ioan. Cyprianus. August. Bonavent. & alii relati à Sandæo lib. cit. comment. 11. e Scholastici 1. p. qu. 13. & ubi agunt de attributis in genere.

enim imaginem pingit, eam in tabula multorum colorum adjectione delineat: qui sculpsit, segmenta marmoris aut ligni paulatim demit, donec simulachrum perfectum reddat. Sic cum asserimus Deum esse sapientem, bonum, potentem, justum, misericordem; perfectiones ei creaturarum, velut colores iconi, adjicimus. Cum verò dicimus Deum non esse ens, neque vitam, neque sapientiam, neque potentiam, neque aliquid cæterorum, eo scilicet modo, quo a nobis concipiuntur, quasi statuam dedolamus: & hoc est Deum per nescientiam scire, ut S. Maximus obiervat, (f) quod est proprium Mysticæ Theologiæ. Utitur prædicta similitudine S. Dionysius, (g) cui aliam non dissimilem corporis vestiti & spoliati asserit Maximus Tyrius (h) Philosophus Platonius.

Rursum dividitur contemplatio in claram, & caliginosam. Clara est Beato-

F 3

rum

f S. Maximus in c. 2. myst. Theolog. Dionysii. g Dionysius ibidem. h Maximus Tyrius serm. 1.

rum in patriâ. Caliginosa Viatorum, quæ sublimior est, quam contemplatio pura, & ab eâ differt per maiorem approximationem ad divinam unionem. (i) Caligo autem divina, ut scribit primus Mysticismæ magister, (k) est lumen inaccessibile, in quo Deus habitare dicitur, quod nec cerni potest propter excellentem claritatem, & inaccessibile est ob excedentem superfluentialis lucis effusionem. Quare hæc contemplatio nihil aliud esse videtur, quam defixio mentis in huiusmodi lucem intelligentiæ oculum reverberantem, & suâ immensitate seipsam abscondentem.

, Alia denique est contemplatio supereminens, altior quàm caliginosa, in quâ Deus, non per dona Spiritus sancti, sed per se solus rapit, ac elevat mentem ad divina, quæ sic elevata Deum attingit, & non per ænigmata similitudinum corporalium, sed altiori, atque ineffabili modo. Talem fuisse existimo Sanctissimi

i Th. à Iesu de Contempl. l. s. c. 4. k
Dionys. epist. s. ad Dorotheum.

mi Patris nostri Benedicti raptum, (l)
quando extra mundum elevatus, quasi
sub uno Solis radio, universum mun-
dum collectum conspexit. Dissertunt de
hâc profundissimè Thomas à Jesu, (m)
& latè Sandaeus, (n) atque hanc existi-
mo elegantissimè describi ab Augustino
libro nono sacram confessionum, in
colloquio habito cum Matre de Regno
cœlorum.

3. Plures itaque, & diversi sunt gra-
dus contemplationis, quamvis ipsa una
sit, nec facillè possunt certo numero com-
prehendi. Multis enim modis animæ
contemplanti se communicat Deus, &
spiritus ejus ubi vult spirat, & quandò
vult, & quomodò vult. Et quis poterit
sentium ejus atlequi, aut quis audebit ter-
minum ponere ejus admirandis opera-
tionibus? Ideo à viis Theodidactis ho-
rum sublimium mysteriorum explicatio
petenda est, quibus Deus, mirabilis in

F 4

Sanctis

l Gregor. 2. Dialog. c. 35. m Th. à Jesu
de contempl. 6. n Sandaeus myst. Th. l. i.
comm. 14.

Sanctis suis, incerta & occulta sapientiæ suæ manifestavit.

Richardus Victorinus (o) sex genera contemplationis enumerat, quæ doctè, copiosè, & eleganter explanat toto opere de gratiâ Contemplationis. Primum, inquit, est in imaginatione, secundum solam imaginationem. Secundum in imaginatione, secundum rationem. Tertium in ratione, secundum imaginationem. Quartum in ratione, secundum rationem. Quintum est supra, sed non præter rationem. Sextum supra rationem; & præter rationem. Duo itaque sunt in imaginatione, duo in ratione, duo in intelligentiâ. Ubi notandum rationem distinguere ab intelligentiâ, quod qualiter intelligendum sit, infra explicabitur. Hos gradus aliter ordinat Auctor libri de spiritu & animâ, & post eum Seraphicus Bonaventura. p)

D. Thomas (q) secutus Dionysium

tres

- o Richard. lib. 1. de gratiâ contempl. c.
6. p Bonavent. in. 3. eternit. dist. 4. art. 3.
q D. Thom. 2. 2. qu. 180. art. 6.

(r)
gui
tus.
liqu
mo
his
rect
para
tem
J
eten
les o
min
qua
San
na
get
sece
spiri
Dei
Chr
lis, e
fio in
r
rez t

(r) tres gradus contemplationis distinguit juxta triplicem differentiam motus localis, circularis scilicet, recti, & obliqui. Anima enim quasi circulariter movetur contemplando sensibilia, & ex his ad seipsam perveniendo. Movetur rectè, ascendendo à se ad substantiam separatam. Obliquè, cum ad divina veritatem contemplandam elevatur.

Jacobus Alvarez (s) omnia completens, quæ Sancti Patres, & viri spirituales de hac re tradiderunt, quindecim nomina ad contemplationem pertinentia, quasi totidem ejus gradus explanat, & Sanctorum sententiis confirmat. Nominando, explicatio apud ipsum utiliùs legatur. Sunt autem ista. Intuitio veritatis, secessus animæ ad interiora, silentium spirituale, quies, unio, auditio loquelæ Dei, somnus spiritualis, ecstasis, raptus, Christi & Sanctorum apparitio corporalis, eorundem apparitio imaginaria, visio intellectualis, visio Dei in caligine,

• F s admiri-

r Dion. c. 4. de div. nominib. s. Alva-
rex. to. 3. lib. 5. p. 3.

admirabilis visio Dei disiectâ caligine, visio clara & intuitiva Dei, quæ licet propria sit Beatorum in cœlo ; fuit tamen, ut probabiliter quidam Theologi docent, quibusdam sanctissimis viris etiam in hac vitâ concessa.

Thomas à J. i, Angelorum immixtus choris, tres eorum Hierarchias, & cujusque Hierarchiæ triplicem ordinem menti humanæ applicans, tres contemplantium Hierarchias in novem gradus distinctas constituit. Prima in imaginatione potissimum residet, secunda in intellectu, tertia in apice mentis. Prima rerum sensibilibus cognitione ad invisibilibus contemplationem nos ducit. Primus ejus gradus in mundi hujus visibilibus speculatione, & admiratione consistit. Secundus Scripturæ sacræ intimos sensus profundè scrutatur. Tertius circà Verbi incarnationem, & omnia Christi mysteria occupatur ; in ipso enim sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei absconditi. Secunda Hierarchia rerum invisibilium intuitu ad superna elevat mentem,

mentem, ipsumque Deum ut unum, & trinum intuerur. Primus gradus docet nos ad Deum ascendere per suæ imaginis, animæ scilicet rationalis contemplationem, secundum dona naturalia, & gratuita, & finem ejus, qui est gloria cœlestis, ac felicitas Beatorum. Secundus relictis creaturis ipsum Deum, ejusque attributa contemplatur. Tertius transit ab unitate Dei, ad sanctissimam Trinitatem. Tertia Hierarchia per negationes ad Deum assurgit, & divinam caliginem ingreditur. Primus ipsius gradus est pura contemplatio sine phantasmatum admixtione. Secundus contemplatio Dei in caligine. Tertius unio mystica cum Deo.

Victor Gelenius Trevirensis summam practicam mysticæ Theologiæ in duas partes digestam conscripsit, ediditque Colonia anno hujus sæculi quadragésimo sexto: in quâ septem mysticos status accuratissimè describit, per quos successivè transit anima, antequàm perveniat ad culmen sanctitatis. Primus est

est status meditationis. Secundus aspirationis. Tertius contemplationis modi affirmativi & negativi. Et hi tres modo activo, humano, & naturali procedunt, quamvis principio supernaturali innituntur, nec careant aliquando divinis perceptionibus. Reliqui verò status ad modum operandi supernaturalem spectant, nec debet aliquis a Deo non vocatus temerè ad eos transire: sunt enim hæc mystica, & secretissima Dei dona, quæ nemo novit, nisi qui accipit; nec accipit, nisi qui desiderat, nec desiderat, nisi quem ignis Spiritus sancti inflammat. Est igitur quartus status privationis rigorosæ, quo disponitur anima ad status supernaturales, & idèdè medius confertur esse inter status naturales, & supernaturales, tanquam dispositio necessaria ad modum operandi supernaturaliter. In eo cessant discursus, & conversio ad phantasmata: anima omnino expeditur, & depuratur à modo operandi humano & naturali: spoliatur omni solatîo, omnibus externis exercitiis, omni sensibili consolo-

consolatione : omnes potentiz in fundo animæ commorantur languentes, ac desolatæ : deficit & obscuratur vivacitas intellectus : actus virtutum essentiali modo exercentur : nulla hic lætitia, sed tormentum inexplicabile. Dicant quid sit, qui experti sunt. Doctor mellifluus (r) comparat hunc statum morti spiritali, quam vocat mortem Angelorum. Rusbrochius (u) divini spiritus & nostri concertationem appellat, & quandam desperationem : Taulerus (x) pressuram internam : Harpius (y) languorem infernalem, & divisionem animæ ac spiritus : Barbanfoni (z) item divisionem naturæ ac spiritus : Maria Vela sanctimonialis Cisterciensis, 1) terribile martirium : B. Catharina Genuensis

G

horri-

r Bern *serm.* 52. in *Cant.* u Rusbroch de *orn spirit. nuptiar.* l. 2. c. 59. & seq. x Tauler *serm.* 1. *Domin.* 15. post *Pentec.* y Harpius *lib.* 3. c. 13. z Barbanfoni. *serm.* occult. p. 2. c. 10. & 11. 1 *Vita Maria Vela* p. 2. c. 43.

(2) horribile & indicibile tormentum. Joannes à Cruce (3) sub noctis obscuræ symbolo eum pingit, & purgatorio assimilât. Thomas à Jesu (4) purgatorium quoque esse dicit in viâ contingens. B. Angela de Fulgineo (5) manifestasset in inferno esse, quàm talem privationem sustinere, quæ in ipsa mirabilis fuit. Seraphica Virgo Tereſia (6), quid pateretur in hâc pressurâ constituta, ipsa enarrat in vitâ, & scriptis suis. Alia aliorum effata prætermitto, & transeo ad alium statum. Hic est quintus & dicitur status mysticæ unionis, quando à pressurâ rigidæ privationis respirans anima incipit reviviscere, & spiritus interioris perceptionis erecta lumen & amorem suscipit, in libertatem spiritus paulatim transit; & quantò amplius ascendit, tantò facilius capacitatem spiritus

2 Catharina Genuen. Dialogi c. 2. 3 Ioan. à Cruce passim in Ascen. mont. Carm. 4 Th. à Jesu de orat. inf. l. 4. c. 19. 5 Angela de Fulgineo vita c. 19. 6 Tereſia vita c. 25 & mansiones 6. c. 1.

ritus erigit ad superiora, donec à Deo sursum tracta perveniat ad felicissimam cum ipso unionem. Sextus est status Transformationis per donum Sapientiae, per quam intelligimus, non substantialem Transformationem. Absit, ut consentiamus errori jam pridem damnato, quòd quidam opinati sunt animam hominis à proprio esse desinere, & in ipsam Dei essentiam transire: sed arctissimam unionem cum summo bono, qua Mysticus divinæ consors naturæ factus modo perfectissimo, in eandem imaginem transformatur de claritate in claritatem tanquam a Domini spiritu, ita ut in ejusmodi felicitate perfecta ratio mysticæ possessionis inveniat. Hujus Transformationis duplex est modus: unus quo ex alto ad inferiora descendere dicitur; alter, quo ab inferioribus ad superiora ascendit. *Charitas enim*, ut verbis utar S. Bonaventuræ, (7) *ad superiora ascendit, ut in eis requiescat; ad inferiora tendit, ut ea ad se*

G 2

reducatur:

7 Bonav. 4. itin. atern. dist. 5. art. 3.

reducatur: sursum movetur, ut illic maneat; deorsum, ut redeat. Porro hic anima silentii mysllici quietam fruitionem adipiscitur, quousque spiritum suum supra se in alto videat. Licet enim in statu unionis supremas spiritus fruitiones experiatur, nondum tamen plenam requiem, & appetitus satietatem consecuta est; quia frequenter reincidit in carentiam & cessationem unionis: in hoc autem statu nullam patitur distractionum molestiam; nullam passionum inordinationem, nullam gaudii spiritualis interruptionem. Septimus denique status est Sanctorum militantis Ecclesiæ, quando anima abundantiori gratiâ, vitæ eximiâ sanctitate, dona miraculorum, aliisque gratiis, quas gratis datas vocant, a Deo illustratur. Hujus autem status ecstases, raptus, & alias mirabiles operationes revereri oportet, & admirari, non æmulari.

4. Hi sunt gradus & status vitæ contemplativæ, quos, Deo auspice, majori quâ potui claritate & brevitate expli-

care

care c
bus fu
Quæ
ferri d
solum
dus di
rum r
Angel
randi.
recens
conte
primâ
jecta
conte
quo a
perfec
test. T
dus co
& con
cem f
servan
ab in
gredi
nunq
ad su

care conatus sum : a suis enim Actoribus fufius & obfcurius describuntur. Quæ verò ex præfatis divisionibus præferri debeat, non eft meum diffinire. Hoc folum admoneo, quod Richardus gradus diftinxit in ordine ad potentias; quarum ministerio Anima contemplatur. Angelicus doctor modum respexit operandi. Jacobus Alvarez non tam gradus recenferet, quàm effectus & proprietates contemplationis. Thomas à JESU in primâ & mediâ Hierarchiâ omnia objecta complectitur circa quæ verfatur contemplatio : in tertiâ modum tradit, quo anima fuum primarium objectum perfectius contemplando attingere poteft. Tandem Victor Gelenius non gradus contemplationis, fed vitæ myfticæ & contemplativæ varios ftatus fibi invicem fuccedentes defcribit, methodum fervans & ordinem, quo folet Anima ab infimis ad fuprema per media progredi. Legimus quidem aliquem nonnunquam extitiffe, qui ab infimo ftatu ad fupremum fine medio pertractus

G 3 : fuit:

fuit: sed hæc privilegia singularia sunt, quæ Deus omnipotens, quandò vult, operatur: quæ nec trahere in consequentiam licet, nec curiosè perscrutari. Sapientia Dei infinita est, justissima providentia, judicia ejus abyssus multa. Aliquando imperfectis gratiam contemplationis largitur, quam perfectis negat: & uni dedit quinque talenta, alii unum. Dicam cum Augustino: (8) *Nemo venit ad Deum, nisi tractus. Non traheris? ora ut traharis. Quare autem illum trahat, & illum non trahat, noli velle judicare, si non vis errare. Si Dei beneficio ad sublimiora evectus es, custodi thesaurum tuum cum humilitate, & gratiarum actione: si relictus es in gradu inferiori, cave tepiditatem, & negligentiam; & te perfectius semper exerce in meditatione & aspirationibus; nam ut docet Joannes Abbas apud Cassianum: (9) *Melius est devotum in minoribus, quam indevotum in majoribus professionibus inveniri.**

7. 5. Libet

8 August. tr. 26. in Ioan. 9 Cassianus coll. 19: c. 3.

5. Libet autem hic quærere, & obstupescere, unde proveniat tam exiguum esse numerum incumbentium mysticæ Theologiæ & contemplationi, cum sint tamen innumeri viri pii: & religiosi, divinæ gratiæ consortes, & donis Spiritus sancti præditi: crescitque admiratio expensâ ratione habitus, qui quò nobilior est, eò majorem confert potentiæ operandi facilitatem. Cum sit ergò in omnibus iustis habitus sapientiæ, quæ est donum Spiritus sancti, cur è tot millibus vix unus reperitur rerum divinarum contemplator? Profectò mirum est hoc, & possumus cum Propheta (10) plorare & dicere, *Via Sion lugent, eò quòd non sint, qui veniant ad solemnitatem.* Hujus rei causas subtilius indagare, majoris otii, & voluminis foret. Nonnullas breviter attingam. Calaguritanus, (11) qui hoc dubium proponit, causam protissimam esse putat, non serió vitare leviores culpas, nec perennem cordis a-

● G 4

lere

10 Thren. i. 4. 11 Ioann. à Iesù Maria myst. Theol. c. 3.

lere puritatem : si enim hæc exquirere-
tur, in cordibus puris facillè divina cerne-
retur imago. Hæc ille verissimè, nam
& sapientes Ethnici hanc veritatem co-
gnoverunt. Hierocles (12) tunc homi-
nem posse fieri divinum ait, cum exue-
rit quidquid humanum est. Musonius
apud Aristidem, (13) *Epice*, inquit, *quod*
est in animâ mortuum, & Deum agnosces.
Plato mentem à corpore separandam
asserit, ut Deo jungatur. Alii causam
rejiciunt in naturalem corporis, & tem-
peramenti dispositionem, ratione cujus
nonnulli ad mysticas functiones inepti
sunt : nam teste Magno Gregorjo (14)
sunt quidam ita inquieti, ut sedere cum
Maria ad pedes Christi minimè vale-
ant. Sed ut observat sanctæ memoriæ
Episcopus Genevensis (15) debent, qui
sunt, hujusmodi naturam vincere ope
divinæ gratiæ, quæ omnibus invocan-
tibus

12 Hierocles initio *Carminum Pythag.*

13 Aristides 6. *sacrorum sermonum* to. 1.

14 Greg. 6. *moral. c. 17.* 15 Sales de div.
amore lib. 12. c. 1.

tibus adest, & volenti nihil difficile. Ludovicus à Ponte (16) aliam assignat rationem, singularem Dei providentiam in Ecclesiæ gubernatione, in quâ diversa officia & gradus sunt. Quare debet unusquisque suam attendere vocationem, & invitantis vocem sequi, omnia removendo impedimenta. Præclare Bernardus, (17) *Omnes nobis causamur deesse gratiam, sed iustus forsitan ipsa sibi queritur gratia deesse nonnullos. Nempe res cordis est gratia devotionis ista quam quarimus, & hoc munere ipse se fraudat, qui internum ei dissimulat receptaculum exhibere.*

6. Quod si loquamur non simpliciter de contemplatione, sed de transitu à modo operandi humano, & naturali ad divinum & supernaturalem; advertendum est non nisi post longam & durissimam probationem, quam in statu privationis suprâ descripto anima experitur, à Deo concedi, quâ de re mysti-

G

cum

16 Ponte Ducis spirit. tr. 3. cap. 2. 17
Bern. initio serm. de triplici custodia.

cum admonere placuit, ne diutino labore peritæsus animum despondeat, & à cœpto itinere retrocedat. Et ne videar temerè loqui, adfero exempla. Ubertinus de Casali (18) quatuordecim annis laboravit, priusquam introduci ad intimam perfectionem mereretur S. Tereſia (19) octodecim annis intolerabiles angustias paſſa eſt. S. Franciſcus (20) per biennium gravissimo mœrore tabeſcebat. B. Clara de Monte Falco (21) quindecim annos huic privationi impendit. B. Catharina Genuenſis martyrium ſuum in ſuo dialogo ipſa deſcribit. Altera Catharina Bononiensis (22) per quinque annos valdè deſolata fuit, & à Dæmonibus exagitata. Maria Ægyptiaca (23) ſeptemdecim annis afflicta ad purum decoxit ſcoriam ſuam.

B. Ma-

18 *Ubertinus de Casali Arb. vite prolog. 1.* 19 *Tereſia vita ſua cap. 30.* 20 *Chronic. Minor p. lib. 1. c. 59.* 21 *Harpius lib. 2. p. 5. collat. 3. in fine.* 22 *Cathar. Bononien. l. de 7. armis* 23 *In vitis Patrum lib. 1.*

B. Maria Magdalena de Pazis (24) per annos quinque, & deinde per alios sexdecim tantam ariditatem passâ est, ut videretur à Deo detelicta. B. Hemicus Suso (25) per decennium divinâ caruit consolatione. Balthasar Alvarez (26) vir eximie sanctitatis è Societate Jesu non nisi post sexdecim annos in vitâ mysticâ cum tenebris & labore decursos divinæ lucis adeptus est illustrationem. Thomas à Jesu (27) annis plusquam viginti laborans percipere non potuit quid sit unio animæ cum Deo, donec tandem divina bonitas ei revelavit. Quod si in viridi hæc facta sunt, in arido quid fiet? Animo igitur infracto in viâ Domini perseverare oportet, & ab ejus disciplinâ non deficere, quia ut ait B. Laurentius Justinianus, (28) in bono occupatos non derelinquit, illosque ex insperato,

G 6 &

24 In vita ipsius. 25 Henr. Suso vita sua c. 23. & 32. 26 Lud. Ponte in vita Balth. Alvar. c. 2. & 13. 27 Th. à Jesu in praf. lib. de orat. infusa. 28 Laur. Justinianus de triumphali Christi agone c. 17.

& in nesciente caligine vilitare consuevit. D. Bernardus 29 usque ad finem vitæ hanc spem, & patientiam extendit, sic enim ait : *Multi totâ vitâ suâ ad hoc tendunt, & nunquam pertendunt : quibus tamen si piè, & perseveranter conati sunt, statim ut de corpore exeunt, redditur quod in hac vitâ dispensatoriè est negatum : illuc perducente eos solâ gratiâ, quo prius tendebant ipsi cum gratiâ, ut consummati in brevi, explant tempora multa.*

7. Defino, si prius explicavero quod ante promisi, animæ scilicet & potentiarum ejus divisionem secundum Mysticos. Marius Victorinus Afer (30) duas distinguit animas in homine, duas mentes, duplicem rationem cœlestem, & hylicam. Constat enim homo duplici naturâ corporali & spiritali, & ideo duplices debet habere operationes corporales, & spirituales; quarum ordinem, & directionem in proprium finem respicientes Mystici hominem animale & spiri-

29 Bern. ser. 3. de Circumcis. 30 Mar. Victor. in si. lib. 1. ad J. Arium.

spiritualem distinguunt, non per substantiam, per meriti qualitatem, ut loquitur Paulinus Aquiliensis. (31) Anima autem vires sive potentias in Ordine ad contemplationem sex esse statuit Seraphicus Bonaventura, (32) nempe sensum, imaginationem, rationem, intellectum, intelligentiam, & apicem mentis, sive synderesis scintillam. Asserunt quidem Philosophi rationem, intellectum, & intelligentiam non esse diversas potentias; non tamen negant esse diversos actus, sive gradus intellectus. Nam vis intellectiva, in quantum est discursiva, dicitur ratio: in quantum est simpliciter intuitiva, dicitur intellectus: in quantum est Divinitatis contemplativa per simplicem apprehensionem, dicitur intelligentia, quod optimè Richardus (33) observat. Synderesis verò,

G 7

quæ

31 Paulinus Aquileien. in libello adv. Felicem Vrgelitanum, & Elipantum Tolosanum episcopos. 32 Bonav. itinerar. mentis in Deum c. 1. 33 Richard. 1. de Contempl. c. 9.

quæ est habitus rationis practicæ animæ concreatus, quo prima principia in operabilibus naturaliter cognoscit, meritò à Mysticis apex mentis nuncupatur, & scintilla rationis sive intelligentiæ, quia per eam sortitur anima quendam respectum ad Deum immeditatum, quo capax est ab ipso immediatè tangi, & irradiari: & quia semper nata est in superioribus figi, & ad divina elevari: illustratque animam splendore cognitionis, & ardore inclinationis ad bonum eam succendit. Hæc ad mentem Bonaventuræ. Alii aliter procedunt. Animam vocant secundum operationes partis sensitivæ, & appetitivæ: spiritum quo ad vires rationales. Mens vel apex spiritus est nudus ac Deiformis animæ fundus, id est simplex animæ essentia imagine Dei insignita. Per fundum autem intelligo animæ nostræ *higemonicum*, seu principem partem, ut voce utar Stoicorum, aliter tamen quàm ipsi intelligant. Cæncipio enim animam tanquam vas quoddam
luci-

lucidum, capax omnium illuminationum, & umbrarum à rebus quibuscunque provenientium. Sicut autem infimum vasis fundus vocatur omnia superinfusa sustentans ac retinens : ita princeps nostri pars, seu apex mentis idem sortitur nomen. Et sicut fundus eò magis absconditur, quò magis repletur corporibus densis : ita anima eò minus divinam percipit irradiationem, quò crassiores species rerum terrerarum Dei illustrationi superinfundit. Cunctis verò imaginibus creaturarum evacuatis, simplex dumtaxat, & amabilis Dei vultus in fundo animæ apparebit. De hoc fundo plura, Tauleius, & alij Mystici passim. Ejus quoque mentionem facit S. Diadochus Photicensis Episcopus, (34) qui vixisse creditur circa finem quarti sæculi, quod notare volui, ne quis hanc vocem novitatis incuset.

8. Quoniam autem huc perveni, & hanc brevem Isagogem mysticæ Theologiae,

logiæ, Deo duce, conscripsi; jam ad
praxim Aspirationum descendendum
est, si prius hymnum cecinero, quo &
gratias primæ omnium causæ agam, &
vires postulem ad ea quæ defunt perficienda.

O Fons decori luminis, (35)
O lux serena siderum,
Ignis Deus purissime,
Vigor perennis cordium.

Te voce semper, te prece,
Te mente gratâ, vindicem
Meæ salutis concinam,
A Sole Eo ad Hesperum.

Tu spes mihi, tu pramium,
Tu portus es fiducia:
Te fretus uno periculi
Sortis procellam turbida.

Inter labores asperos
Lumen tuæ clementiæ,
Repentè fulgens, vim procul
Abesse iussit Tartari.

35 Ex libello meorum Carminum non-
dum impresso. Salve

AD DEUM.

125

*Salve supernum incendium,
Clarumque mentium jubar:*

Ad te revertor, supplicem

Voca per ignes mysticos.

Descende flamma, illabere

Coelorum ab arce fulgida,

Infunde coeno pectori

De fonte lucis lumina.

Cor, ossa, fibras concrema,

Venas, medullas, viscera,

Ipsamque mentem, ac spiritum,

Vt totus ardeam tibi.

O sors beata, ô gaudium,

Conjuncta cum mens Numini,

Et immemor rerum omnium,

Te diliget perenniter.

Summo Parenti Coelitum,

Natoque, & almo Flamini

Sit laus, decusque perpetim

Nunc & per omne saeculum.

CAPUT XI.

GEMITVS ANIMÆ POENITENTIS pro Incipientibus.

QUàmvis expertis difficilè non sit propriis motibus ad Deum assurgere, possitque unusquisque ex pharetrâ sui cordis sagittas orationum depromere; ne his tamen deficientibus pius Affectus aridus reperiatur, defectu ve lignorum mysticus ignis in arâ cordis extinguatur: ex scripturâ, & Sanctis Patribus sylvulam Aspirationum collegi, pro triplici statu Incipientium, Proficientium, & perfectorum; in quarum usu & praxi quid servendum sit, jam supra explicatum est. Habes hic eas in varias decades distributas, quò facilius valeant memoriæ mandari: cui studio aliquot dies tribuendi sunt. Quid enim prodest multas Aspirationes in libello descriptas habere, nisi etiam memoriæ inscripta, imò & insculpta

scul
omn
tem
tent
quu
quor
id q
bem

1. I
plan
mei
2
meu
fi à
quâ
3
lum
voc
unu
4
cissi
lege
lava
meo

sculpta sint, ut in promptu habeantur
omni horâ, & momento? Propono au-
tem primo loco gemitus animæ pœni-
tentis, naturæ, & doctrinæ ordinem se-
quutus: quia ut perveniamus ad id
quod nondum sumus, purgare primò
id quod sumus, & lacrymis eluere de-
bemus.

DECAS I.

1. **D**omine Deus meus, ego vilissi-
mus sum peccator; indignus
planè, quem terra sustineat. Miserere
mei, & salva me.

2. Domine, qui es summum bonum
meum, quàm longè per peccatum reces-
si à te, & habito in regione hâc longin-
quâ miseriarum, ubi perdidi me.

3. Pater amantissime, peccavi in cœ-
lum & coram te, verè non sum dignus
vocari filius tuus, fac me obsecro sicut
unum de mercenariis tuis.

4. O quàm pœnitet me peccâsse, dol-
cissime Deus, quàm pœnitet me, quodd
legem quam transgressus sum: amplius
lava me ab iniquitate meâ, & à peccato
meo munda me.

5. Do-

5. Domine Deus meus detestor peccata mea , abominor universa flagitia mea , confiteor ingratitudinem meam, & confugio ad aram misericordiae tuae.

6. Ablue me Christe Jesu pretioso sanguine tuo , & munda me ab omni peccato.

7. Sana Domine animam meam peccatis vulneratam, unge oleo gratiae tuae cicatrices delictorum meorum, ne quasso despicias me.

8. Domine Deus piissime, ab hac hora nunquam transgrediar legem tuam, nunquam amplius consentire volo in aliquod peccatum : malo incurrere omnem poenam, omnem infamiam, atque ipsam mortem, quàm deinceps peccare.

9. O Pater amantissime, da mihi ut faciam fructus dignos poenitentiae , & puniam delicta mea debitâ castigatione.

10. Erravi sicut ovis quæ perierat, audio tamen dulcissimam vocem tuam : Tu fornicata es cum amatoribus multis, tamen ad me revertere & ego suscipiam te.

DE-

AD DEUM.
DECAS II.

129

1. **N**unc cœpi, Domine, nunc vivere incipio, non in fortitudine meâ, neque in virtute brachii mei, sed in multitudine miserationum tuarum: confirma hoc tu, quod operatus es in me.

2. Tu, Domine, integros sensus, & cor docile tribuisti mihi: sed heu me miserum & infelicem, quia omnibus bonis tuis abusus sum! Tu verò Pater misericors peccantem revocâsti, & à pœnis inferni liberaasti.

3. Doleo & angor vehementer ob innumera peccata mea, quibus te benignissimum Redemptorem offendi, diaboli servum me feci, indignationem tuam provocavi.

4. O si nunquam, Amantissime Pater, præcepta tua transgressus essem! ò si nunquam in tantam miseriam, & calamitatem incidissem? ò si nunquam peccassem! ò illos felices, qui innocentiam non perdiderunt, qui baptismatis gratiam illibatam custodierunt.

§. Sta-

5. Statuo, summe Deus, in posterum non peccare: firmissimè propono tua sanctissima præcepta non transgredi; verè & ex corde decerno cum adiutorio gratiæ tuæ universam legem implere.

6. Respice in me, Domine, oculis misericordiæ tuæ, dele præterita peccata mea, concede mihi per bonitatem tuam gratiam emendationis.

7. O quanta fuit hætenus ignavia mea! tempus ad pœnitentiam concessum perdidit, gratiam & auxilia rejeci, vocibus tuis, quibus me vocabas, obscuravi: & nunc, Domine, quid faciam? Pœnitet me pecasse, miserere mei.

8. Eheu Domine Deus, quanta sunt vulnera mea, quanta infirmitas, & pravitas mea, pro quibus sanandis crucifixus es, & occisus.

9. Deus propitius esto mihi peccatori: Jesu fili Dei vivi miserere mei.

10. Dominator vitæ meæ, ecce vides quia non est in me bonum, nec sanitas animæ meæ: miser & cæcus sum, nihil possum, nihil sum sine te.

DE-

AD DEUM.

131

DECAS III.

1. **O** Salvator piissime, tu scis quot mala commisi, quot bona omisi: propitius esto mihi, & salva me.

2. O magna domus Dei, quàm vilis mihi fuisti, & quàm turpiter te pro nihilo contempsi?

3. O quàm justè me in infernum detrudere poteris justissime judex, & mihi clementer pepercisti.

4. Confiteor, Domine, me omnium quos mundus habet vitiosissimum esse; sed nihilominus in immensâ confido bonitate tuâ. Et si sunt super numerum peccata mea, non est etiam numerus misericordiæ tuæ.

5. Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea à te non sunt abscondita. Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris.

6. Deus meus, misericordia mea, oro te per dilectum filium tuum, da mihi virtutes amplecti, vitia rejicere, terrena calcare, cœlestia sitire.

7. Væ tempori illi, quando te non cog-

cognoscebam summum bonum animæ meæ: vix cœcitati illi, quando te non videbam.

8. Domine Deus meus, quando plenè mihi moriar, & tibi vivam? quando me ab omnibus rebus terrenis expediam? quando sensus meos & affectus plenè cohibebo, & quidquid est in me vitiosum frœnabo?

9. O si jam mundum contemnerem! ò si terrena calcarem! ò si quod amant mundani pro nihilo ducerem?

10. Utinam ab omni vitio purgatus, & ab omni inordinatâ affectione emundatus divino illapsû dignus essem, & cœlestium charismatibus gratiarum.

DECAS IV.

1. **M**ortifica, Domine, passionem meas, cohibe illas, & moderare amore & præsentia tuâ, ne me perturbent; sed magis ad id juvent, cujus gratiâ eas dedisti, ad bonas scilicet operationes.

2. Amove à corde meo inanes cogitationes, & verear illud evolvere in clarum

clavi animæ meæ, ubi tu habitas, quòd si
ad notitiam hominum venturum esset,
cogitare erubescerem.

3. Vilescat mihi, Domine, omnis
creatura, & nihil mihi placeat, nisi tu.

4. Dulcis Jesu, quàm amabilis est
gratia tua, quàm suavis amicitia tua?
ne quæso abjicias me propter peccata
mea.

5. Ne projicias me Deus à facie tuâ,
accelera precor, & sensus meos erue ci-
tò de luto fœcis.

6. Ablue me, Domine, pretioso san-
guine tuo, sana me vulneribus tuis, san-
ctifica me amarissimâ passione & mor-
te tuâ.

7. Qui psalmâsti me, & per crucem
tuam redemisti mundum, adjuva me,
& miserere mei.

8. Aperi mihi viscera benignitatis
tuæ, clementissime Pater, recipe me in
gratiam tuam, & dimitte omnia pec-
cata mea.

9. Da mihi Domine fortis, & patiens
tantam contritionem, quantam scis de-

H

beri

beri peccatis meis. Peccavi, miserere mei.

10. Hic ure, hic seca, ut in æternum parcas: hic me castiga, & noli in futurum reservare mala mea.

DECAS V.

1. **P**eccavi super numerum arenæ maris; indignus sum, Domine, miserationibus tuis, sed misericordia tua superat scelera mea.

2. Nonne dixisti, Domine, gaudium esse in cælo super uno peccatore pœnitentiam agente? exple igitur hoc gaudium in cœlis de me.

3. Tu Domine, qui non vis mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, largire mihi vitam, quâ destituor.

4. Venisti in Domine, ut justos traheres ad te, an ut peccatores? Si peccatores? ecce me maximum omnium, trahere me ad te.

5. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam: & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.

6. Asper-

AD DEUM.

135

6. Asperge me Domine sanguine tuo,
& super nivem dealbabor.

7. Cor mundum crea in me Deus,
deterfis sordibus animæ meæ.

8. Redemptor animæ meæ, quam-
diu avertis faciem tuam à me, & non
succurris gementi?

9. Ecce me filium prodigum, & pro-
digo deteriorem: miserere Pater, & do-
na me annulo, & veste, & dignum fac
amplexu tuo.

10. Non sit frustra pro me fusus san-
guis tuus, dulcissime Salvator, sed in sa-
lutem, & vitam æternam.

DECAS VI.

1. **Q**uousque non mederis vulneri-
bus meis medicorum peritissi-
me, & clementissime Jesu Christe? Ec-
ce cæcus sum ad videnda, quæ recta
sunt, claudus ad preces, paralyticus ad
opera bona: miserere, & sana me.

2. Sanguine tuo medere mihi Do-
mine, & cura vulneribus tuis vulnera
mea.

3. Domine ne in furore tuo ar-

H 2

guas

guas me, neque in irâ tuâ corripias me.

4. Ecce ego servus tuus sum, & filius ancillæ tuæ, lætifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.

5. Non mereor filii nomen, & tamen tu pater es: semper sis, ut semper sim filius.

6. Deus tu scis insipientiam meam, & delicta mea à te non sunt abscondita, Utinam non peream in insipientiâ meâ.

7. Dixi, confitebor adversum me iniquitatem meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.

8. Non veniat mihi pes superbiæ, & manus peccatoris non moveat me.

9. Delicta quis intelligit? Ab oculis meis munda me Domine, & ab alienis parce servo tuo.

10. Memento quæso quod sicut lutum feceris me, & in pulverem reduces me.

DECAS VII.

1. **N**on intres in iudicium cum servo tuo Domine, quia non iustifici-

ustificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Misericordiâ indigeo, pacem quaero, non iudicium.

2. Vide humilitatem meam & laborem meum, & dimitte universa delicta mea

3. Ostendo tibi Pater immania delicta mea, quæ libentius occultarem, si possem, & obliterarem sanguine cordis mei. Atque utinam aboleantur unâ guttâ sanguinis dilectissimi Filii tui, Redemptoris mei, ne appareat coram te sceleritas mea.

4. Heu me, Domine, quia peior Dæmonibus sum; & in naturâ quidem manifestum est, in moribus etiam fateor, nam video plura in me peccata, quam in illis.

5. Confiteor tibi, Deus meus, dedecora mea in laude tuâ: recolo coram te scelera mea, non quòd ea amem, sed ut amem te lumen oculorum meorum, & fontem misericordiarum.

6 Preciosissime & sanctissime Deus, malo millies mori, quam te vel levissimè offendere.

7. A nullo hoste magis timeo, quàm à meipso. Quis me custodiet à meipso? Non utique ego. Nisi enim tu custodieris me, frustra ego vigilo ad mei custodiam.

8. Veni Domine ad me, quia longè recessi à te. Doce me venire ad te, non enim possum, nisi tu, qui es via, doceas me.

9. Detestor peccata mea, Deus meus, corde salvatoris mei: Sicut cor Jesu ea flevit, ita ea ploro & abominor.

10. Quis mihi det ut sit magna velut mare contritio mea, ex quo lachrymarum flumina exeant, & in illud intrent, ut iterum ac perenniter fluant?

DECAS VIII.

1. **O** Ubi estis lacrymæ, ubi dolores? Deserite omnes, & in me tot scelerum reum agminatim irruite.

2. O quàm bonum erat mihi, si natus non fuisset: neque enim vitam mihi dedisti; ut te offenderem Deus meus.

3. O Sol mundi oculo, qui toties peccantem aspexisti, utinam me deinceps

ceps non nisi dolentem, & lugentem aspicias.

4. Contremiscite omnes artus mei ad horrificum nomen peccati. Et vos omnes creaturæ vindicate in me creatoris offensam.

5. O qualem Deum offendi, quàm amabilem, quàm amantem mei, Deum dilectionis, beneficentiæ, & bonitatis?

6. Quid iniquitatis inveni in te, ò bone Jesu, ut tam crudeliter, tam impiè agerem tecum?

7. O si quod factum est possem infectum reddere! ò si tempus præteritum revocare! quàm libenter cum perditâ innocentia vitam commutarem?

8. Pœnitet me peccasse Deus meus, sempérque pœnitebit: & si possem infinito dolore dolerem, quòd offenderim te.

9. Convertere Domine, & eipe animam meam, salvum me fac propter misericordiam tuam.

10. Vide Domine afflictionem meam

amaram nimis, quia non est qui auxilietur mihi, nisi tu Deus meus.

DECAS IX.

1. **S**ecúne permittis, Domine, me indignissimam creaturam tuam à terrâ sustentari? ò quanta est bonitas, & misericordia tua!

2. Placate, Domine, & ostende mihi serenum vultum tuum.

3. Ecce Deus tuus, anima mea, ecce qui delet peccata tua: vide quanta pro te pertulit, quantâ charitate te diligit: cave né unquam ab eo discedas.

4. Hoc unum à te peto Domine mi, exaudi me, ut non peccem, ut cognoscam, & faciam voluntatem tuam.

5. Veni Domine in cor meum, fac flagellum de funiculis, & ejice ab eo omnes profanantes domum tuam.

6. Da mihi, Jesu benignissime, unam ex tuis lacrymis, quas pro me uberrimè effudisti, ut eam offeram Patri tuo in satisfactionem pro peccatis meis.

7. Recipe fugitivum tuum. Clemētissime Pater, pateat mihi pulsanti ja-

nua

nua tu
micis.

8. Mo

splicet
tibi pla

9. C

memu

fateor

10.

sus ab i

totus e

Quand

ero? Q

tus, u

tuentiu

juva m

tricis an

PIA

A Ni
pos

nua tua, accipe me fugientem ab inimicis.

8. Mortifica & avelle à me quidquid displicet tibi: vivifica, & auge in me, quòd tibi placet, tu qui mortificas, & vivificas.

9. O Pater amantissime, si vis potes me mundare. Sana animam meam, quia fateor me peccasse.

10. O si omni vitio carerem! ò si sensus ab illicitis objectis cohiberem! ò si totus compositus intus & foris essem! Quando, quando ab omni labe purus ero? Quando ita expurgatus, & ordinatus, ut nihil appareat in me, quod inuentium oculos possit offendere? Adjuva me Domine Deus meus, & peccatricis animæ meæ ablue sordes.

CAPUT XII.

PIA DESIDERIA AD VSVM
Proficientium.

A Nimia, quæ à Deo aberraverat, postquam rediit in viam bonam,

H s

fimi-

similis est filiis Israel, quos Dominus in manu forti de servitute Ægyptiacâ liberavit. Sicut enim illi egressi de Ægypto in terram fluentem lac & mel, duce Moysse, progressi sunt : ita anima ad ulteriora procedere debet ; contemptis hostium tentationibus ad reditum in Ægyptum sollicitantibus, quia Dominus pro nobis pugnat, & adiutor noster est ; virtus nostra, & tutissimum refugium : ad quem fervidis motibus cor erigere, ejusque opem jugiter implorare debemus piis desideriis, & aspirationibus, quæ statui Proficientium specialiter conveniant. Harum decades aliquot subpicio in usum, & exemplum.

DECAS I.

1. **I**llumina, Domine, oculos mentis meæ lumine fidei, & sapientiæ, ut te semper respiciam tanquam exemplum mihi datum ad vitam sanctè instituendam.

2. O si vires animæ meæ, Christe dulcissime, per vires sanctissimæ animæ tuæ perficeres, & reformares ! Utinam

nam
corpe

3.

quis

ut pr

Dom

es mo

4.

meur

vulne

in illi

amor

bi co

5.

recta

rem,

ram.

nec f

ram,

hære

6.

miur

ctum

& m

ctam

nam imaginem tuam in me animo & corpore effingam !

3. Deus meus , & vita animæ meæ , quis ego sum , & quæ domus patris mei , ut præstares mihi tot beneficia ? A te Domine , & ad te creatus sum : tu requies mea , tu centrum animæ meæ.

4. Bone JESU , spes mea , & refugium meum , saluto & veneror suavissima vulnera tua : immerge me , & absconde in illis : imprime illa cordi meo , ut tui amore totus ardeam , & medullitus tibi compatiar.

5. Da mihi, Domine, intentionem rectam, ut ex filiali amore tuum honorem, & beneplacitum in cunctis quaram. Da intentionem perfectam, ut nec spiritualem consolationem exquiram, sed in omni desolatione tibi adhærere concupiscam.

6. Tolle Domine à corde meo nimium amorem mei, & infunde perfectum tui amorem : tolle cor servi pigri, & minus fidelis, & da cor filii per sanctam fiduciam in te sperantis.

7. O si tui dumtaxat recorderer, te solum cogitarem, te solum diligerem!

8. O si januas sensuum meorum rebus mundanis occluderem, cunctisque virtutibus ornamer, ut tibi per omnia placerem?

9. O si mentem meam ab omni multiplicitate expedires, o si eam penitus in te colligeres!

10. Quæram te diligenter summum bonum meum, te sollicitè cupiam immensa pulchritudo mea, ad te velociter curram, vera requies animæ meæ.

DECAS II.

1. **D**Iscedite à me creaturæ omnes, vestrarum curarum me expertem relinquire, né impediatis salutem animæ meæ, nec me ab assiduâ Dei memoriâ interpellatis.

2. Ne me permittas, Domine, in scelebrâ tepiditatis hære, & caligine ignorantis obvolvi; sed expedi vias meas, ut ad perfectionem velociter curram.

3. In tuum pretiosum sanguinem me

torum

torum
& imp
militar
bus co

4. I
num d
nignis
5. I
ctum,

gradun
tuam m

6. P
ctam ab
morem

gam te,
7. Se
agitaran
termino
venies,

ctus tuo

8. A
mæ me
quod no
hilque i
oculis tu

AD DEUM.

145

totum projicio, ut universa delicta mea,
& imperfectiones absorbeat, ac in hu-
militate, patientiâ, cæterisque virtuti-
bus contineat.

4. Hoc unum volo, Domine, hoc unum defidero, hoc unum peto, ut benignis oculis respicias me.

5. Illumina cor meum, accende affectum, roboram manus, ut eum virtutis gradum, ad quem sum destinatus, per tuam misericordiam adipiscar.

6. Præsta Domine, ut per meī perfectam abnegationem ad perfectum tuī amorem perveniam. Tu iussisti ut diligam te, da quod jubes, & jube quod vis.

7. Seda precor tentationum procellis
agitata animam meam, tu qui mari
terminos ponis, & dicis: Huc usque
venies, & hic confringes tumentes flu-
ctus tuos.

8. Adorna Rex Sion thalamum ani-
mæ meæ, i ponsæ tuæ, ut nihil admittat,
quod non sit honestum & decorum, ni-
hilque in eâ appareat, quod displiceat
oculis tuis.

9. Utinam, Domine Deus meus, veremitis essem, & humilis corde; verè pauper, & nudus spiritu.

10. Ecce, Domine, constituo me in infimo loco, infra omnem creaturam, quia peccator sum, & omnium indignissimus.

DECAS III.

1. **O**Mnem voluntatem meam in tuam, Domine, transfundo: fiat voluntas tua de me & per me in tempore, & in æternitate.

2. Conformam me, suavissime JESU, sanctissimæ humanitati tuæ, & da mihi liberam ad te introversionem.

3. Instrue, dirige, & adjuva me in omnibus, ut nihil agam, nihil loquar, nihil cogitem, nihil velim, nisi quod tibi sit acceptum.

4. Benedico, & gratias ago omnipotenti clementiæ tuæ, Domine Deus meus, nam quidquid mihi impendit à largitate tuâ, recepi semper inæstimabiliter supra condignum.

5. Domine quid me vis facere? fac ut vivam in beneplacito tuo.

6. Da

6. Da mihi, Domine, mentem tranquillam, & excita in me castæ dilectionis ardorem.

7. Illucesce mihi anhelanti ad te, ne tenebræ mortis me comprehendant.

8. Quàm bonum est pati pro Christo, pro Christo affligi, contemni, & mori?

9. Ave dulcis Jesu, qui pro me mori dignatus es, ne permittas me damnari, quem tuo pretioso sanguine redemisti.

10. O dulcis Societas semper esse cum Christo : ò dulcis vita cum Christo vivere, cum Christo pati, & mori?

DECAS IV.

1. **S**erviat tibi, Domine Deus, quidquid ago, quidquid loquor, quidquid cogito : omne opus à te incipiat, in te finiatur.

2. Servus tuus ego sum, da mihi intellectum Domine, ut discam mandata tua : nolo mei ipsius esse, tu libera me ab omni proprietate.

3. Quàm suave est sedere in solitudine, & tacere, cum solo Jesu loqui, solum

luni Jesum meditati, in quo sunt omnia bona?

4. Planta in me Domine, radices solidarum virtutum, & fac exerescere cum viriditate boni operis, ne velut arbor infuuctuosa otiosus sim in domo tuâ.

5. O dulcis Jesu fons omnium bonorum, fons vitæ & gratiæ, dirige pressus meos in semitis tuis, & doce me facere voluntatem tuam.

6. Cor meum evacua ab omni creaturâ, & ab omni impedimento: fac ut sim purus & simplex, ac totus in te defixus: ut nihil respiciam, nihil amem in creaturis, nisi quod tuum est, & propter quod creatæ sunt.

7. Da mihi fervorem spiritus tui, Jesu amantissime, accende in me ignem, quem venisti mittere in terram, ut tibi soli placere studeam, & ab omnibus propter te despici exoptem.

8. O unice dilecte Jesu, ne derelinquas me desolatum in hoc exilio? sed sicut promissisti, ita mecum a^u ut vadas, & venias iterum ad me tempore

appor

oppo
certa

9.
bene
lunta
nim,

10
ctum
omni
bus i
mina
tuam
mag

1.
I
tiâ &
tu sis
te nih

2.
cline
atom
umb

3.
tus t

opportuno, donec finito probationis certamine assumas me ad te ipsum.

9. Domine, virtus mea, sis in omnibus benedictus, in quibus me affligis; voluntatem tuam adimple in me, scio enim, quod nihil potes agere injustè.

10. Oro te, Deus meus, eripe distitutum, & captivum animum meum ab omnibus concupiscentiis, & corporalibus imaginibus, ut te ipsum in me illuminatâ ratione inveniam, qui me ad tuam pretiosam, & incorruptibilem imaginem fecisti.

DECAS V.

1. **D**Eus meus, omne bonum meum, quando replebis me gratiâ & charitate tuâ, ut cognoscam quòd tu sis mihi omnia, quòdque verè extrâ te nihil sint omnia?

2. Oïere mihi lux sempiterna, & inclinentur umbræ vanitatis meæ, ut ne atomus quidem me separet a te, aut obumbret mihi.

3. O quam suavis est, Domine, spiritus tuus, & quam dulcia faucibus meis

eloquia tua? utinam semper eorum memor sim ad faciendum ea.

4. Domine Deus, desidero laudare te pro omnibus qui te ignorant, vel blasphemant sive in terris, sive in inferno.

5. Intuere me oculis misericordiae tuae, & justitiam tuam longè fac à me, Deus meus, amor meus.

6. Tu scis, Domine, quia amo te: repelle a me quidquid displicet tibi.

7. Nihil habeo, quod offeram tibi, præter lacrymas contriti & amantis cordis; suscipe eas, & misce sanguini tuo, benignissime Jesu.

8. Tibi, Domine, hoc corpus nutrio, tibi conservo hanc vitam: vires mihi largire, ut serviam tibi.

9. Utinam efficere possem, dulcissime Deus, ut omnia gaudia, quæ sunt & erunt in mundo, non sint nili de te. In te enim verum gaudium, in te vera consolatio.

10. Posside, bone Jesu, cor meum, & reple illud gratiâ tuâ.

AD DEUM. 151
DE GAS VI.

1. **I**N te vivam, in te moriar, suavissime Jesu, & tam in vitâ, quam in morte cantabo tibi, quia bonus es, & in æternum misericordia tua.

2. Absorbe, Domine, concupiscentiam meam dulcedine tuâ, quam abscondisti timentibus te, né interior gustus vanis illectus, & deceptus, ponat amarum dulce, & dulce amarum.

3. Confugiat, Domine mens mea sub umbrâ alarum tuarum ab æstibus cogitationum hujus sæculi, ut in te abscondita cantet, In pace, in idipsum dormiam, & requiescam.

4. Da quaeso, Domine, cordi meo te desiderare, desiderando quærere, quærendo invenire, inveniendo amare.

5. Fac me funditus mori huic mundo, & transeuntium rerum oblivisci præ magnitudine timoris, & amoris tui, ut nihil temporale diligam, aut metuam.

6. Deduc me, Domine, in justitiâ tuâ propter inimicos meos, dirige in conspectu tuo viam meam.

7. Salvum me fac, Domine, quoniam defecit Sanctus, quoniam diminutæ sunt veritates à filiis hominum.

8. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

9. Tu qui dixisti, si quis sitit veniat ad me, & bibat, da sitienti animæ meæ semper bibere ex te, ut secundum promissionem tuam fluant æquæ vivæ de ventre meo.

10. Expelle à me, omnipotens Deus, jactantiam mentis; & auge cordis compunctionem: minue superbiam meam, & perfice in me veram humilitatem: libera me ab insidiis inimici, & conserva in tuâ voluntate.

DECAS VII.

1. **C**Ognoscam te, Domine, virtus mea, inveniam te desiderium cordis mei, diligam te vita animæ meæ.

2. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio in sæcula sempiterna, ò beata Trinitas, pro omnibus contumeliis, quæ tibi ab impiis inferuntur.

3. Lau-

3. Laudo te, Amor dulcissime, & glorifico te pro omnibus, & in omnibus bonis, quæ tua gloriosissima Divinitas, & beatissima Humanitas operata est in nobis per nobilissimum instrumentum cordis tui, & operabitur in sæcula sæculorum.

4. In te projectus sum ex utero, de ventre matris meæ, Deus meus es tu, ne discesseris a me.

5. Dominus illuminatio mea, & salus mea, quæ timebo? Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo?

6. In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum; redemisti me Domine Deus veritatis.

7. Complaceat tibi, Domine, ut eruas me; Domine ad adjuvandum me respice.

8. Judica, Domine, nocentes me, expugna impugnantes me, apprehende arma & scutum, & exurge in adjutorium mihi; dic animæ meæ, salus tua ego sum.

9. Misere mei Deus, misere mei, quoniam in te confidit anima mea.

10. Sitivit in te, Deus, anima mea,
quàm multipliciter tibi caro mea.

DECAS VIII.

1. **M**iserere mei Deus omnium, &
ostende mihi lucem miserationum
tuarum.

2. Benedicite omnia opera Domini
Domino, laudate, & superexaltate eum
in sæcula.

3. Venite, audite, & narrabo, omnes
qui timetis Deum, quanta fecit animæ
meæ.

4. Deus in adjutorium meum inten-
de, Domine ad adjuvandum me festina.

5. Repleatur os meum laude, ut can-
tem gloriam tuam, totâ die magnitudi-
nem tuam.

6. Domine Deus virtutum quis simi-
lis tibi? potens es Domine, & veritas
tua in circuitu tuo.

7. Bonitatem, & disciplinam, & scien-
tiam doce me; quia mandatis tuis cre-
didi: Doce me justificationes tuas.

8. Quò ibo à spiritu tuo, & quò à facie
tuâ fugiam? Si ascendero in cœlum tu
illic

illic es, si descendero in infernum, ades.

9. Ad te, Domine, levavi animam meam, Deus meus in te confido, non erubescam.

10. Vidi prævaricantes, & tabescebã; quia eloquia tua non custodierunt.

DECAS IX.

1. **Q**uis similis tui in fortibus, Domine, quis similis tui? magnificus in sanctitate, terribilis, atque laudabilis, & faciens mirabilia.

2. Opto, Domine, patiens esse, & humilis, & resignatus: tu pro me supplere digneris, quidquid mihi deest in his virtutibus.

3. O quàm desidero humilitatem habere? Da mihi thesaurum humilitatis tuæ, humillime Jesu Christe.

4. O quantum desidero pati pro te, amantissime Jesu? Tametsi induxeris omnes fluctus tuos super me, lætus omnia tolerabo per gratiam tuam ob amorem tui.

5. Recordare, Domine, quia Pater meus es: ecce Anima mea nuda est, in-

due eam virtutibus tuis: ad patrem enim pertinet nudam, & paupericulam filiam vestire.

6. Quid volo præter te, Domine, aut quid mihi prodesseint omnia sine te? Tu solus sufficis animæ meæ.

7. Quam vani sunt homines: quique non quærent; quam miseri, & avari, quibus tu non sufficis:

8. O si omnium hominum quotquot fuerunt, sunt, & erunt, corda & voluntates solus haberem, ut iis te summè diligerem, unicum bonum meum?

9. In te, Domine speravi, non confundar in æternum. Et si Angelus de cœlo assereret mihi, me projectum esse à facie tuâ, non crederem illi. Et si tu ipse, summè Deus, diceres mihi, ego in æternum te damnavi, nolo audire preces tuas. Ignosce, Domine, in hac re non crederem tibi; sed etiam si occidas me, & in inferno demergas me, semper in te sperabo.

10. Da mihi, Domine, vulnera tua: abhorreo enim videre cor meum, nisi vulneribus plenum, cum te ad eum crude-

lites

liter pro me videam crucifixum. Non possum vivere sine vulnere, cum te undique videam vulneratum.

CAPUT XIII.

*SVSPIRIA AMANTIS ANI-
ma pro Perfectis.*

Perfectos appello, non ex omni parte: quis enim in hoc mundo? Imò, ut verissimè scribit Bernardus Drogoni Monacho, *Nemo perfectus est, qui perfectior esse non appetit; & in eo quisque perfectiorem se probat, quòd ad maiorem tendit perfectionem.* Perfectos igitur voco, expurgatos a peccatis, ornatos virtutibus, qui in humilitate & charitate magnos jam progressus fecerunt, & ad intimam cum Deo unionem ferventi affectu aspirant. Quia verò perfectio in amore Dei consistit, motus anagogici ad Perfectorum statum pertinentes, ex amore potissimum desumuntur, ut ex subjectis formulis apparet.

1. **O** Dulcedo cordis mei, ò vita animæ meæ, ò essentia essentia meæ, & jucunda requies spiritus mei, abstrahe me ab omnibus creaturis, ut solum requiescam in te.

2. O Domine Deus meus, spes mea & refugium meum, ò dilecte votorum meorum, quando omnem dissimilitudinem, & imperfectionem absumes in me?

3. O charorum omnium charissime, ò sponse floride, sponse mellifue, quando me ornabis illis monilibus, quibus tibi placebo?

4. Trahe me post te, sponse dulcissime, ut alacriter, purè, perseveranter curram in odorem unguentorum tuorum.

5. Effice me hominem secundum cultum, præpara tibi in me gratam habitationem, ut ad me venias, & mansionem apud me facias.

6. Inebria me vino charitatis tuæ, ò pulcherrime amator meus, unam me tibi
intra-

AD DEUM.

159

intimè, & me totum transmuta in te.

7. O ignis increate, quando me totum incremabis flammâ ardentissimâ amoris tui? quando peremptâ in me omni proprietate totus tuus ero?

8. O dilecte mi, quem solum quero, quando mihi pulsanti, & gementi apertus? quando te ipsum mihi manifestabis, & dices, salus tua ego sum?

9. O immensa dulcedo mea, quando me totum in te rapiens, absorbebis, & abscondes? Quod enim est mari absorbere unam guttam, hoc tibi est absorbere me.

10. O felicitas mea, ô totum & solum gaudium meum, quando sublati omnibus impedimentis introduces me in cubiculum gloriæ tuæ, & me tibi inseparabiliter agglutinabis?

DECAS II.

1. Quæsi vultum tuum, vultum tuum, Domine, requiram: frustra enim laboro, quamdiu te non quaero.

2. Nolo te sequi, Domine, per viam con-

consolationum, & delectationum; sed veri & puri amoris. Nolo id quod egreditur a te, sed te ipsum solum. Te solum volo, te solum desidero: nihil mihi extrà te.

3. In te, Domine, est omne esse meum, omnis delectatio mea, omne bonum meum: Si quid meum dico, si me ipsum nomino, te solum intelligo, qui solus meus es, & omnis essentia mea in te est.

4. Anima mea sicut terra sine aqua tibi: effunde ergò, clementissime Deus, largam super me benedictionem de rore cœli, & de pinguedine terræ viventium.

5. Utinam dirumperes cœlos, & ad me descenderes, ut duntaxat mea liquefacta deflueret, & amore tuo totus ignitus inenarrabilibus te gemitibus invocarem.

6. Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, & cogor ibi vivere, unde mallem abesse: cogor abesse à te cum quo tantoperè cupio permarere.

7. O Amor quàm absconditus, quàm
igno-

igno-
aliud
meu

8.
ram

que
Viva

9.

unus
simp

num
te ip

intro

10.
quan

te ar
totu
abfor

11. C

quan

tua
tur d

fioni

ignotus es? Te cupio, Domine, nihil aliud. Præbe mihi cor tuum, & accipe meum.

8. O si possem velocissimè totam terram peragrarè, & clamore valido ubique vociferari, vivat amor Jesu Christi: Vivat amor Jesu Christi?

9. O superlucida, & delitiosa Trinitas unus Deus, pascè me tuis influxibus. O simplicissimum, & jucundissimum bonum, ò bonū incommutabile imple me te ipso: transfer in te originem meam: introduc me in fundum animæ meæ.

10. O charum principium meum, quando te feliciter inveniam? quando te ardentissimè diligam? quando me totum in te rapies? quando me totum absorbebis, & sine medio tibi unies?

DECAS III.

1. Quando obdormiam, & requiescam in te, pax mea dulcissima? quando plenè aspirabit mihi Divinitatis tuæ fragrantia? quando mihi exortetur dies sempiterna tuæ manifestæ visionis.

2. Per

2. Per tuum cor transverberatum transfige, amantissime Jesu, cor meum jaculo amoris tui, ita ut nihil terrenti continere possit, sed à solâ efficaciâ tuæ Divinitatis contineatur.

3. Ave JESU sponse melliflue, saluto & veneror te omnium electorum tuorum affectu. Excita & rege spiritu tuo vivifico omnes motus cordis mei.

4. O amor meus & omne gaudium meum, quando inclinabitur umbra mortalitatis, & aspirabit dies æternitatis? quando depositâ sarcinâ corporis hujus cum Sanctis tuis te perenniter laudabo?

5. Recipe me, ô floride sponse, inter suavissimos amplexus amoris tui, quibus constrictus spiritus meus torus ardeat, & comburatur.

6. O bonam super omne bonum, ô finis sine fine, quando fruam te sine modo, & sine fine?

7. Pulcher es, dilecte mi, & amabilis valdè, non carni & sensui; sed ani-

ma credenti, mundum cor habenti, & ad invisibilia se transferenti.

8. Dominus meus, & Deus meus, amem te solum propter te, & nihil amem nisi in te.

9. O suavissime Cœli splendor, adure cor meum potentissimo charitatis incendio : tibi viscera mea sacrifico, ut ea æternis flammis comburas.

10. Cupio, Domine Jesu, ut quoties aerem ad me attraho, te ipsum cordiali affectu intra me attraham, quatenus omnes cogitationes, verba, & opera mea tuis cogitationibus, verbis, & operibus uniantur, & sic unita Deo Patri ad maiorem ejus gloriam repræsententur.

D E C A S IV.

1. **D**A mihi, Domine, ut te videam sine formâ corporeâ, sine specie imaginariâ, sine luce creatâ. Trahe me post te extra omnes creaturas.

2. Malo, Domine, ex voluntate tuâ acerbissimas inferni pœnas sine fine tollerare, quàm sine te gaudiis perfrui semper.

3. De-

3. Demerge, dilectissime mi, parvulam guttam spiritus mei in immenso pelago bonitatis tuæ, demerge & absorbe me totum in abyſſo infinitæ miſericordiæ tuæ.

4. Veni ſuſpirata quies amantiſ animæ meæ, ut nulli mihi dies, nullæ noctes eant ſine te, nullus mihi ſomnus ſine te: tibi ſoli vivam, & moriar.

5. Quis ego ſum, & quis es tu amor meus? Numquid non multum eſſet, ſi te permitteres à me amari? ſed & inſuper te amari præcipis, & mihi mortem ſempiternam minaris, ſi te non amo.

6. Clementiſſime Pater, ſicut tu ab omni æternitate voluiſti, antequàm ego eſſem, ita fiat: charior eſt enim mihi tua graviſſima voluntas, quàm operandi libertas.

7. Quando me lætificabis in regno tuo, Domine Deus meus, clariſſimo vultu tuo? Quando omnia quæ credo, lego, & audio de te, & gloriâ tuâ clarè, & intuitivè videbo?

9. Sileat ante te omnis creaturâ, Deus meus:

AD DEUM. 165

meus : Tu solus mihi loquaris , adsis , & illumines , qui es omnia in omnibus , & super omnia amabilis , & gloriosus.

9. Vulnere cor meum tam potenti jaculo dilectionis tuæ , ut omnis terrena consolatio amara mihi reddatur , & omni solatio creaturarum libenter caream.

10. Extingue , Domine omnes extraneas imagines in corde meo , ut pacem nullibi , siue delectationem vel quæiam , vel inveniam , nisi in te dulcissime Deus meus.

D E C A S V.

1. **O** Charitas , Deus meus , fac me obsecro unum tecum , sicut tu , & Pater unum estis , & sufficit mihi.

2. Utinam , suavissime Jesu , eâ flammâ amoris arderem , quâ ardent Sera- phim , quâ ardet Mater tua , quâ ardes tu.

3. O si possem ab omnium cordibus amorem , qui non est tuus , evellere , & tuum inferere , ut amore tuo omnes arderent , & languerent?

4. Amo te Deus meus , quia æternus es. Amo te immensitas mea , quia im- mensus es. 5. In

5. In amoris signum gratulor tibi, Deus meus, divinitatem tuam, simplicitatem tuam, æternitatem tuam, omnesque tuas perfectiones, quæ ita sunt in te, ut idem sint, quod tu.

6. Utinam omnia quæ cogitavi, quæ sum loquutus, & operatus, ex puro tui amore semper fuissent? Utinam te semper amâssem?

7. O si possem, Deus meus, retrovertere annos meos, & peractæ ætatis spatia amoris tui actibus replere? ô si te semper dilexissem, cum alia extra te dilexi.

8. Nihilum mei præcessit me à diebus æternitatis tuæ, Deus æterne? nunc verò exulto tibi factori meo, & cupio annihilari, quidquid in me terrenum est, ut tu solus vivas in me.

9. O æternitas quàm clarè lucet, quàm blandè, quàm præcisè, quàm in puncto? Ad te secedo à mundo isto sensibili: in te meum solatium, & recreatio est post negotia vitæ humanæ, post ædium vitæ labentis.

10. Tu desiderium collium æternorum,

rum, d
ctis ge
dium:
meum.

1. T
honore
dant, g
geli, &
hoc su
meum

2. E
diment
constit
major

3. P
beatitu
summa

4. M
re prop
eventu
qui tib

5. J
lo, ni

um, dulcissime Jesu: tu desideratus cunctis gentibus; tu sponsus, tu rex cordium: tu amor meus, & omne bonum meum.

DE GAS VI.

1. **T**U scis Domine, quia, si possem, omnem tibi laudem, gloriam, & honorem tribuerem tibi, quibus te laudant, glorificant, & honorant omnes Angeli, & Electi tui; sed quia impotens ad hoc sum, suscipe saltem desiderium meum, & bonam voluntatem.

2. Exclude à me, Deus, omnia impedimenta gloriæ tuæ, & in eo statu me constitue, quem aptiorem fore nosti, ut major tibi gloria ex me proveniat.

3. Possideam te in medio cordis mei, beatitudo sempiterna! possideam te, summa dulcedo animæ meæ!

4. Me tibi resigno, creator meus, pure propter te ad omnia officia, loca, casus eventus, statumque animæ, & corporis, qui tibi placuerit.

5. Nihil à te peto, Domine, nihil volo, nisi pro majori gloriâ tuâ. Quod si
per

per ignorantiam, vel errorem aliud peterem, nolo exaudiri.

6. Si tibi æquale præstatur obsequium; malo, Domine, desolationem, quam consolationem, ut pro tui amore aliquid patiar internæ afflictionis.

8. Quia sine te nihil possum pati pro te, da mihi multum & magnam gratiam, ut multa & magna patiar pro amore tuo.

8. Majores omni laude, Deus meus, & ob id gaudeo, quia quidquid obsequii omnes puræ creaturæ præstare tibi quocumque modo conantur, longissime impar est dignitati & magnitudinæ tuæ.

9. Quidquid virtutum, piorum actuum, & affectuum in libris editis, & edendis describitur quidquid fieri potest tibi gratum, & acceptum, id omne approbo, & volo, & cum gratiâ tuâ perficere cupio.

10. Utinam possem, Deus meus, aliquid hoc momento efficere, quod summè tibi placeat. En hoc quod nunc

aggre-

aggredior pure ad hoc dirigo, ut maximam in eo habeas complacentiam.

D E C A S VII.

1. **Q**uæso te, Domine, ne patiaris quidquam in me, quod non sit usquequaque tuum, & divinum; & si quid est, illud protinus evelle.

2. Si scirem, Deus meus, me fore annihilandum, adhuc tibi omni studio servirem; non enim tibi servio propter me, sed propter te.

3. Da, bone Jesu, ut oratio illa tua suam vim in me habeat, ut sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego tecum unus sim voluntate, amore, opere, moribus, & vitâ.

4. Extingue me, Domine, in corde omnium hominum; & cunctos homines in corde meo occide, ut mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo.

5. Mitte mihi Deus, quancunque vulneris afflictionem, & crucem; & in omni tribulatione præsta, ut reum me fatear, & cognoscam, & ut me ipsum contemnam.

6. Hactenus quosdam amavi, qui me non amabant; jam te amabo, amator æterne, qui me amasti, antequam te novissem; quem amare virtus summa est, à quo amari felicitas.

7. De profundis cordis mei clamo ad te, suavissime Deus, ut auferas à me vanissimum amorem corporeæ pulchritudinis, & me totum transferas ad purissimum amorem decoris tui.

8. Illabere, precor te, in penetralia cordis mei, & imprime mihi servo tuo dulcissimam, & admirabilem speciem tuam, ut quiescam in suavitate præsentiae tuæ.

9. Veni Domine, amor meus, gaudium meum, & corona mea: veni & noli amplius tardare, ne ex nimio desiderio sine sensu efficiar.

10. Scribe, dulcis Jesu, nomen tuum in corde meo, & amorem tuum mellifluum per jugem memoriam pectori meo inscribe.

DECAS VIII.

I. **V**incat nequitiam meam, Domine, immensa bonitas tua, & inanginem

qui me
umator
te no-
na est,
mo ad
me va-
chritu-
purissi-

ginem tuam in me recognosce, quàmvis
deturpatam.

2. Revertor ad te felicissimum prin-
cipium meum, dulcis origo & finis meus:
esto deinceps totum, ac solum cogitatio-
num mearum objectum.

3. O unum divinum, te solum desi-
derat cor meum, libera me ab omni mul-
tiplicitate.

4. Diligam te, Deus, pro dono tuo, &
pro modo meo, exiguo quidem, & mi-
nus justo; sed non possum ultrà quam
possum: potero autem plus, cum plus
donare dignaberis, nunquam tamen pro
ut dignus haberis.

5. O quam beati sunt illi, qui edunt,
& bibunt ad mensam tuam in regno
tuo, quoniam te ardentè diligunt, & te
fruuntur in lætitiâ & exultatione. Ego
autem hic fame perico, & projectus in
cinere & caligine, lumen cœli non
video.

6. Sitio te clarè cognoscere, esurio te
perfectè diligere, nec desiderium meum
adipisci valeo. Obsecro, Domine, si in-
veni

veni gratiam in oculis tuis, ostende mihi
faciem tuam

7. Fac mihi, Domine, quodcunque
placitum fuerit in conspectu tuo: in ma-
nibus tuis ego sum, & corpus meum, &
spiritus meus: quocunque pervenero
laudabo te, & exultabo vehementer.

8. Satia animam meam ad te suspi-
rantem, felicitas mea, & reple esurien-
tem bonis tuis.

9. Dejiciantur, quæso, omnia simula-
cra de throno gloriæ tuæ, ut tu sis solus
regnans in corde meo, nec sim ego am-
plius miserabiliter instabilis, & fugitivus
à te.

10. Uniat me sibi verbum Dei, gignat
seipsam in me sine intermissione æ-
terna sapientia, & pro minimo mihi e-
rit, si me despiciant cælum & terra, &
omnia quæ in eis sunt. Quod si me repu-
leris ab osculo tuo, non poterunt me o-
mnia, quæ i. frā te sunt, consolari.

DECAS IX

1. **V**eni gaudium meum, & men-
tium meorum: veni amor
meus,

meus, lux incomprehensibilis, imple omnes potentias animæ meæ intus, & foris, ut nihil nisi te videam, cogitem, amem, desiderem.

2. Tu dixisti Domine, Ducam eam in solitudinem, & ibi loquar ad cor ejus. Et quid aliud est solitudo, nisi te solum amare, in te solo quiescere?

3. O divina solitudo tam concupiscenti animo desiderata, quando fiet istud, ut in te omninò quiescam?

4. Heu me, quia non diligo te, vita animæ meæ, nam si verè te diligere, semper te in corde haberem: scriptum est enim, Ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.

5. Congrega nos in unum, potentissime amator; data est enim tibi omnis potestas in cœlo, & in terrâ.

6. Trahe me post te, suavissime Redemptor, qui dixisti, si exaltatus fuero à terrâ, omnia traham ad me ipsum.

7. Accende cor meum igne tuo, Deus meus: tu enim ignis comburens es, & facis ministros tuos ignem urentem.

8. Deus meus es tu, qui infinitâ tuâ bonitate locupletissimus, nec bonorum meorum, nec alterius cujusque rei indigentiam habere potes. Et in hoc gaudeo & exulto, quòd nulla tibi perfectio, nec quidem per imaginationem adjungi possit.

9. Domine JESU, quantum te diligunt, qui te noverunt; Pater tuus te diligit, Spiritus sanctus te diligit; omnes Angeli, omnes Electi, & amici tui amore tuo exardescunt; & ego solus frigidus ero?

10. Libera me Deus à multiloquio, quod patior intus in animâ meâ: non enim cogitationibus taceo, etiam si vocibus taceam. Multæ sunt cogitationes meæ quales tu nosti, cogitationes hominum, quoniam vanæ sunt. Da mihi eis non consentire, nec immorari, ne me impedian ab amore tuo.

DECAS X.

1. **O** Amor, quam parum cognoscis, & amaris? Accede ad me, & Amor, & si nullibi requiem invenis, te
torum

totum transfunde in me, æterne & suavissime Amor.

2. Semper ardeat ignis amoris tui in altari cordis mei, & in tantum crescat incendium, ut non solum sacrificium, sed & ipsum altare comburat, & consumat.

3. Nihil me lætificet, Domine Jesu Christe, nisi tu: nihil me contristet, nisi culpa mea, & offensio tuæ Majestatis.

4. Tu es unicum desiderium meum, æterna Sapientia, tu thesaurus quem quæro, tu beatitudo ad quam suspiro.

5. Quam pulcher es, dilecte mi, quam speciosus in deliciis tuis? Utinam potentissimus amor tuus omnem extraneum amorem in me occidat. Quidquid videro, quidquid audiero, quidquid sensero; tu solus intres, & possideas cor meum.

6. O Amor potentissime, qui lutum transfiguras in Deum, transforma me totum in te. Nimis saxeum est cor meum, nisi molliatur sanguine tuo: nimis distractum est, nisi colligatur in latere tuo.

7. O æterna veritas, & vera charitas,

176 VIA COMPENDII

& chata aeternitas. Tu es Deus meus, ad te suspicio die ac nocte. Te amo, te diligo & magis amare desidero: percussisti enim cor meum verbo tuo, ut amarem te.

8. Quid amore dulcius? quid securius? quid suavius? Quare sagittis ejus non est transfixum cor meum? Ergone amor tuus circumdat me undique, & nescio quid sit amor? cur sic maneo insensibilis: cur me magis attraxit creatura, quam creator?

9. Venuatissime Jesu, vita mea perennis, per quam vivo, & sine quâ morior, vita dulcis, & amabilis; concede ut tibi jungar, te complectar, & suavi charitate soporatus in te obdormiam.

10. Quando te videbo, dulcissime Deus? quando apparebo ante faciem tuam? quando transibo in admirabilem domum tuam? quando videbo te in terrâ viventium? In istâ enim terrâ jumentorum mortalibus oculis videri non potes, sed in regione Angelorum videmus te, sicuti es.

CAPUT XIV.

LAUDEM VIRTUTIS IN ACTIONE consistere. Actus diversarum virtutum.

NOrunt omnes, qui vel primis Philosophiæ rudimentis imbuti sunt, omnem vim, & laudem virtutis in actione sitam esse. Habitus enim virtutum, sive à Deo infundantur, sive acquirantur à nobis, datâ opportunitate in opus exire debent : & hoc est primarium eorum munus, bonæ actionis principium, & fontem esse; & potentiam, quam imbuunt, disponere ad hoc, ut certius, & facilius operetur. Causa exigui profectus in vitâ spirituali, non defectus cognitionis aut desiderii, sed defectus executionis esse solet. Aliud est scire multas divitias, aliud possidere : nec notitia divitem facit, sed possessio. Actiones autem, quibus utraqueque virtus aut generatur,

K 5

aut

CA-

aut crescit, duplices sunt : internæ, & externæ. De externis non est hic differendi locus, nec earum usus semper occurrit. Internæ perfectiores sunt, solaque mente & voluntate perficiuntur, & ideò his incumbere possumus omni loco, omni tempore, & in quâlibet occasione. Sunt qui unam virtutem singulis mensibus seligunt, cui ex professo incumbant, instituto eâ de re examine particulari, quæ res necessaria omnino est proficere in studio perfectionis desiderantibus, ut fusiùs explicavi in meo Horologio christianæ diei, (a) Scripsit etiam de virtutis actionibus luculentissimum tractatum ex Scripturis & Patribus Bernardinus Rossignolius, quem Lectori meo enixè commendo. Ego interim in exemplum actus subjicio præcipuarum virtutum per breves Aspirationes ferventissimè eliciendos: qui modus servari quoque potest in reliquarum aëibus, ad usum & praxim quotidianam descendendis.

ACTVS

a In meo meo Horologio Christiana diei
sectione 2.27. & lect. 3.2.

A C

1. Aug
merevelante
Ecclesia, &
millies me2. Aug
sam, vitæ
ut quod
mam.3. Test
lia facta s
ea semper4. Ve
cris libris
ac decreti
quâ verita
tissimè ob5. Omn
unum esse
in person
dios, & igit6. Utin
& sincera

ACTVS FIDEI.

1. **A**uctor fidei, Jesu Christe, firmissimè credo vera esse omnia, quæ te revelante credit, & docet sancta mater Ecclesia, & pro hâc assertionem & veritate millies mori paratus sum.

2. Auge in me fidem à te semel infusam, vitamque fidei consonam concede, ut quod mente credo, moribus exprimam.

3. Testimonia tua, Domine, credibilia facta sunt nimis, utinam secundum ea semper vixissem.

4. Verissima sunt omnia, quæ in sacris libris, & Apostolicis traditionibus, ac decretis Ecclesiæ continentur: pro quâ veritate tuendâ vitam meam libentissimè offero.

5. Omninò verum est, te Deum meum unum esse in substantiâ, & Trinitatem in personis: quod ego per medios gladios, & ignes profitebor.

6. Utinam fides tua integra semper, & sincera conservetur, qualem tu Domine,

mine, tradidisti, qualem Apostoli prædicaverunt.

7. Credo tibi, ô summa veritas, & quia fides sine operibus mortua est, da mihi, ut fidem meam patientiâ & charitate, aliisque virtutibus vivam esse demonstrem.

8. Gratias ago tibi, Domine, quod mihi fidem dederis, quâ te cognoscerem, quod me Christianum feceris, & Catholicæ Ecclesiæ membrum. In hac fide vixi, in eadem mori volo, atque utinam pro eadem.

9. Credo te Deum ingentum, Filium unigenitum, Spiritum Sanctum ab utroque procedentem. O credam, & fruar semper, quia tu Deus meus es, principium meum, & finis ultimus, & mea æterna beatitudo.

10. Credo te Dei Filium pro meâ salute carnem humanam induisse. Credo te passum pro me, & mortuum in cruce. Credo te Deum, & hominem in sacramento mirabiliter existere. Credo hæc omnia, & alia, quæ de te docet Ecclesiæ, & credens adoro, & amo te. 11. Re-

11. Revela, Domine, oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tuâ. Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua: semper mel ori meo.

12. O si fidem possem annunciare in universo mundo, & omnes infideles ad Deum convertere! quàm libenter id facerem, etsi propterea omnia tormenta sustinere deberem?

13. Utinam possem, Deus meus, omnium infidelium intellectibus in te credere, omnium affectu te amare, omnium viribus tibi servire?

14. Discedite à me omnes pessimi heretici, filii diaboli, & pestes animarum: vos detestor, & abominor, & cum Ecclesia Dei anathematizo.

15. Quaecumque docet fides, adeò firmiter credo, ac si oculis ea viderem. Adauge, Domine, & confirma fidem meam: hac enim duce securus ibo ad tribunalium, quacumque horâ me vocaveris, quia credo & spero videre bona tua in aeternum.

ACTVS SPEI.

1. **C**lementissime Deus, tametsi multa & gravissima peccata commiserim, spero tamen ex tuâ misericordiâ, & ex bonis operibus gratiæ tuæ adjutorio præstitis me gloria sempiternâ futurum.

2. Et si reus essem omnium peccatorum mundi, tamen in te sperabo, major est enim misericordia tua, quam iniquitas mea.

3. Gaudeo Domine, nihil in me esse, in quo confidere possim : lætor quod nullibi spes mea consistere queat, nisi in te, qui solus es refugium meum, & firmamentum meum.

4. Dixisti, Domine, & ita est; Sine me nihil potestis facere : quid ergo residui habeo, nisi ut oculos ad te dirigam, & tu. **O** bonitas, aljuves me?

5. Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus. Tanquam prodigium factus sum multis, & tu adjutor fortis.

6. Ad te confugio, Domine, ut per patientiam, & consolationem scripturarum spem habeam, & in te sperans non confundar.

7. Omnis spes mea, optime Jesu, & totius fiduciæ certitudo in pretioso sanguine tuo mihi est. In ipso respiro, & in ipso confusus ad te pervenire desidero, non habens meam justitiam, sed eam, quæ est ex te.

8. Quidquid asperum & molestum mihi evenire permiserit divina providentia tua, benignissime pater, semper in te sperabo: certus enim sum, quia si in inferno demersus fuero, inde me liberabis.

9. Magna valdè est misericordia tua, Domine, & in eâ solà posita est tota spes, & consolatio mea.

10. Mirifica misericordias tuas, qui salvos facis sperantes in te: custodi me ut pupillam oculi, sub umbra alarum tuarum protege me.

11. Bonum est confidere in Domino, quàm confidere in homine: bonum est sperare in Domino, quàm sperare in principibus.

12. Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te. In te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.

13. Toto corde firmissimè spero, omnipotens Deus, me posse à te omnia obtinere, quæ mihi necessaria sunt ad salutem: & quia Filius tuus, Redemptor meus, omnia bona mihi promeruit, tantam in ejus meritis fiduciam habeo, ac si bonum, quod desidero, jam tenerem, & possiderem.

14. Ego autem in te speravi, Domine: dixi, Deus meus es tu, in manibus tuis fortes meæ.

15. O si citò adveniret regnum tuum, summum bonum meum, regnum quod spero, quod exspecto, quod toto corde concupisco? Utinam citò adveniat, quia regnum omnium seculorum est, plena possessio totius felicitatis.

*ACTVS CHARITATIS ERGA
DEVM.*

1. **O**Ro te, dulcissime Deus, ut cordis mei principatum geras. Absit a me, optatissimum bonum, meum, ut aliud quid amem præter te.

2. *Vic*

2. Ure me incendio decoris tui, speciosissime princeps cordis mei: sacrifico tibi omnia viscera mea, & præcordia mea.

3. Vive, potentissime Imperator cordis mei, & dominare, sicut decet te. O quam mihi placet, ut regnes in æternum & ultrà.

4. Utinam tot millia cordium quor tibi placuerunt, vel placere possunt, ipse possiderem, ut te perfectissime amarem.

5. Utinam subdere tibi possem, amabilissime Domine, omnia colla filiorum Adæ, ut te solum requirerent, & amarent.

6. O vince amor meus, & serena lux oculorum meorum, omnia mihi fordeant, & vilescant præter te.

7. O amabile principium meum, & tota sufficientia mea, nihil volo, nihil cupio præter te.

8. O quantum gaudeo quod Deus sis, summè bonus, & perfectus, immensus, infinitus, justissimus, sapientissimus, omnipotens, & incomprehensibilis? Amo te pure propter te ipsum, & gaudeo de bonis tuis ob hanc solam causam, quia bona tua sunt.

9. Ad te summum bonum toto cordis affectu feror, in immensâ bonitate tua exulto: gaudeo quòd omnes Angeli, & Sancti odorent, & laudent te.

10. Utinam possem amare te, quantum amabilis es: sed quia hoc excedit vires omnium creaturarum, utinam saltem amem te, quantum possum, quantum debeo.

11. Reple, Deus meus, animam meam amore tuo, ut amore totius ardeam, & amore æstuans amore moriar.

12. Quam pœnitet me, quòd alia extra te dilexi. Utinam possem transactos annos revocare, & amoris tui actibus replere?

13. O dulcissima vita animæ meæ, utinam deficiat in te cormeum. Quid enim mihi est in cœlo, & a te quid volui super terram.

14. Unam petii a te, Domine, hanc requiram, ut inhabitem in domo tuâ omnibus diebus vitæ meæ.

15. Utinam ultimus halitus, quo animam efflabo, halitus amoris sit. *Moriar amore*

amore tuo, Deus meus, & quia vitam
ab amore non inchoavi, da mihi vitam
amando finire. Ultimus vitæ actus sit
amare.

*ACTVS CHARITATIS ERGA
Proximum.*

1. **I**nsere, Domine, pectoribus nostris
tuæ dilectionis affectum, ut diliga-
mus nos invicem, sicut tu diligis nos, &
alter alterius onera portemus.

2. Da mihi, Domine, non diligere
verbo, neque linguâ, sed opere & verita-
te, ut quaecumque volo ut faciant mihi
homines, id faciam illis.

3. Doleo, Deus meus, quòd ea hacte-
nus non præstiti in obsequium proximi
mei, quæ tuo auxilio adjutus poteram.

4. Detestor quidquid injuriæ, & of-
fensæ olim paravi verbo, opere, & cogi-
tatione in proximum meum, paratus sin-
gulis satisfacere, si quid alicui debeo. In-
spira tu Deus, ut sciam; & da, ut faciam.

5. Amator hominum Deus, oro te
pro omnibus, qui persequuntur, & ca-

luminantur me; & qui me quovis modo offenderunt. Da illis salutem mentis, & corporis.

6. Utinam, clementissime Deus, omnes peccatores relipiscant, & convertantur ad te.

7. Obsecro, Domine, ut omnes, qui oppugnant Ecclesiam tuam, dexterae tuae potentiâ conterantur, & agnoscant veritatem.

8. Propono, Domine, omnes injurias & offensas, te adjuvante, æ quo animo tolerare: nec ullum unquam hominem, quantumvis mihi infestum, odio habeo.

9. O si possem pro fratribus meis, iis præsertim, qui me aliquâ injuriâ, aut molestiâ affecerunt, sanguinem fundere, quàm libenter id facerem. Confirma, Domine, in me hanc voluntatem.

10. Fac obsecro, Deus meus, per viscera misericordiae tuae, ut omnes ad te convertantur, qui rebus terrenis adhaerent, & quos voluptas carnis illexit.

11. O si ego possem omnes peccatores

ab erroribus vitæ luæ convertere, etiam cum vitæ dispendio id præstarem.

12. Utinam totus mundus in te crederet, & te cognosceret. Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes. Omnis terra adoret te, & psallat tibi.

13. Diligo te, Domine, toto corde, & proximum in te, & propter te.

14. De bonis omnium fratrum meorum gaudeo, & de malis doleo, ac si mea forent : & mala quidem ab omnibus avertere efficaciter vellem, si possem; bona verò multiplicare.

15. Libenter, si possem, omnium indigentium necessitatibus subvenirem, esurientibus cibum, sitientibus potum darem; reliqua item opera misericordiae spiritualia, & corporalia exercerem.

ACTVS PATIENTIÆ.

1. SI oportuit te, Chaille, pati, & ita intrare in gloriam tuam, quo pacto ego in illam intrabo, nisi viâ regni Sanctæ Crucis.

2. Cognovi, Domine, quia æquitas

L S

judicia

judicia tua, & in veritate tuâ humiliâsti me.

3. Opto potiùs cunctos inferni cruciatus tolerare, quàm tuam iustitiam violare.

4. Iram tuam, Domine, portabo, quoniam peccavi tibi. Quòd si bona suscepi de manu tuâ, quare mala non sustinebo?

5. In omni adversitate, te bone Jesu, recogitabo, quia talem pro me sustinui-
sti adversus temetipsum contradictionem.

6. Utinam dignus sim gaudenter cum Apostolis tuis contumeliam, pauperem, & quidquid volueris pati pro nomine tuo.

7. Quidquid laboris mihi unquam acciderit, id propter te Domine, patienter feram. Si tentationibus exercear; si mœrorq; importunus ingruat, si morbi, si dolores, si quævis tormenta contingant, omnia te juvante fortiter tolerabo.

8. Absit à me, Domine, ut animum despondeam à christianâ perfectione
com-

comparandā : omnes enim difficultates, te duce, superabo, & in Deo meo transgrediar murum.

9. Ablit à me, ut amore vitæ, vel timore mortis à virtutis proposito desistam. Et si me oporteret universis mundi miseris, & calamitatibus obrui, nunquam à te recedam.

10. Imprime, fortissime Deus, robur magnum cordi meo, cupio enim te sequi per omnem afflictionem, & desolationem internam, & externam.

11. Ut jumentum factus sum apud te, Domine Deus meus : Tu nōsti onus meum, quale sit, da mihi illud patienter ferre, ut per viam crucis extollar ad te.

12. Offero me tibi, Domine, paratum ad omnia mala æquanimiter, hilari-ter, ac sine ullā prorsus querimoniā suscipienda.

13. O si patientiam Sancti Job assequi possem, & constantiam Sanctorum Martyrum.

14. Utinam dignus essem martyrium pro te subire, Domine virtus mea, &

firmamentum meum. Utinam pro te vivus combuterer : utinam affari cum Laurentio mererer.

15. Da mihi, Domine, disciplinam, ut non auferas misericordiam ; cæde contumacem, ut reddas mihi promissam hereditatem. Auge tormenta, sed auge patientiam.

ACTVS HUMILITATIS.

1. **O** Gemma pretiosissima humilitas, quando te possidebo ? quando tranquillitatem animorum tibi obsequentium habebō ? quando tuo splendore, & pulchritudine ornatus ero ;

2. Noverim te, noverim me, Deus meus : quoniam in te sunt omnia bona mea, & ex me nihil sum.

3. Hoc ex corde desidero bone Jesu, hoc eligo, abjectus esse, & pusillus in domo mea, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

4. Nolo, Domine, ut me homines laudent, & honorent, quia omni laude & honore indignissimus sum ; volo au-

tem ad gloriam tuam despici, contulcari, & tanquam canis mortuus vilissimus reputari.

5. Latrones ipsi & sacrilegi ô misericordissime Domine, perfectius tibi famularentur, si tot beneficiis, ac donis eos cumulâsses, quibus me benignissime affecisti.

6. Peccavi Domine, & non sum dignus aspicere altitudinem Cæli præ multitudine iniquitatum mearum.

6. Omnia animalia pro captu suo tibi, Domine, appropinquant, solus ego infinitâ vitæ meæ turpitudine à te recedo.

8. Unde mihi hæc insania, Deus meus, ut audeam gloriari tot peccatorum reus, ob quæ potes hoc momento mittere me in gehennam?

9. Abjicio me, Domine, propter te infamia homines universos, quia vilior, & contemptibilior omnibus sum, & pro tali haberi, ac tractari desidero.

10. Nihil aliud volo, nihil opto, altissime Deus, nisi pati, & contemni pro

te, da mihi claram & veram mei notitiam.

11. Indignus sum, Domine, omnibus donis tuis, ob vilitatem, & ingratitudinem meam: indignus consortio hominum, propter sordes culparum mearum, quarum pessimâ tabe vel aerem ipsum inficio.

12. Utinam universi homines, acquiesce me Deus, miseriam meam agnoscerent, & despicerent me, ac meam mihi indignitatem exprobrarent, ut sperneret propter te.

13. Domine non sum dignus calcare hoc pavementum, per quod transeunt tot servi tui, quibus comparatus vermis sum, & non homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis.

14. Absit a me, Domine, ut velim ambulare in magnis, & in mirabilibus super me. Magna enim est abyssus fragilitatis, & nihil mei: nihil sum, nihil possum sine te.

15. Fac me, Deus, tamquam pavimentum mundi, ut ab omnibus conculecer, &

indignissimè tractet, quia sic exigunt
peccata mea.

CAPUT XV.

FASCICVLVS ASPIRATIONVM

*ad Iesum, ad B. Virginem, ad Cæli-
tes universos.*

TAmetsi oratio, ut est actus Religio-
nis cultum patriæ continens, ad so-
lum Deum fundenda sit, tanquam ad
primarium auctorem boni, qui illud per
seipsum nobis conferre potest; certum
est tamen ex fide catholicâ posse nos, &
debere Angelos etiam, & sanctos ho-
mines cum Deo regnantes humiliter
exorare, opemque illorum devotis aspi-
rationibus implorare: Licet enim Chri-
stus sit principum universale totius me-
riti, mediator Dei & hominum, qui sem-
per interpellat pro nobis; aliis tamen
mediatoribus indigemus, qui pro no-
stris necessitatibus efficaciter interce-
dant. Notissima est sententia Eliphaz

The-

Themanitis ad patientissimum Job:
Voca si est qui tibi respondeat, & ad al-
quem Sanctorum convertere. Idèd pre-
 tium me facturum existimavi, si huc
 lucubrationi caput istud attexerem, quo
 varias aspirationes breviter digessi ad Je-
 sum Redemptorem, à quo primitus
 omnia bona speranda, tum ad Virginem
 Beatissimam ejus genitricem, deinde ad
 Angelos, & reliquos Cives cœlestis pa-
 triæ ut ipsi nobis quidquid ad salutem,
 & perfectionem necessarium est, suis
 precibus obtineant, pro suâ in nos pie-
 tate, & apud Deum auctoritate.

AD IESVM REDEMTOREM.

1. JESU sapientia Patris, da mihi quare
 sic & sapere, quæ sursum sunt, ut gu-
 stem quam suavis es.
2. Jesu verbum Patris utinam au-
 diam quid loquaris in me.
3. Jesu Redemptor, esto mihi in Deum
 protectorem, & in domum refugij, ut
 saluum me facias.

4. Jesu

4. Jesu frater primogenite, fac me tibi cohæredem in Domo Patris nostri.

5. Jesu Fili Dei, qui pro me factus es homo, non sit mihi grave humiliari pro te.

6. Jesu creator meus, cor mundum in me crea, & spiritum rectum innova in visceribus meis.

6. Jesu vita mea, tibi soli vivat anima mea, nam mihi vivere tu es, & mori lucrum.

8. Jesu Domine mi, posside me servum tuum, & nemo præter te.

9. Jesu præceptor, doce me facere voluntatem tuam, ut discam a te quia mitis es, & humilis corde.

10. Jesu lux mundi, illumina oculos meos, & deduc me in semitam mandatorum tuorum.

11. Jesu fons vitæ, sitivit in te anima mea: fac me haurire aquas in gaudio de fontibus tuis.

12. Jesu pastor bone, propter nomen tuum deduces me, & nutries me.

13. Jesu Salvator, salva me, qui venisti
quæ-

quarere, & saluum facere quod perierat.

14. Jesu sponse sanguinũ, desponsa te mihi in misericordia, & miserationibus.

15. Jesu amator speciosissime, trahere me post te in funiculis charitatis.

16. Jesu zelator animarum, cujus delicta esse cum filius hominum, amem te ardentissimo amore, & cetera omnia propter te.

17. Jesu panis vitæ, anima mea sustinet te, ne dimitte eam jejunam, ut non deficiat in viâ.

18. Jesu Iudex misericors, qui non venisti perdere quemquam, parce mihi, & responde pro me.

19. Jesu corona, & merces nostra magna nimis, jube me numerari inter electos tuos.

20. Jesu gloria mea, cupio dissolvi, & esse tecum: da mihi vivere in te, & in te mori.

*AD BEATAM VIRGINEM
MARIAM.*

I. **P**rotege me, dulcissima Virgo MARIA, sub umbra alarum tuarum.

erierat. rum, & non recedat in æternum melli-
onfa ti fluum nomen tuum ab ore, & corde
onibus meo.

, trahit 2. Ne unquam elongeris à me, po-
tentissima Mater Dei, quia circunde-
derunt me undique inimici mei.

is deli 3. Quid possum tunc te, Virgo beata,
n te ar aut quid fiet de me, si averte-
ia pro tuam à me?

a susti- 4. Quando venies, dulcissima Virgo,
ut noi quando apparebis indignissimo servulo
tuo.

ui noi 5. Spiritus tuus, ò Maria, super mel
e mihi dulcis, & possessio amoris tui super au-
rum, & topazion.

tra ma 6. Sentiat anima mea suavitatem a-
ter elo moris tui, & in tuis semper versetur lau-
dibus, quia unica post Deum consolatio
mea tu es.

solvi, & 7. Compatere, Domina anima meæ
& in tu ad te suspiranti, respice in me, & festina
in adjutorium meum.

EM 8. Da mihi gratiam tuam, ut semper
de te gaudeam, & post istud exilium te
contempler in gloriâ.

9. Si-

9. Sicut filius ad sinum matris, ita suspirat ad te anima mea, né despicias me Mater misericordiæ.

10. Quantum desidero videre vultum tuum, speciosissima Virgo, assume me velociter ad te, & comple desiderium meum.

11. Quis non diligit te, Regina cordium, & Mater sancti Amoris, quis non diligit te? Utinam omnes creaturæ tibi serviant, & in amore tuo vivant, ac moriantur.

12. Suscipe cor meum, dilectissima Mater mea, & offer illud purissimis manibus tuis purissimo Filio tuo.

13. Gaudeo, & exulto, B. Virgo, quòd Deus te amet super omnia opera sua, & de hac re super omnia delector: magisque optarem inferni pœnas, quam ut momenti spatio quidquam de gloriâ, & dignitate tuâ minuatur.

14. Sperent in te qui noverunt nomen tuum, gloriosa Virgo, quoniam non derelinquit sperantes in te.

15. Gloriosus vultus tuus mihi appareat

matris, in reat in extremis, & consolatio tua læti-
despicias ficet egredientem spiritum meum, cle-
mentissima Mater.

re vultum
tume me
efiderium

AD SANCTOS ANGELOS.

gina cor
quis no

aturæ tib
at, ac mo

lectissimi
limis ma

rgo, quod
opera su

tor: ma
, quan

n de glo
,

erunt ne
quoniam

mihi appa
re

1. **A**ngele Sancte, vitæ meæ guber-
nator, & custos, apprehende arma
& scutum, & exurge in adiutorium
mihi.

2. Custodi me sub umbrâ alarum
tuarum ab insidiis inimici, & ab omni
periculo, & tentatione.

3. Adesto mihi, beatissime Spiritus,
doce, dirige, & protege me: cûmque,
finis vitæ meæ advenerit, in eternâ
luctâ versanti benignè succurre.

4. Septem Spiritus, qui astatis ante
Dominum, purgate, illuminate, & per-
ficite me: & dirigite omnia studia, &
actiones meas ad gloriam Dei, & ani-
mæ meæ salutem.

5. Estote mihi singulare solatium in
morte, Angeli Dei, potentes virtute,
qui estis in vitâ salutare prælidium.

6. Infundite menti meæ desiccam,

lu-

lumen, ut absumptâ omni materiâ totus ardeam divino amore.

7. Venite in adiutorium meum cœlestis militiæ exercitus innumerabiles & defendite me ab incurſu malignorum spirituum.

8. O ſupremi amatores Dei, ſuccendite me illo igne, quem Dominus Jeſus miſit in terram, & voluit vehementer accendi.

9. Fontes ſapientiæ, paſcite me cœleſti doctrinâ, & docete me ſcientiam Sanctorum.

10. Facite me, mentes puriſſimæ, docilem Dei, ut diſcam juſtificationes eius & diſcuſſis tenebris divinum lumen inferite menti meæ.

AD OMNES SANCTOS.

1. **F**elices Sancti, qui jam noſtræ mortalitatis pelagus pertransiſſis ſecunde veſtriâ immaculabili gloriâ, ſollicitote de mea multiplici miſeriâ.

2. Date manus infirmo, cœleſtis patris Cives, & erigite jacentem, & convaleſcens de infirmitate fortis efficiat bello.

3. **E**rgo

3. Eripite me de aquis multis, & de limo profundi fufis precibus ad eum, qui dominatur potestati maris.

4. Impetrate mihi fidem, & perseverantiam, servire Domino in timore, & servare mandata ejus.

Clamo ad vos, potentissimi protectores salutis meæ, mittite e patriâ felicitatis pauculas guttas pretiosissimi vini charitatis vestræ, quia aruit sicut testa virtus mea, & defecit præ siti anima mea.

6. Subvenite mihi misero peccatori sedenti in tenebris, & umbrâ mortis, & solvite vincula captivitatis meæ.

7. Liberate me a tumultuantium affectionum turba, ut sedeam solitarius, & taceam, & audiam vocem Domini loquentis in silentio ad cor meum.

8. Elevate me ab hac sordida terrâ, ut mihi mundus crucifixus sit, & ego mundo.

9. Ad me respicite, gens illustrissima, & hæreditas summi Dei, adhuc peregrinantem in hoc exilio, & m-

tite de Cœlo opem, & consolationem.

10. Circumdate me gaudentem, & exultantem de vestrâ beatitudine, & gratiam impetrate virtutes vestras inittandi, ut vestris adjutus suffragiis particeps fiam velli gaudii, & coronæ.

Hæc in exemplum. Plura suggerent usus, & affectus. Sunt autem quatuor capita, ac veluti fontes uberrimi è quibus aspirationes ad omnes, & singulos æterni regni proceres peti possunt. Primò quidem ex titulis honoris, dignitatis, perfectionis, & diversarum virtutum, quæ in illis elucent. Secundò ex perceptis beneficiis, pro illis gratias agendo. Tertiò, invocando illos, ut propitientur peccatis nostris, eorumque remissionem nobis obtineant. Quatò, multiplicem miseriam nostram, & innumerabiles necessitates proponendo, ut a malis omnibus erui, cunctisque

bonis imbui ipsorum meritis,

& precibus mereamur.

mur.

CAPUT XVI.

*ASPIRATIONES EX NOMI-
nibus Dei, ejusque attributis, &
perfectionibus.*

Qui magnâ mentis adeptâ puritate
ad unionem cum Deo aspirare jam
digni sunt, præter affectus, quos pro
perfectis supra descripsimus, alios elicere
possunt ex divinorum attributorum
contemplatione. Ad hos enim perti-
nent Dei verba per os Prophetæ dicen-
tis. *Vacate, & videte quoniam ego sum
Deus.* Vacate, inquit, ab inutilibus co-
gitationibus, ab affectibus, & desideriis
terrenis, & videte oculo fidei ac con-
templationis, quoniam ego sum Deus
omnipotens, immensus, infinitus. Re-
cte Sapiens: *Nôsse Deum consummata
iustitia est, & scire virtutem ejus, radix
est immortalitatis.* Si tamen ad cognitio-
nem accedat amor; parum enim pro-
ficeret nuda Dei speculatio, nisi simul

M

volun-

voluntas ad eum assurgeret piis affectibus, & motibus anagogicis. Id qualiter fieri debeat, sequentibus aspirationibus breviter indicabo, ut qui Theologicâ Dei notitiâ imbuti sunt, dicant cum Apostolo. *Conversatio nostra in Cœlis est.*

DECAS I.

1. **A**peri, Domine, oculos animæ meæ, ut non contenti aspectu rerum temporalium, quas percipiunt sensus; ascendam ad æterna contemplanda, quæ non videntur, tēque aspiciant Deum invisibilem, quies in omnibus & super omnia.

2. Deus immensæ majestatis, verè mirabilis facta est scientia tua ex me. omnia tamen ossa mea, omnia membra, sensus, & potentiæ dicunt, quia tu es Deus, & non est alius similis tibi. Tu es meum esse, & mea vita, & gratia deo, quia te plusquàm me diligere cœleo.

3. O si omnia membra mea, omnes sensus, & fibræ verterentur in linguam, ut hoc predicarent toti mundo, quia

tu solus es, qui es, ac propterea omnes gentes te laudarent, & glorificarent? O si te omnes agnoscerent, & diligerent plusquam vitam suam, quia in te omnes vivunt, moventur, & sunt.

4. O pelagus omnis essentiae, & existentiae, tu es ipsummet esse omne esse continens: à te omnia pendent & effluunt, & in te ressuunt, & eatenus sunt, quatenus aliquid tui esse participant. Me igitur despiciam, & omnia quæ non sunt: te autem amabo, & tibi adhærebo, qui solus es.

5. Deus perfectissime, & causa omnium entium, perfice gratiâ tuâ esse, quod mihi dedisti, ut perfectum sit, sicut & tuum perfectum est; quia ex me ipso nihil sum.

6. O substantia simplicissima, quæ omnia es, quàm intinè te diligere, & super omnia æstimare debeo? Tu nihil de temporibus, nihil de locis, nihil de rebus trahis. Non partibus constas, ut corpus: non affectibus distas, ut anima: non formis substas, ut omne quod

factum est. Fac me amulari simplicitatem tuam, ut in omnibus simplex & purus sim, te solum quarens & deliderans.

7. Tu solus impeccabilis es, tu solus habes immortalitatem. Per hanc te oro, ut moriar morte iustorum, & à morte peccati semper eripiar.

8. Clarifica, Domine, mentem meam, ut cognoscam illud esse, quod tu habes per tuam essentiam; & illud non esse, quod ego habeo ex me ipso; ut supra duplicem hanc cognitionem, tanquam supra duplicem polum moveatur rota vitæ meæ, donec ad te perveniam.

9. Quam immensa, & incomprehensibilis est perfectio tua, Domine, cui nihil deest, & a quo omnia perfectionem accipiunt? Sim & ego perfectus, sicut & tu perfectus es. Operare in me quod iussisti, & fac me ita perfectum, ut nihil mihi desit.

10. Deus meus & omnia, principium meum, & finis ultimus, tu es mihi, omnia quæ concupiscere possum: tu meæ divi-

divitiarum, mearum deliciarum, mei honores, & dignitates, ac thesauri infiniti: in te solo omnia habeo, omnia autem sine te nihil sunt mihi. Quando veniam ad te, ut in te omnia habeam?

DECAS II.

1. **I**llumina intellectum meum, perfectissime Deus, ut in creaturis omnibus te respiciam earum creatorem, à quo illarum suam perfectionem accipiunt. Purifica affectum, ut in omnibus te amem, & quæram, qui es bonum & finis omnium.

2. O dilecte cordis mei, si ita me oblectat pulchritudo, & perfectio creaturarum, cur non potius pulchritudo, & perfectio tua, à quâ illarum processerunt? Diligam te præ omnibus, qui omnium pulchritudinem & perfectionem excedis in infinitum, nec illas diligam, nisi in te, & propter te.

3. Tu solus, Domine, nullum terminum habes: omnes gentes quasi non sint, sic sunt coram te. Tuam igitur in-

finitatem adoro, & absque ullo termino te amare desidero.

4. Deus immenso, qui excelsior Caelo es, profundior inferno, longior terra, latior mari; qui omnia replet, omnia continet, omnia penetras, clarifica internos oculos meos, ut certius te videam, quam si te viderem oculo externo & corporeo.

5. Rex superne, qui in toto tuo regno ita es per essentiam, ut totus assistas cuilibet parti; concede mihi, ut totus coram te sim, tibi que serviam ex toto corde, ex tota mente, ex tota virtute.

6. Domine Deus, qui in omni loco contemplaris bonos & malos; acue fidem meam, ut cum solus sum, me solum non esse considerem, te que praesentem attendens, nihil faciam tua praesentia indignum.

7. Deus meus, qui realiter intra me es, magis intimus mihi, quam sim ego mihi ipsi; perfice in me hanc conjunctionem, quam mecum habes, ad idem perfectissimam unionem gratiae, & charitatis.

ritatis
ciar in

8.

non est
obum
adhaer
ni tui
tudini
tuo sen

9. 4

sine, f
caduca
terna,

10.

autem
est ali
tuam,
rum,
sint, t
cent. l
solum

1. D

enigm

ritatis tuæ, ut unus tecum spiritus efficiar in æternum.

8. Deus immutabilis, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, fac me immutabiliter tibi adherere, ut sicut tu idem ipse es, & anni tui non deficient, ita ego à viâ rectitudinis nunquam deficiam, & in amore tuo semper idem perseverem.

9. Æterne Deus, principio carens, & sine, fac me despiciere temporalia, quæ caduca sunt, & transitoria, & diligere æterna, quæ semper tecum perdurabunt.

10. Omnes dii gentium dæmonia, tu autem, Domine, solus es Deus, & non est alius præter te. Propugna causam tuam, & destrue multitudinem idolorum, ut omnes homines in te unum sint, teque uno ore laudent, & glorificent. Da etiam mihi illud unum, quod solum est necessarium.

DECAS III.

1. DEUS invisibilis, quando te videbo, non per speculum, & in ænigmate, sed facie ad faciem? O si te

cognoscerem, sicut a te cognitus sum, ut sicut tu me amas, ita te amarem! sed quia cognitio obscura & brevis est, te amabo quantum possum, donec te videam sicut desidero.

2. Incomprehensibilis & ineffabilis Deus, gaudeo quòd ipsi supremi spiritus in tuo conspectu quasi cæci sint: vincis enim omnem scientiam illorum, nec ulla creatura te nominare, sicuti es, aut comprehendere potest. Utinam saltem vires omnes intendam, & applicem ad te diligendum, quandoquidem ad comprehendendum non sufficio.

3. Deus vivens & verus, prima & summa veritas, verax in sermonibus tuis, & fidelis in promissionibus: da mihi obsecro veritatem amare, in veritate ambulare, in te sperare & credere, & omnem hypocrisim, ac duplicitatem detestari.

4. Sancte Sanctorum, Deus, exemplar & finis totius sanctitatis, fateor me nullam sanctitatem habere posse, nisi tu dederis; nec in eâ persistere, nisi tu conser-

vayc-

vaveris
militat
tissima

5. C
lis bon
me, c
bonori
tia me
tatem
bonum

6. I
mum a
illo te
rem sa
quia in
infini
mare si

7.
mi, qui
in te. U
quid e
omne
sit pul
tordi t

8. I

vaveris. Funda me in hâc profundâ humilitate, ut dignus sim ascendere ad altissimam sanctitatem.

5. O summa, suprema, & essentialis bonitas, Deus meus, quàm pœniter me, quòd te derelicto fonte omnium bonorum, ad bona fucata & apparentia me converterim? Mirifica voluntatem meam, ut te unicum & summum bonum quæram, & diligam.

6. Da mihi, ô summa bonitas, summum amorem mihi possibilem, ut toto illo te summè amabilem amem. Deberem sanè infinito amore te prosequi, quia infinitè bonus es, sed quia incapax infiniti amoris sum, opto saltem te amare summo conatû mihi possibili.

7. Totus mihi es amabilis, Dilecte mi, quia totum est bonum, quidquid est in te. Utinam sic tibi amabile esset quidquid est in me. Aufer ab animâ meâ omne genus culpæ & maculæ, ut tota sit pulchra in oculis tuis, & amabilis tordi tuo.

8. Ne permittas, bonitas infinita, ul-

lum esse hominem, qui te non amet: aperi oculos odientium te; si enim vivâ fide te cognoscerent, nunquam odissent.

9. Mirabilis es, Domine, in te ipso, mirabilis in operibus tuis, mirabilis in Sanctis tuis: Tu facis mirabilia magna solus. Te igitur intellectus meus rerum novarum & mirabilium indagator semper consideret, reliqua omnia tanquam vilia & communia rejiciat.

10. Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum: licet enim horrendum sit incidere in manus tuas Deus vivens, & vita, ad misericordiam.

DECAS IV.

1. Deus scientiarum, & totius sapientie fons, qui omnia nôsti, & nihil est absconditum ab oculis tuis: ecce colloco me in infimo loco mei nihili, & meae omnimodæ ignorantia; precorque humiliter, ut tribuas mihi nôstere ipsum, & voluntatem tuam, & hæc cognitio sufficit mihi, adjuvante me

gratiâ
faciam

2.

& inte

etû n

nam n

nitum

sciens

dinem

3.

& scie

bilia

vix t

miral

ejusq

sus c

4.

à sed

& m

ptun

ceda

me i

cat,

5.

Deu

gra

gratiâ tuâ, ut te cognitum diligam, & faciam quod à me requiris.

2. Domine discretor cogitationum & intentionum cordis, in cuius conspectu nulla est creatura invisibilis, utinam noscas me ex nomine, ut me cognitum & tuæ providentiæ subiectum sciens, omnem mei curam & sollicitudinem in te projiciam.

3. O altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt iudicia tua, & investigabiles viæ tuæ? Incerta & occulta hujus admirabilis sapientiæ veneror, & adoro, ejusq; justissimæ dispositioni me prorsus committo.

4. Emitte, Domine, sapientiam tuam à sede magnitudinis tuæ, ut mecum sit, & mecum laboret, ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore: præcedat illa omnia opera mea, comiterur me in omnibus quæ fecero, ac eò deducat, ubi clarè te videam.

5. Rerum omnium summe Artifex Deus, qui omnia disposuisti in numero,

pon-

pondere, & mensurâ, juxta exemplar in mente tuâ præexistens; fac me ita perfectum, ut ideam veræ perfectionis in te existentem, quantum fieri potest imiter, & exprimam in me ipso.

6. Lux beatissima Deus, & lumen cordium, qui lucem habitas inaccessibilem, & illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, emitte lucem tuam à montibus ære: nis, & splendore Sanctorum illumina cor meum, ut verbo & exemplo cunctis præluceam.

7. Deus, qui revelas abscondita, & vides in tenebris constituta, da mihi abyssum judiciorum tuorum timere, & venerari, tuamque voluntatem in præceptis & consiliis tuis revelatam semper agnoscere, & strenuè perficere; cetera verò, quæ ad me non pertinent, nequaquam perscrutari.

8. Ostende mihi, Deus, magnitudinem amoris tui, ut eo cognito vehementer admirer, & secundum passionem meam tantæ dignationi vicem rependam.

9. Gratias tibi ago, Amantissime Deus, quia ab æterno dilexisti me, & ex merâ gratiâ tuâ voluisti ut essem, & talis essem. Fateor impossibile esse, ut modo te diligam, quo tu me: possum enim benè tibi velle, sed non aliquid dare tibi, quo tu careas. Do nihilominus tibi, quod ipse mihi largitus es, serviens tibi, & pro omnibus gratias agens: quod verò tibi dare nequeo, debeo proximis meis, amore tui.

10. Quàm admirabilis est amor tuus erga hominem, Deus meus, propter quem tot creaturas in suâ naturâ perfectas condidisti? O si tot haberem corda, quot illæ sunt, ut illis omnibus eorum nomine te diligerem & glorificarem, reddens tibi debitum quod illæ nequeunt; & cujus ego illarum causâ debitor sum.

DECAS V.

1. **A** Mator sempiternæ, qui nunquam cessas amare, & cum amore operari, nam si cessares, omnia desinerent esse; concede mihi, ut nunquam ces-

N

sem

sem te amare, aut propter amorem tuum operari, si enim charitatem non habuerō, nihil sum.

2. Diligam te toto corde, Deus meus, & omnem amorem meum in te uno collocabo, quia tu Pater meus es, tu frater, tu sponsus, tu amicus, & benefactor in æternum.

3. Dulcissime Deus, amabilis super omnia quæ cogitari possunt; magnum fuit beneficium, quod me ad imaginem & similitudinem tuam condideris, sed infinita charitas tua adhuc me vult ad altiorē similitudinem elevare per gratiam & charitatem, ut non solum servus, sed amicus tuus essem. Utinam hæc amicitia ex parte meā perfectā sit, sicut ex tuā est perfectissima.

4. Utinam semper te dilexissem, super optime Deus, ex quo sum homo, quia tu me dilexisti ex quo es Deus. Ne differas, anima mea, Deum diligere, amorem ab æterno te amantem.

5. Quam immensā est charitas tua æterne Deus, qui solem tuum omni-

cis su
fieri p
desce
porta
ubi o

6.
ineff
ne an
aqua
ram g
laude
dican

7.
script
enim
Da ig
tuam
quod
sidera

8.
tor,
zelo
alteri
zelus
ab am

cis super bonos & malos ? Occlude, si fieri potest, januas inferni, ut nemo eò descendat, ubi omnes te oderunt : aperi portas Cœli, ut omnes eò conscendant, ubi omnes te diligunt.

6. O altitudo bonitatis Dei, ô amor ineffabilis, qui ut perfectam cum homine amicitiam contraheres, illum ad Dei æqualitatem sublimasti ? Quas tibi referam gratias pro tam eximio beneficio ? laudet te ipsamet charitas tua, & benedicant opera, quæ ab illâ procedunt.

7. Exulto, Domine, cum lego in scripturis tuis, quia tu charitas es. Quid enim dulcius, quid lætius audiri potest ? Da igitur mihi teipsum, da charitatem tuam. Diligam te, sicut vis diligere, & da quod jubes, ut implere possim quod desideras.

8. Deus fortis, & Zelotes, amulator, qui ob nimium erga me amorem zelo zelaris, né amorem tibi debitum alteri tribuam : accendatur velut ignis zelus tuus, nec me unquam permittas ab amore tuo declinare.

9. Amator ardentissime, cujus amor transit in zelum, comedat me zelus gloriæ tuæ, & ad eam propagandam semper impellat.

10. Deus author pacis & amator, aufer à zelo meo omnem perturbationem, ut similis sit zelo tuo, pacificus, discretus, secundum scientiam. Tu es enim princeps pacis, & Ecclesiam tuam fundasti in pulchritudine pacis: omnia in pace & tranquillitate disponis, & factus est in pace locus tuus.

DECAS VI.

1. Miserator, misericors Domine, longanimis & multum misericors, cui proprium est miseri semper & parcere; misifica super me misericordiam tuam, & secundum multitudinem miserationum tuarum dele omnes iniquitates meas.

2. Præveniat me misericordia tua Domine, & subsequatur omnibus vitæ meæ, ut liber sum ab omni infirmitate animæ, & corporis. Veniant mihi miserationes tuæ, & vivam, & con-

tabo in
mea, &

3. J
dicium
tua: M
ut non
tuo, qu
tuo or

4. J
rusale
tem, v
deduc
in ate
peccat
ber ev

5. I
sine q
meam
virtut
nia q

6.
mens
tuæ,
propt

tabo in æternum, quia tu es Deus vita mea, & misericordia mea.

3. Justus es, Domine, & rectum judicium tuum, justitiâ plena est dextera tua: Millies pro hâc te laudo, precor, que ut non intres in judicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

4. Justissime Judex, qui scrutaris Hierusalem in lucernis, & judicas æquitatem, vide si via iniquitatis in me est, & deduc me in viâ æternâ. Ulciscere hic in æternitate. Libera me nunc ab omni peccato, ut in judicio tuo ab ultione liber evadam.

5. Fortissime Deus, in quo omnia, & sine quo nihil possum, vide infirmitatem meam, & laborem meum, & roboram me virtute tuâ, ut meipsum vincam, & omnia quæ virtuti adversantur.

6. Scio, Domine, quia tu es Deus clemens, & benignus, & infinitæ patientiæ, qui dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam: suscipe me ita-

que revertentem ad te, & præsta, ut patientiâ tuâ non abutar.

7. Vere tu, Domine, suavis & mitis es, & multæ misericordiæ omnibus invocantibus te: quare precor, ut corripias me in mansuetudine, & suavitate tuâ, non autem in furore tuo; ne fortè ad nihilum redigas me.

8. Magnus es Domine, & laudabilis nimis, terribilis super omnes Deos: benedicant te omnia opera tua, cælum & terra, & quidquid in eis continetur.

9. Quidquid eveniat mihi, Domine, semper laus tua erit in ore meo. Lingua autem deficiente, omnis respiratio mea fit laudis tuæ significatio. Corpore vero extincto, & in pulverem redacto, laudes tibi infinitas dicant minutissima quæque pulveris grana usque ad extremum iudicii diem.

10. Universa propter te ipsum operatus es, Domine, tu finis omnium rerum, & non est alius ultimus finis præter te. Verè fecisti nos ad te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat

cat in te: Tu es civitas, ad quam tendimus; tu portus, ad quem navigamus; tu magnes cordis nostri. Trahe nos igitur ad te ab hoc durissimo exilio, ab hoc mari procelloso.

DECAS VII.

1. **T**erribilis es Domine, & magnus vehementer, & mirabilis potentia tua; fecisti enim omnia, quæ voluisti in cœlo & in terrâ, quia subest tibi cum volueris posse: imò plura infinities facere poteris, quàm vel cogitatione ego assequi valeam. Robora impotentiam meam omnipotentiam tuam, quia sine te nihil facere possum, & tu omnia operaris in me.

2. Deus liberalissime, gratias ago tibi ob tot insignia opera tuæ infinitæ liberalitatis: concede ut sim liberalis in reddendo tibi, quod à te accipio.

3. Offero tibi cor meum, suscipe illud, Domine, quia melius & securius apud te erit, quàm apud me.

4. O Deus omnipotens, qui totam terræ molem appendis, nulli rei exa-

innixus, oro ut mihi nihilum meum verè agnoscanti, tu solus mea sis firmitas, & in te secuta sit virtus mea.

5. Benignissime Pater, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, dirige omnes actiones meas in finem à te destinatum, quia in manibus tuis fortes meae, & iis me totaliter committo.

6. Amantissime creator, qui admirandâ providentiâ singulis prospicis creaturis, & mihi ab aeterno bona præparasti, quibus nunc fruor; fac me ita transire per bona temporalia, ut non amittam aeterna.

7. Respexisti me, Deus, ante mundi constitutionem, & dilexisti me, antequam quidquam boni vel mali facerem, & ex meiâ tuâ bonitate elegisti me in Christo, ut essem sanctus & immaculatus. Et nunc, Domine, gratias ago pro tam insigni beneficio, precorque, ut des mihi per bona opera certam facere vocationem meam.

8. Manus tuæ, Domine, fecerunt me, & plasmaverunt me: da mihi intellectum,
Etum,

Etum
esse q
da pe
tuum

9.

Altiss
omne
lis, ut
re mil
indefi

10.

creare
quanc
nis tu
cuam
tatem
imple
mihi.

1. P

fieri I
ma in
simili

2.

AD DEUM.

229

Etiam, ut discam mandata tua. Et sicut esse quod habeo dedisti mihi, ita etiam da perfectionem, quâ careo, ut opus tuum sit omni ex parte perfectum.

9. O Sapiencia Divina, quæ ex ore Altissimi prodiisti, primogenita ante omnem creaturam, quæ effecisti in cœlis, ut oriretur lumen indeficiens, largire mihi partem aliquam tuæ lucis, quæ indeficiens in me permaneat.

10. Æterna Sapiencia, cujus delitix creare filios hominum, & esse cum illis; quandoquidem me creâsti conversationis tuæ & boni infiniti capacem, né vacuum esse permittas hanc in me capacitatem, sed age mecum familiariter, & imple me teipsâ, quia tu sola sufficis mihi.

DECAS VIII.

1. Pater misericordiarum, qui Electos tuos prædestinâsti conformes fieri Imagini Filii tui, ita me illi conforma in sanctitate, ut cum apparuerit, ei similissim in gloriâ.

2. Benefactor immense, dator & con-

N 5

fer.

servator omnium bonorum, qui omnia quæ fecisti continuatâ quadâm creatione conservas, & ad omnes actiones nostras semper concurrens; conserva me, quoniam in te speravi, & fac me semper operari, quod tibi placet, ut concursus tuus in meum commodum semper cedat, & ad maiorem tui gloriam.

3. Rege me, Domine, & gubernare me: nec quæso ego meipsum regam, nec me gubernet mundus, aut caro: tu enim sollicitus es de me, meique curam sapientissimè geris, ac si ego solus essem in mundo, qui tamen omnium sum miserrimus.

4. Submitto me, Domine, providentiae & dispositioni tuæ in tempore, & in æternitate: in te projicio omnem sollicitudinem meam; quia non derelinquis diligentes te: & si quæsiro regnum Dei, & iustitiam ejus; cetera omnia adjicientur mihi.

5. Gratiastibi ago, bonum infinitum, quia ex malis nostris bona deducis, & permittis nostram miseriā, ut magis
emi-

emineat misericordia tua : Ostende quæso in me hujusmodi providentiam, ut omnia mihi cooperentur in bonum.

6. O suavissima Dei providentia, quid amplius facere potuisti ? Sic nimirum dilexisti laudum, ut Filium tuum Unigenitum dates : Filium inquam tuum, ut servum redimeres, tradidisti. Applica nunc mihi tam copiosæ redemptionis fructus, ut per gratiam tuam redemptus, te fruar semper in gloriâ.

7. Esto mihi, dulcissime Jesu, sapientia, justitia, sanctificatio, & redemptio, applicans mihi efficaciter pretium sanguinis tui, quem pro omnibus effudisti.

8. Tibi gratias ago, Amantissime Pater, quia me vocasti vocatione tuâ sanctâ ad fidem tuam, & statim natum per Baptismum regenerasti, a te autem avertum miris modis ad te pertraxisti, & gratiâ tuâ justificasti. Nisi enim tua inspiratio me prævenisset immeritum, jam meritis pro scelibus pœnis afficerer.

9. Domine Dominus noster, quàm

admirabile est nomen tuum in universâ terra! Mirabilis enim fuisti in creatione, mirabilis in redemptione, sed multò mirabilior in convivio, quod parati nobis in dulcedine tuâ, in quo anima nostra Redemptoris nostri carnem manducat, & sanguinem bibit. Utinam mihi liceat hâc salutari mensâ refecto dicere cum Apostolo: Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.

10. Pastor supreme, salva me ex ore leonum, & luporum infernalium, quia parati in conspectû meo hanc mentiam cœlestem advehsus eos, qui tribulant me.

DECAS IX.

1. **O** Fons bonitatis, Deus animæ meæ, quis sum ego, & quæ domus mea, ut me vocare dignatus sis ad hunc inoblinem statum Religionis? Nam cum essem in sæculo sicut unus ex multis, claudicans in duas partes, intro-
nuisti de cœlo, & dedisti vocem tuam, vocem magnam & efficacem, qua de mundi deserto eduxisti me, & in paradysum transtulisti.

2. Gra-

2. Gratiar tibi, Magister supreme, quod me in discipulum tuum elegeris in hac scholâ perfectionis, multis aliis relictis, qui me digniores erant. Da mihi sequi vestigia tua, & quod docuisti semper implere.

3. Adveniat regnum tuum, Rex semperite, regnum æternum, quod præparasti diligentibus te : Ostende mihi bona, quæ promissisti, & ita me excita ad illa procuranda, ut ea tandem obtineam.

4. Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum? Concupiscit, & præ magnitudine desiderii deficit anima mea, dum cogitat de atriis tuis. O quando veniam, ut in eis habitem, & tantâ suar pulchritudine?

5. Multa scio de te, Domine, sed nescio quid dicam. Quidquid enim dixerò, quidquid cogitavero finitum est; tu autem immensus es, & incomprehensibilis, & magnitudinis tuæ non est finis.

6. Deus infinite, qui es Trinus in

personis, sed unus in essentiâ; & ita divinitatem communicas, ut Unitas non lædatur; communica mihi copiosam gratiam, ut sim tecum unus charitate perfectâ.

7. Sancte Sanctorum, Deus spirituum, & cunctæ carnis, à cujus conspectû tenet cœlum & terra, omni quâ valeo virtute te benedico, quia per Ecclesiæ tuæ sanctæ documenta in fide tuâ consummasti me.

8. Te invoco, Beata Trinitas, ut venias in me, & templum dignum gloriæ tuæ efficias me. Perfice me Deus, qui plasmasti me, usque ad plenam formam imaginis, & similitudinis tuæ, ad quam fecisti me.

9. Deus immense, à quo omnia, per quem omnia, in quo omnia facta sunt, custodi me opus manuum tuarum in te sperantem, & in tuâ solummodò misericordiâ confidentem.

10. Domine, qui dixisti: Non videbit me homo, & vivet, Moriar, ut te videam. Hæc est enim vita æterna, ut te

Pa-

AD DEUM.

231

Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum,
unum, verum, & solum Deum cognos-
cam, & amem in sæcula sæculorum.

DECAS X.

1. **P**ater immensæ majestatis, princi-
pium absque principio, qui à nul-
lo procedis, gaudeo quòd intrà teipsum
Verbum tuum æternum concipias, Fi-
liūque generes adeò tibi similem, ut
sit unum & idem tecum.

2. Pater cœlestis, à quo omnis Pater-
nitas in cœlo, & in terrâ nominatur, ob-
secro te per Filium tuum Unigenitum,
in quo tantoperè delectaris, ut multos
alios gignas filios per gratiam adoption-
is, ut Paternitas tua ubique dilatetur,
& resplendeat.

3. Pater ingenite, innascibilis, impro-
ducibilis, fons Deitatis, ac totius enti-
tatis origo, sanctifica me in veritate,
ut qui à te processi, in te perpetuò ma-
neam, nec unquam mens mea à te aver-
tatur.

4. Fili Dei Unigenite, qui æternâ
gene-

generatione à Patre procedis, ipsi coequalis, & consubstantialis, fac me pro modulo meo hujus similitudinis, & æqualitatis aliquā ex parte participem.

5. Fili Dei, Deus de Deo, lumen de lumine, sapientia increata, candor lucis æternæ, fac me filium lucis in hâc vitâ, ut in æternâ, lumine gloriæ illustratus, videam te gloriosum & benedictum in secula.

6. Splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, qui summè dilectus à Patre, ipsūque Patrem summè diligens, simul cum ipso unicâ spiratione producis Spiritum Sanctum: emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ut splendoribus tuis illustratus cognoscam te, & diligam, sicut tu diligis Patrem, & eum perfectè cognoscis.

7. Sancte Spiritus, consolator dulcissime, donum Altissimi, & unctio Electorum, da mihi teipsum donum infinitum, ut & ego spiritus sim sicut es tu, omnis terrenæ contagionis expers; &

& fa-
pede

8.

nitat

Filii,

Spiri

finitu

illabe

in aff

uno s

tum

9.

vissim

chari

quâ

flam

mo t

Patr

fectu

10

mem

sup

AD DEUM. 231

& sanctus sicut tu, currens inoffenso pede viam mandatorum tuorum.

8. Spiritus Patris, à quo accipis divinitatem, & omnipotentiam: Spiritus Filii, a quo accipis ejusdem sapientiam: Spiritus utriusque, à quibus accipis infinitum amorem, quo se mutuò amant; illabere menti meæ, & fac concordiam in affectibus meis, ut jungar tibi in uno spiritu, & totus convertar in spiritum amoris.

9. Sanctissime Spiritus, & amor suavissime, charitas essentialis, & totius charitatis principium, bonitas æterna, à quâ omnia bona in nos descendunt; inflamma voluntatem meam ferventissimo tui amore, & adstringe me tibi, ac Patri, & Filio; ut nec intellectu, nec affectu à vobis divellar.

10. Sancta & adoranda Trinitas, Deus meus, & omne bonum meum, da teipsum mihi, & sufficit mihi. Quid

enim ei sufficeret, cui tu

● non sufficis?

CAPUT XVII.

VITAM CHRISTI ESSE FON-
tem omnium bonorum. Quomodo ex
eâ pii affectus eliciantur.

PROlixi voluminis opus foret boni
omnia commemorare, quæ ex vitâ
Christi velut ex fonte uberrimo, & nun-
quam deficiente scaturiunt, & perenni-
ter fluunt. Ipse enim Salvator noster fa-
ctus est nobis à Deo sapientia, iustitia,
redemptio, & sanctificatio. In ipso
habemus divitias salutis, thesaurum
meritorum, cumulum perfectionis.
Sicut Sol aspectû suo lætificat, in-
fluit, illuminat, nec unquam cessat o-
perari: ita verus Sol animarum Iesus
Christus jugi influxû infundit in nos, &
imprimat mores suos, virtutes suas, su-
am Divinitatem. Vitæ ejus confidenti-
tio erigit in adversis, in prosperis repu-
nit, tollit peccata, conciliat gratiam,
excitat ad amorem, juvat incipientes,

dim-

dirigit proficientes, edocet perfectos. Quemadmodum unguentarii semper olent id quod attrectant; sic Christianus, qui assidue cum Christo veratur, ejus redolet patientiam, charitatem, humilitatem, ceterasque virtutes, quas vitæ suæ studioso sensim instillat idem Dominus virtutum, cujus doctrina seminarium justitiæ, vita speculum prudentiæ, & temperantiæ, mors exemplum est fortitudinis. Sed quia non sufficit Christi vitam meditari, nisi etiam ex eâ pii, & devoti affectus eliciantur; hujus praxim in hoc capitulo breviter indicabo, ut auctorem fidei respicientes, eundem salutis nostræ atque perfectionis consummatorem habeamus.

D E G A S I.

1. **D**omine JESU Christe, concede mihi misero peccatori vitam & mores tuos præ oculis mentis semper habere, & pro viribus imitari.

2. O charitas infinita, ô admiranda dignatio tua, Domine, ut servum redimeres, Filium tradidisti.

3. Vidi-

3. Vidisti, suavissime Jesu, afflictionem populi tui, & grave onus filiorum Adam, & tactus stimulis charitatis intussecus cogitasti super nos cogitationes pacis, & redemptionis. Nam tibi advenit plenitudo temporis, visitasti nos oriens ex alto.

4. Deus immensæ majestatis, quid est homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visitas eum? Laudent te Angeli tui ob tantum amorem, quo nos miseros prosequeris.

5. Salve dies tot ætatibus optata, quâ Deus pro nobis factus est homo. Salve Gabriel Archangele tanti gaudii annunciator. Salve Virgo gloriola, in cujus castissimo utero carnem assumpsit Deus.

6. O quam potens es Amor, qui ad tam infima abjicis Deum! O quam divino dissimilis est amor meus!

7. Princeps supreme, qui de Cælo in terram pro meâ salute descendisti, tantò mihi charior es, quantò pro me factus es vilior.

8. Verbum incarnatum plenum gratiæ

tiæ & veritatis, eâdem gratiâ imple animam meam, ut tibi placeat.

9. Verbum divinum partem aliquam largire mihi lucis, & gratiarum, quas tribuisti assumptæ humanitati. Deprime cor meum humilitate usque ad infimum locum : erige gratitudine & amore ad altissimum gradum.

10. Christe Salvator, qui adhuc clausus maternis visceribus ad Præcursores sanctificandum properasti; da mihi peccatorum veniam, & spiritualem in tuo obsequio lætitiâ.

DE C A S II.

1. **J**esu amabilissime, qui pro me nasci in sordenti stabulo voluisti, illumina mentem meam, & voluntatem, quo tuam Nativitatem contemplari valeam, & elucetentes in ea virtutes imitari.

2. Cur non ardet cor meum tenerissimo tui amore, Infans formosissime; qui salutem meam in ipso tui ortu operari cœpisti?

3. Utinam Nativitati tuæ præsens fuisse, dignusque habitus, qui te amplecte-

plecterer, & mea tibi obsequia deferrem? Accepta, Domine, hanc voluntatem, & præsta, ut quidquid possum, quidquid sum, tuo semper famulatui impendam.

4. O inaudita amoris prodigia! Dilecti mei cubile, stabulum est; desponsationis meæ thalamus præsepe, lectus sponsi mei fœnum, pulvillus stramen, aula vilis spelunca.

5. O sanctam Filii Dei pauperitatem, omnibus mundi divitiis pretiosiores! hanc mihi commendabilem tuo exemplo reddidisti, bone Jesu, natus in stabulo, pannis involutus, qui Cœlum stellis, terram floribus adornasti. Infunde cordi meo ejus amorem, & da patienti animo ejus molestias perferre.

6. O quantum lugere debeo pro peccatis meis, piissime Jesu, quandoquidem tu pro eis ploras. Me enim abluunt vagientis tuæ infantiae fletus, mea delicta tuæ deplorant lacrymæ.

7. JESU sapientissime, qui tacendo doces, & vagiendo prædicas; hoc me in silentio humilitatem tuam sequi, tibi que

conformem fieri infantili simplicitate,
& innocentia.

8. Fortunati Pastores, quibus ante
omnes lapsus ē Cœlo Deus, stabuloque
reconditus angelicā voce nuntiatur.

9. Verè gloria in excelsis Deo: nam
cui gloria, nisi tibi Rex gloriæ? Trahe
cor meum in excelsa, ut nunquam de-
generem ab excelsis cogitationibus fi-
liorum tuorum.

10. Da mihi, Salvator dulcissime,
quam omnibus offers bonam volunta-
tem, pacemque divinam, ut abjectā
mundi inconstantia, & discordia, in be-
neplacito tuo stabilis perseverem.

D E C A S III.

1. **L**Audo te, Redemptor mundi, pro
primā sanguinis tui in tenerrimā
ætate effusione, cum tua caro immacu-
lata pœnam circumcisionis, quam non
meruit, sustinuit.

2. O lapsus Adæ, quàm es amarus
Domino meo? ego peccavi, & tu, Do-
mine, pœnam exoluis, ego in concupi-
scentia

scientiâ conceptus & natus sum, & tu fuscipis in te ultionem.

3. Sponsus sanguinis tu mihi es, qui cum voce nondum possis, ipso ciuore tuo clamas pro me ad Patrem: mihi que tribuis arrham desponsationis sanguinem tuum pretiosum super aurum & topazion.

4. Circumcide, Domine, omnia membra & sensus meos spirituali petra, quæ tu ipse es, & quidquid in me reperis carnale, & superfluum abscinde, & extirpa; vitamque meam disciplinæ tuæ rigore coerce.

5. O dulcissimum nomen Jesu, super omne nomen in Cœlo & in terrâ benedictum, esto mihi salus & redemptio: non enim est aliud nomen hominibus datum, in quo oporteat nos saluos fieri.

6. Esto mihi, JESU, id quod diceris. Esto mihi tuus fortitudinis à facie inimici. Scribe nomen tuum salutiferum in corde meo, ut ibi maneat semper impressum, donec perducatur ad æternam salutem.

7. Glo-

7. Glorifico te Deus, pro primitiis gentium, & earum admirabili illuminatione; cunctas ob orientem in personam trium Magorum ad fidem tuam secreta inspiratione traxisti.

8. Adoro te, Rex Regum, cum sanctis Magis, & pro illorum muneribus offero tibi aurum paupertatis, thus obedientiam, myrrham castitatis.

9. Utinam omnes gentes te fide viva cognoscerent, & adorarent, & tibi fideliter servirent.

10. Da mihi, Domine, horum virorum fidem, & constantiam, ut eadem, quâ illi, perseverantiâ te quæram, donec inveniam.

D E C A S IV.

1. **V**olui, Domine, presentari in templo, & more fervorum quinque siclis redimi: sit benedicta immensa charitas tua: & quia Pater tuus te mihi tradidit quinque siclorum pretio, ego vicissim trado me tibi in servum perpetuum. Fiat per gratiam tuam, ut nec tu me unquam deleas, nec ego te.

O

2. Bene-

2. Benedico te, sanctissime Redemptor, quia ut nobis veræ obedientiæ exemplum relinqueres, te legalibus institutis, tanquam unus de populo, subdidisti. Da mihi in omnibus perfectissimam obedientiam.

3. Offero tibi, Domine, par tutturum, geminam scilicet compunctionem; primo quidem pro peccatis, & negligentis meis, deinde vero pro æternâ felicitate, ad quam jugiter suspiro.

4. Da mihi, bone JESU, radium aliquem illius lucis, quam Sancto semini meoni tribuisti, cum te infantem in ubinas suas suscepit, ut te agnoscam, & amem; sicut ille te novit & amavit.

5. Sapientissime Jesu, qui Sanctæ Genitrici tuæ doloris gladium, quo transigenda erat, revelari voluisti; transige animam meam gladio compunctionis, ne me dissolvant vanæ mundi consolationes.

6. Vix natus eras, Rex amantissime, cum subito mundus te persequitur, & Rex Herodes statim te quærit, ut perdat.

te, f
cuti
mih
mal
7
omn
re, g
cum
8
ma
Glor
& c
9
in h
ject
illis
1

gyp
cessi
lege
ie: a
inor
mac

te, sicut autem te caput bonorum persecuti sunt impii, ita & membra tua. Da mihi igitur hanc veritatem agnoscere, & malorum persecutiones patienter ferre.

7. Tecum fugere, Jesu dulcissime, & omnia quæ mundi hujus sunt relinquere, grave mihi non erit : nam si tu mecum fueris, quid poterit mihi deesse?

8. Comitare fugientem Deum, anima mea, nec erubescere ad hanc fugam. Gloriosum est & dulce pro Deo abjici, & contemni.

9. Adesto mihi, Deus, gratiâ tuâ, ut in hujus vitæ exilio, voluntati tuæ subiectus vivam, semper bonum exemplum illis præbens, cum quibus vixero.

10. Dulcis Jesu, qui revocatus ab Ægypto, ubi exul diu fuisti, in Nazareth secessisti, & Nazareus vocatus es : da mihi leges Nazareorum spiritualiter observare : abstinere nimirum ab omni amore inordinato, & nihil tangere, quod possit maculare animam meam.

1. **N**ihil scimus de te, ô Sapiencia incarnata, usque ad annum duodecimum ætatis tuæ, & multa scimus. Ipsa enim taciturnitas tua clamat in cordibus nostris. ut silentium tuum, & humilitatem admiremur, & imitemur.

2. Sedisti in medio Doctorum, sapientissime puer, interrogans prudenter, & respondens modestè, ita ut omnes mirarentur. Utinam illic aduisssem, & sermones tuos audire licuisset. Repete eos Domine, in corde meo, ut fructû eorum perfruar in æternum.

3. O quàm dolenter quæsiuit te amissum mater tua, quàm lætanter te invenit? Da mihi exemplo tuo in his semper esse, quæ Dei sunt, nullâ habitâ ratione cognationis, & sanguinis: & fac, ut te absentem sollicitè semper quæram donec inveniam.

4. Congratulor tibi, Beatissima Virgo, quod dilectissimum tuum invenieris: ora pro me, ne unquam illius amittam, aut ab eo discedam.

5. Proficiebas, dulcissime puer, sapientia, aetate, & gratia apud Deum, & homines: quia maiora quotidie edebas virtutis indicia, ego autem proficere opto à remissiori vitâ ad ferventem & perfectam. Da tu mihi benedictionem tuam, ut juxta desiderium meum crescam de virtute in virtutem, donec ad gradum supremum perveniam.

6. O humilitas Christi quantum confundis superbiam & vanitatem meam? Tu latuisti, Domine, & tacuisti usque ad trigessimum annum, cum esses sapientia aeterna: ego verò stultissimus cum sim, inaniter loqui praesumo, & apparere. Doce me viam solidioris humilitatis, & tuis semper inhære velle vis.

7. Domine Jesu, fons bonitatis & origo virtutum, qui a Baptismo Joannis praedicationem tuam auspiciatus es, quid tibi & Baptismo illi, cum sis innocentissimus? Utinam superbia mea hoc tam mirabili humilitatis exemplo extenuetur.

8. Rex altissime, qui omnem justitiam

sic implere voluisti, baptiza me in igne
& spiritu, & ablue animam meam ab
omni sorde iniquitatum.

9. Imple me, Domine, Spiritu Sancto, ut eo inspirante sequar te in desertum, & secedam ab hominibus, orationi, jejunio, & pœnitentiæ incumbens.

10. Fortissime athleta, Jesu Christe, qui strenuè contrà Diabolum dimicâsti, & eum gloriosè superâsti; da mihi viriliter contrà ipsum decertare; & mitte sanctos Angelos tuos, qui me fideliter custodiant, potenter adjuvent, & benignè consolentur.

DE CAS VI.

1. **C**onfiteor tibi Pater, Domine cœli
& terræ, quia Redemptionis
nostræ mysteria abscondisti a sapientibus,
& prudentibus hujus sæculi, & parvulis
piscatoribus revelasti, ut mundi sapientiam destrueres. Fac me parvulum
in oculis meis, ut magnus fiam in tuis.

2. Dux supreme; qui omnes ad te vocas
per viam crucis & abnegationis, gratiam
tuam largire mihi, ut crucem
meam

meam indefessus portem usque ad mortem.

3. Aliam viam, Domine, tenere nolo, quam tuam: nec aliam, quam tuam veritatem amplecti: nec aliam vitam ducere, præter eam, quam tu docuisti. Tu es enim via, veritas, & vita.

4. Gratias ago tibi, æterne Pater, quòd talem mihi magistrum, legislatorem, & consiliarium dederis, cujus præcepta & monita via tutissima salutis sunt.

5. Aperi os tuum, Salvator mundi, & loquere ad cor meum, quia audit servus tuus, desiderans id exequi, quod audierit.

6. Illumina me splendoribus tuis superne Magister, ut perfectionem agnoscam, quam mihi commendas: igne tuo accende, ut eam amem: potentiâ corrobora, ut eam quæram & assequar.

7. Salvator potentissime, qui tot miracula verbo virtutis tuæ patrare dignatus es; innova signa, immuta mirabilia, & animæ meæ languores sana, eam-

que refuscita a morte vitiorum.

8. Inclite Jeshu, lux mundi, salus populi, & gloria nostra, respice propitius infinitatem meam: nemo enim potest spiritualia vulnera curare, nisi tu qui solus es Deus.

9. Circuisti vicos & plateas, dulcissime Jeshu, ut peccatores converteres, & poenitentibus indulgentiam conferres: fac me hujus charitatis tue participem, & miserere mei, quoniam iniquitatem meam cognosco.

10. Mihi te laudo, & benedico, Jeshu sanctissime, exemplar omnium virtutum pro vitâ tuâ pauperimâ, humillimâ, purissimâ, patientissimâ: tribue mihi miserrimo servo tuo mores tuos sedulo meditati, & ad eorum normam omnes actus, sermones, & gestus meos formare.

DECAS VII.

1. **Q**uam immensa fuit charitas tua, benignissime Redemptor, quia non solum pro salute meâ vitam agnosciam ducere, sed eam insuper acerbissimâ

mâ
O qu
talem

2.

nem
pecca
fili tu
mi ser
quâ

3.

amab
vifica
præ a

4.

angu
litas

5.

quan
tuar
es &

6.

scrib
fio in
scon

7.

mā passione & morte claudere voluisti.
O quā gravia sunt peccata mea, quæ
talem poscebant satisfactionem?

2. Clementissimè Pater, per passio-
nem & mortem Unigeniti tui ignosce
peccatis famuli tui. Suscipe sacrificium
filii tui & obliviscere injuriarum nequis-
si servi tui. Multò enim plura ille solvit,
quàm sit debitum meum.

3. O passio Christi desiderabilis, ô
amabilis mors, sana vulnera mea, & vi-
vifica me: inflamma pectus meum, ut
præ amore lique scat.

4. Non peto mundi divitias, sed tuas
angustias, Domine Jesu: non carnis de-
litas, sed tua flagella.

5. Rogo te, dulcis Jesu, ne finas un-
quam me oblivisci mortis & passionis
tuæ; sed præsta, ut in eâ mihi sit requi-
es & accessus ad Divinitatem.

6. Omnia vulnera tua, Domine, in-
scribe cordi meo, ut tu solus, tuaque pas-
sio in eo legantur. Intra vulnera tua ab-
sconde me.

7. Domine Jesu, qui nos sic amasti,

ut tibi non parceres ; veni , & ne differas vulnerare cor meum , ut solum tua vulnera sentiam , & in iis jugiter maneam , & requiescam.

8. Tui dolores semper occupent pectus meum , ut eorum memor dicam , cum sponsâ : Fasciculus myrihæ dilectus meus mihi , inter ubera mea commorabitur.

9. Dulcis Jesu , qui tanto fervore & festinatione in Hierusalem ascendisti , ut durissimam mortem pro me pateris , fac me alacrem & ferventem ad omnia quæcunque volueris pro te sustinenda.

10. Salvator mundi , qui à perduto discipulo venditus fuisti ; ne quæso permittas , ut pro vili pretio rerum terrenarum te summum bonum meum vendam & derelinquam.

DECA VIII.

1. **H**UMILIME JESU , qui servili obsequio lavisti pedes discipulorum tuorum , amplius lava me ab iniquitate meâ , & a spiritu superbiæ libera me.

2. O dilecte cordis mei, qui immen-
nente passione tuâ perpetui amoris tui
pignus immensum reliquisti nobis, cor-
pus tuum scilicet in cibum, & sanguinem
in potum; præpara me ad hoc convi-
vium, & orna animam meam virtutibus
tuis.

3. O Rex supreme, qui nutris sangui-
ne tuo populum tuum, ut sumus omnes
de regio tuo sanguine genus electum, re-
gale sacerdotium, gens sancta: fac me
agnoscere genus meum, & de eo gloria-
ri, & à moribus tuis nunquam degene-
rem esse.

4. Ut passio tua esset acerbior, amabi-
lissime Jesu, omnem lætitiâ à te pro-
cul abjecisti, incipiens pavere, contrista-
ri, & mœstus esse, & ubi dolor meus, in
causâ tuâ & meâ? Fac me semper me-
morem tristitiæ tuæ, ut omnem angus-
tiam quâcumque ex causâ mihi adve-
nientem pro tui nominis gloriâ libenter
patiar.

5. Lætitia Angelorum, qui in tri-
stitiâ tuâ ad orationis remedium con-
fugisti,

fugisti, concede mihi misero, ut ablactes à lacte, & avellar ab uberibus humanarum consolationum, meque totum orationi applicem, in quâ sanctissimam voluntatem tuam & cognoscam, & exequar.

6. Transeat à te, Domine, ad me calix tuus: omnis enim amaritudo pro te degustata erit mihi jucundissima.

7. Quis mihi det dolores tuos ita sentire, afflictissime Jesu, ut vel eorum coagulatione sanguineum à me sudorem eliciat: Adjuva me gratiâ tuâ, ut voti huius compos efficiar.

8. Laudo & glorifico te, mitissime Jesu, pro tuâ ineffabili mansuetudine, quam ostendisti à perfido discipulo osculo traditus, & ab impiis comprehensus, atque ligatus: da mihi hunc spiritum lenitatis, quo erga meipsum severus sumus & erga proximum mansuetus.

9. Quàm celeriter ire cogetis à tuos hostibus raptatus, dulcissime Jesu, sed multò magis à tuâ charitate: ne quare patiatis, ut à te alacriter sequendo des-

fistam
subeu

10.
versa t
victim
sus me
re ad
tecum

1. O
percu
patien
advers
quillo

2. P
trone
tus fui
conter
per pr
honor

3. M
lumina
scelera
numa

fistam

sistam, etiam si multi labores, & dolores subeundi sint.

10. Jesu innocentissime, qui per diversa tribunalia crudeliter trahi voluisti, victima meorum criminum, dirige gressus meos in viam pacis, & jube me venire ad te; nam & si oportuerit me mori tecum, non te negabo.

D E C A S IX.

1. **O** Bone JESU, virtus & fortitudo animæ meæ, qui tot irrisiones, percussiones, & contumelias admirabili patientiâ tolerasti, doce me omnia mihi adversantia mihi silentio vincere, & tranquillo corde suscipere.

2. Piissime Jesu, qui nequissimo latrone & homicidâ nocentior proclamatus fuisti, fac me vana hominum judicia contemnere, & opprobrium tuum semper præ oculis habere, falsisque mundi honoribus præponere.

3. Mitissime Jesu, qui nudus ad columnam alligatus, & durissime propter scelera mea flagellatus fuisti; concede animæ meæ, ut diuturnis criminum

tempestatibus jactata in hac columna portum inveniat. Liga me ad eam in funiculis Adam, in vinculis charitatis.

4. Rex Christe, corona Sanctorum omnium, qui in audito supplicio spinas coronatus fuisti, & joculari purpurâ indutus; fac me omnem contemptum patienter ferre, atque inglorium omnibus apparere, tuasque spinas semper amare.

5. Benignissime amator hominum, qui ab iniquo iudice morte turpissima damnatus fuisti, cum sis speculum innocentiae, & sanctitatis: quanto magis mihi pati oportebit sinistra hominum iudicia, qui in multis tam saepe deliqui?

6. Proficiscere, bone Jesu, ligno crucis onustus, sed multò magis amoris pondere pressus, & qui dolori tuo non parces parce peccatis meis.

7. Jugum tuum, Domine, suave est, onus tuum leve; fac ut illud gaudeam portare, abnegans memetipsum, & crucem meam bajulans post te.

8. Suavissime Jesu, qui tam inhumane niter in cruce extendi voluisti, ut in ante-

rai
om
sem
clav
fixu
9
& q
tus
ipsu
mea
ma
I
titul
renu
univ
rat,
suu
1. J
inco
ad te
te m
mea
2.

AD DEUM.

255

rari possent omnia oīla tua ; præsta ut omnia membra, sensus, & potentias ad te semper erectas tibi amanter uniam, & clavis timoris tui cruci tuæ perpetuò affixus maneam.

9. Ad te, Domine, clamantem exaudi, & qui dixisti Apostolistuis, cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum; trahe me ad te, & excipe animam meam in foraminibus petrae, in cavernis maceræ.

10. Agnosco, gloriosissime Fili Dei, titulum tuum; tu es enim Jesus Nazarenus Rex Judæorum. Utinam orbis universus hunc titulum legat, & admit-
tat, teque omnes confiteantur Regem suum & Salvatorem.

D E C A S X.

1. JESU vita morientium, qui cum jam mortuus esses pro nobis, latus tuum lanceâ aperiri voluisti, ut accedentibus ad te facilis pateret aditus ad eam; admitte me in latus tuum, ut in eo sit requies mea in sæculum sæculi.

2. O quinque Christi pretiosa vul-

nera, divinâ dulcedine plena, saluto & veneror vos : in vobis enim medicina vitæ, copia gratiæ, plenitudo indulgentiæ.

3. In latere tuo latere volo, Jesu mi crucifixe, ibi orare, ibi tractare negotia mea : quia ibi quidquid voluero obtinebo.

4. Gratiar ago tibi, Salvator mundi, quia opus Redemptionis nostræ perfectissime peregisti : perfice & in me opus quod incœpisti, ut plena in me, & consummata justitia reperiatur.

5. Quanta duritia cordis mei ? concutitur terra, dissiliunt saxa, obtenebrantur cœli, moriente Domino : solum cor meum immotum erit, qui tantæ necis causa fui ? Scinde illud, Domine, & frange sanguine tuo.

6. Sepeli cor meum tecum, & absconde me intra vulnera tua, dilectissime Jesu, ut extra te nusquam reperiar.

7. Obfigura cor meum, Domine, & sensus ac facultates sigillo charitatis un-

ut sic

ternun

8. C

qui po

& iust

hoc tu

tartar

reme

9. C

me pa

iam re

cum n

dam i

10

teram

semp

the

ut sic obſignatus tecum maneam in æ-
ternum.

8. O Rex gloriæ, Domine virtutum,
qui poſt mortem deſcendiſti ad inferos,
& juſtos è carcere eduxiſti, gaudeo de
hoc tuo triumpho, & precor, ut omnem
tartaream poteſtatem virtute tuâ vince-
re me facias.

9. O Triumphator gloriſſime, fac
me participem paſſionis tuæ, ut ſim et-
iam reſurrectionis: tecum moriar, ut te-
cum reſurgam, & tecum tandem aſcen-
dam in cœlum.

10. Rex ſempiternæ, qui ſedes ad dex-
teram Patris, trahere me poſt te, ut illic
ſemper fixum ſit cor meum, ubi tu es
theſaurus meus, & gloria mea, Deus
cordis mei, & pars mea,

Deus in æter-
num.

CAPUT XVIII.

EX QUALIBET RE, QUÆ OC-
currit motus anagogicos elici posse. Scilicet
à visibili creaturâ ad invisibi-
lem Creatorem.

- I. **O**Primè dictum est a Redemptore
nostro a) filios hujus sæculi pru-
dentiores esse filiis lucis in genere suo.
Nam quis ex nobis, qui filiorum lucis
nomine censetur, tantam adhibet in-
dustriam in spiritualibus bonis procu-
randis, quantam mundani homines in
terreno lucro ex omni re solertissimè ca-
ptando? Languet nimirum spiritus, &
vigent sensus: & quia cœlestia ab oculis
corporalibus remota sunt, mentem hu-
manam vix percellunt: atque ideò ple-
rumque fit, ut in temporalibus lynces, in
aeternis talpæ simus. Ne igitur sæculo
addicti homines surgant contra nos in
judicium, quòd vivaciores fuerint &
dili-

(a) Luc. 16. 8.

diligentiores in perituris divitiis, quàm nos in veris & perpetuis congregandis : varias artes excogitare debemus, opes quàm plurimas spirituales accumulandi, in omni opere ac negotio lucrum spirituale sectando, & ad Deum aspirando, qui omnium actionum nostrarum finis est & principium. Id quâ ratione fieri possit, non meis, sed Sanctorum Patrum verbis indicabo, quò majorem huic doctrinæ conciliem auctoritatem.

2. Divinus Ephrem (b) hoc lucrum in oratione potissimum consistere docet, & ait : *Bonum fuerit semper orare, & nunquam deficere, quemadmodum ait Dominus. Quare si ve opereris, si ve dormias, si ve iter facias, si ve comedas, si ve bibas, si ve decumbas, cave orationem tuam intermiseris. Si ve in Ecclesiâ fueris, si ve domi tue, si ve in agro : & si oves pascas, & si aedificia construis, & si in symposio verseris, ab oratione cave desistas, & quando cumque potueris, genua flecte, quando non*

P 4

potue-

(b) Ephrem. t. 1. hom. de orando Deum.

potueris, mente Deum invoca. Quod si orationem operi pramiseris, & surgens è lecto primum motuum tuorum initia ab oratione duxeris, aditus peccato in animam non patebit. Consonat Chrysostomus (c) dicens. Accedamus ad Deum, orantes omni tempore, quia nunquam contingit importunè accedere. Eum quippe, qui cupit largiri semper opportunè oramus. Sicut enim respirare importunum omninò nunquam est, ita etiam non quidem petere, sed non petere potius importunum est. Sicut enim: respiratione hoc jugiter indigemus, ita etiam eo, quod à Deo prestatur, auxilio. Idem Chrysostomus (d) alibi explicans Apostoli sententiam dicentis: Omnia in gloriam Dei facite, varios proponit modos Deum glorificandi in omnia actione & omissione, scilicet nobis de singulis creaturis faciendi, quâ ad Deum ascendamus. De quâ re cum prolixum habuerit sermonem, sic concludit. Si voluerimus, per omnem vitam hanc spiritua-

(c) Chrysost. hom. 23. in Matin. (d)
Idem orat. Kalendis habitat. 5.

in al
re luo
sive
condo
tupere
camu
sive
ve ab
mus a
do ex
possi
Simi
cumb
gitori
mem
tiam
indue
cis in
intue
nia h
qua.
Epist
res c
(E)
mart

*rualem merca uram faciemus & ex omni
 re lucrum capiemus. Sive ergo precemur,
 sive jejunemus, sive acculemus, sive
 condonemus, sive laudemus, sive vi-
 tuperemus, sive ingrediamur, sive ex-
 eamus, sive vendamus, sive emamus,
 sive taceamus, sive disputemus, si-
 ve aliud quid faciamus, omnia refera-
 mus ad Deum. Hæc ille docens quomo-
 do ex omni re motus anagogici elici
 possint, quibus ad Deum assurgamus.
 Similiatradit Magnus Basiliius. (e) Ac-
 cumbens mensæ, ora; cõsitans panem, lar-
 gitori gratiam rependito; bibis vinum,
 memento ejus qui illud tibi dedit ad leti-
 tiam & infirmitatum solamen; tunicam
 indueris, gratias agito benigno datori; inspi-
 cis in cælum, & siderum pulchritudinem
 intueris, procide Deo, & cole eum, qui om-
 nia hæc in sapientia creavit. Omitto reli-
 qua. Nam ut alterius Basilii Seleuciæ
 Episcopi (f) verba insuperem: Cùm Deus
 res creatas in morem scalæ adaptaverit,*

P 5

per

(e) Basiliius Magn. hom. in S. Julittam.
 mart. (f) Basiliius Seleuc. orat. 1.

per eas suamantibus ascensum ad se extruxit.

3. Quicquid igitur occurrit in creaturis, ad laudem reducere oportet creatoris, ut piè admonet Seraphicus Bonaventura. (g) Cùm videris aliquos, inquit, in pralatione temporali, vel in dignitate constitutos, cogitabis hoc esse factum ad divinam magnificentiam ostendendam, & sic in eis Dei potentiam collaudabis. Cùm autem videris alios scientia insistentes, & non solum creatoris, sed etiam creaturarum occultissima inquirentes, & quemlibet versiculum curiosius ordinantes, hoc esse factum ad manifestandam divinam sapientiam non ignores, & sic in eis Dei sapientiam commendabis. Cùm verò videris alios temporalibus negotiis insistentes, in eis divinam laudabis providentiam per tales quiescentibus providentem. Si aliquos videris ceteros judicantes, divinum iudicium time: Si penas inferentes, divinam iustitiam cogit: si rigidos, divina iustitia ex parte rigorem: si reprehensores, & ausa-

(g) Bonav. in stimulo amoris c. 10.

rum discessores, futuri iudicii recordare. Si
 verò videri prelatos circa punitionem
 malorum remissos, in eis divinam miseri-
 cordiam commendabis. Si videris aliquos
 insistere operibus charitatis & pietatis, in
 ipsis laudabis divinam bonitatem, & suam
 clementiam infinitam se breviter ad omnia
 diffundentem. Si calorem habueris, recogi-
 ta erga nos Dei Patris nimiam charitatem,
 quā suum filium voluit incarnari, & pro
 nobis omnibus crucifigi. Si frigus habueris,
 ab omni aestu miseria refrigerium anhelabis:
 & sic per singula discurrendo omnia
 potes & debes reducere in laudem & mag-
 nificentiam Creatoris. Hoc sancti viri do-
 cumento quasi acuto ferro medulla spi-
 ritus eruitur ex omnibus rebus, quæ sen-
 sibus percipiuntur. In promptu enim
 est juxta Apollolum. (h) Omni utenti
 ratione invisibilia Dei, per ea quæ facta
 sunt, intellecta conspicere. Quod si ac-
 cesserit moralis intelligentia rerum om-
 nium, quæ præ manibus versantur, iam
 ingens sylva unicuique appetitur quàm-

plurimos affectus ad Deum ex quali-
bet re eliciendi. Hanc autem intelligen-
tiam curioso Lectori suppeditabunt ex
antiquis Patribus Clemens Alexandri-
nus, Origenes, Gregorius Magnus, Ru-
pertus Abbas, Bernardus, Eucherius, &
alii : ex recentioribus Sanctus Pagni-
nus in *Ilagoge* ad mysticos Scripturæ
sensu, Joannes à S. Geminiano in *sum-
mâ de exemplis & similitudinibus*, Hie-
ronymus Lauretus in *Sylvâ Allegoria-
rum*, Petrus Berchorius in *Reductorio*,
& *Repertorio morali*, & omnes ferè la-
terpretes Sacræ Scripturæ.

4. Philo disertissimus Judæorum (i)
scalas ad Deum esse creata omnia alle-
verat. Via enim pater nobis, ut dicitur,
ab his quæ videmus & contrectamus,
ad Opificem Deum, quem non vide-
mus. Nemo est, si internas aures ad-
movere voluerit, qui vocem naturæ
non audiat ingenti clamore condito-
rem suum prædicantis. *Cælum, mare
terra, & omnia quæ in eis sunt*, ait S. Pro-

(i) Philo lib. de premiis.

per, (k) *consono speciei suæ, ordinationis-
que concentu gloriam Dei protestantur, &
prædicatione perpetuâ maiestatem sui lo-
quuntur auctoris.* Magnus est liber crea-
turarum, in quo non solum vir incom-
parabilis Antonius Abbas, ut de eo A-
thanasius refert, *l* sed etiam mundi sa-
pientes studuerunt. Tullius negistus dixit,
mundum esse librum Divinitatis, &
speculum divinorum, in quo Deus seip-
sum clarè expresseit. Orpheus in hymnis
mundum esse ait musicam admirabi-
lem, quæ prædicat, & laudat Deum:
quod etiam noster hymnographus cecit-
nit dicens; *Cœli enarrant gloriam Dei.*
Sunt Creaturæ nutus, quibus Deus se
nobis manifestat, ex sententiâ Augustini,
(m) & Gregorii, Papæ (n) Sunt venæ
divini suspirii, ut idem Gregorius (o) te-
statur. Sunt Choreæ, quas mater natura

P 7

Nu-

(k) *Prosper lib. 2. de vocat. gentium.*
c. 1. (l) *Athanasius in vita S. Antonii.*
(m) *August. lib. 2. de libero arb. c. 17.* (n)
Gregor. lib. 26. moral. c. 8. (o) *Idem ibid.*
lib. 5. c. 20.

Numini statuit, ut canit Synesius, (p) Sunt fontes divini amoris, ut docet Angelicus Doctor. (q) Nulli ergo dubium, quin facillimè possit, quicumque huic studio animum applicaverit, ex aspectu cujuslibet creaturæ in Deum allingere, & piis affectibus ad Creatorem aspirare. Præxim hujus exercitii modum tradam, si prius monuero fuisse quemdam virum sanctum, qui omnia quæcumque audiebat, & videbat, ad Christi passionem referebat. Si clamor occurreret, aut tumultus, vel ictus malleorum: Si scælas aspiceret, aut ligna, aut lanceas, aut clavos, aut aliud quidpiam, ex omnibus occasionem captabat Christi passionem grato animo recolendi. Poterit autem hujusmodi exercitatio ad totam Domini vitam extendi, adhibitis Aspirationibus, quæ superiori capite descriptæ sunt.

(p) Synesius hymno 3. (q) D. Th. 2.
opusc. 61.

CAPUT XIX.

DIARIUM, ET SYLVULA ASPI-
*rationum pro omni actione diei, & pro
 qualibet occasione.*

EX uberrima messe spicilegium fa-
 ciam, cuncta enim percurrere, ex qui-
 bus elici Aspirationes possunt, immensi
 voluminis foret: sed sicut scriptum est:
*Da occasionem sapienti, & addetur sa-
 pientia.* Primò autem præcipuas dici
 actiones, & exercitia proponam; tum
 pleraque alia, quæ frequentius occurre-
 re solent, ut in quolibet actû, & occasio-
 ne piorum affectuum sylva semper in
 promptû habeatur.

Cum quis noctû expergiscitur.

I. DEUS propitius esto mihi pecca-
 tori: educ me de tenebris & um-
 brâ mortis, & dic de tenebris lucem
 splendescere.

II. Voca me, Domine, in admirabile
 lumen

lumen tuum; & illumina tenebras meas, tu lux filiorum lucis, tu dies, qui nescis occasum.

3. Tuere me, Domine, ne tenebrosâ peccati caligine involuar: eripe me ab omni inquinamento carnis, & spiritus.

4. Fiat mihi nox ista illuminatio mea in delictis meis, quoniam memor fui nocte nominis tui Domine.

5. In lectulo meo quæsi vi per noctem quem diligit anima mea. Doce me, Domine, quærere te, & ostende te quærenti.

6. Anima mea desideravit te in nocte, sed & spiritu meo in præcordiis meis; de manè vigilabo ad te, splendor paternæ gloriæ.

7. Nox est, & alta rerum quies, ac profundum silentium. Amemus Deum nostrum, anima: nam amor secretum optat.

8. Ardeant tibi, & luceant, Deus meus, sidera tua, & tot accende cæcis amoris in corde meo, quot in cælo splendent stellæ.

9.0
gil hæ
ita ut
dormi
Dom
perpe
10.
dum
beret,
bus s
qui s
morti

1. B
lius,
ei qu
suam
2.
Chris
demi
fenda
in ha
13.

9. O si animus ad amoris lucernam vigil hæreret, dum somnum corpus capit, ita ut dicere possem cum sponsa, ego dormio, & cor meum vigilat? Da mihi Domine, cum necessaria somni quiete perpetuam amoris vigilantiam.

10. Gratias ago tibi, Deus meus, quia dum nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus è regalibus sedibus venit, ut eos illuminaret, qui sedebant in tenebris, & umbrâ mortis.

Manè cum surgis.

1. **B**enedicta sit Sancta Trinitas, atque indivisa Unitas, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, confitebimur ei quia, fecit nobiscum misericordiam suam.

2. In nomine Domini nostri Jesu Christi crucifixi surgo: ipse, qui me redemit, me custodiat, protegat, atque defendat ab omni malo hodie, semper, & in horâ mortis meæ.

3. Credo tibi, Domine mi, in te spero,

ro, ac toto corde te diligo: ex te enim,
& in te, ac pro te sunt omnia, Deus meus
& omnia:

4. Deus, Deus meus, ad te de luce vi-
gilo: Sitivit in te anima mea, quàm mul-
tipliciter tibi caro mea.

5. Pater sancte, in unione amoris di-
lectissimi Filii tui commendo tibi hodie
spiritum meum.

6. Offero tibi cor meum, & oro te, ut
omnis cogitatio, locutio, & operatio, ac
voluntas mea secundum beneplacitum
tuum hodie dirigatur.

7. Laudo, glorifico, & saluto cor
tuum, dulcissime Jesu Christe, gratias
agens pro fidei custodiâ, quâ me hac
nocte protexisti: & quia laudes pro me,
& gratiarum actiones, atque omnia,
quæ ego debeo Deo Patri incessanter
persolvis.

8. Commendo, Domine, divinæ sa-
pientiæ tuæ visum meum interiorem,
& externam, ut lumen cogitationis
mihi largiaris, quo voluntatem tuam

agnoscere valeam, visumque cohibeam
ab omni vano, & illicito objecto.

9. Commendo auditum meum mi-
sericordiæ tuæ, ut ab auditione malâ me
protegas, & intellectum tribuas ad om-
nia, quæ hodie auditurus sum.

10. Commendo benignitati tuæ os
meum & vocem, ut gustum divini spi-
ritus infundas mihi, & ab omni lapsu
linguæ me custodias.

11. Commendo pietati tuæ manus
meas, ut opera mea tuis apponas operi-
bus, & in eis omnia mea sanctifices, &
perficias, & ab omni pravo opere me re-
trahas.

12. Commendo cor meum divino a-
mori tuo, ut illud cordi tuo unias, tuó-
que amore ita succendas, ut nunquam
deinceps de re aliquâ terrenâ delecte-
tur.

Dum indueris.

1. **E**Xue me, Domine, veterem ho-
minem cum actibus suis, & induc
me novum hominem, qui secundum
Deum creatus est in justitiâ, & sanctita-
te veritatis.

2. In-

2. Indue, Domine, animam meam cyclade auro textâ, vestéque nuptiali charitatis, quæ operiat multitudinem peccatorum meorum; & immensis mobilibus virtutum exorna me.

3. Largire quæso animæ meæ vestes, & ornamenta, quæ tam maximè deceant, nè deformitas mea appareat coram te, & Sanctis Angelis tuis.

4. Præcinge lumbos meos, purissime Jesu, cingulo castitatis & pudicitiae, ut viam mandatorum tuorum expedite currere possim.

5. Fac, pie Domine, mecum quod solent mundi proceres; vestes patientiæ & humilitatis, quæ tibi regnanti in gloriâ non sunt amplius necessariae, largire mihi pauperulo servo tuo, qui eis maximè indigeo.

6. Te sic præcipiente, Deus meus, corpus terrenum terrenis vestibus induo: non propter ornatum, & superbiam, sed propter necessarium operimentum, & ut ex habitû status meus discernatur.

7. Dum

7. Dum ego corpori suas vestes tribuo, tu Deus indue animam veste innocentiae, ut habitus ejus laudabilis appareat coram te.

Cum manus abluis.

1. **D**A virtutem, Domine, manibus meis ad abstergendam omnem maculam, ut sine pollutione mentis & corporis valeam tibi servire.

2. Amplius lava me, Domine, ab iniquitate meâ, & a peccato meo munda me.

3. Domine Jesu, qui lavisti nos à peccatis in sanguine tuo, lava omnes animæ meæ sordes, & super nivem dealbabor.

In ortu Solis.

1. **E**Xorere, exorere Sol justitiæ, & illustra splendoribus tuis animam meam.

2. Emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ipsa me deduxerunt, & adduxerunt, in montem sanctum tuum, & in tabernacula tua.

3. **G**lax, quæ illuminas omnia, absorbe me in charitatis abyssum, ut videam sem-

semper te in te, & me in te, & cuncta sub te: nam sine te omnia mihi sunt tenebræ, & nox obscura.

4. O sol animæ meæ Deus meus, quàm amabilis est pulchritudo tua? Amico te lumen æternum, & ardentius amare desidero.

Ante Divinum Officium.

1. **V**ocabis me, Domine, & ego respondabo tibi, operi manuum tuarum porriges dexteram tuam.

2. Domine in unione illius intentionis, quàm ipse in terris laudes Deo Patri persolvisti, hoc tibi officium persolvere intendo.

3. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.

4. Ergone ranuncula vilis de cœni iniquitatum egressa, coram Domino majestatis peritescere audebo? Et quæsum ego pulvis & cinis, ut loquar ad Dominum meum?

5. Introibo in domum tuam, & adorabo ad templum sanctum tuum, & confite-

fiteb
lorum
6.

oper
Psal
temi

7.
min

re ti
laud

8

min

vir

me,

culo

me

9

min

nun

gita

tem

flam

re

ple

firebor nomini tuo. In conspectu Angelorum psallam tibi.

6. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi. Psallite Domino Sancti ejus, & confitemini memoriae sanctitatis ejus.

7. Summe desidero laudare te, Domine Deus meus, & sic honorem afferre tibi, quoniam tu dixisti, Sacrificium laudis honorificabit me.

8. Accipe laudationem meam, Domine, vitulos labiorum meorum, & quia vir pollutus labiis ego sum, sanctifica me, & mitte Angelum tuum, qui calculo ignito emundet os meum, & faciat me dignum laudibus tuis.

9. Illumina intellectum meum, Domine, ut corde percipiam quod ore pronuncio: transforma in te sensus, & cogitationes meas, ut nihil prater te cogitem: affectus purifica, & voluntatem inflamma, ut te solum amem, & desiderem.

10. Te laudare volo, bone Jesu, tu supple per me, quidquid minus est in me.

Post

Post officium.

1. **G**ratias tibi ago, Domine Deus, quod meas indignas orationes audire dignatus sis, & de manu meâ laudum tuarum sacrificium suscipere.

2. Unde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, Domine mi, qui consolatus es me, & fiduciam præbuisse orandi te?

3. Dimitte, Domine, secundum magnitudinem misericordiæ tuæ, quidquid in tuo servitio scienter, vel ignoranter peccavi; & admitti jubeas ante conspectum majestatis tuæ deprecationem serviti tui.

4. Recordare fragilitatis meæ, & ignosceas distractionibus meis, miserere mei Deus, & omnium, pro quibus oravi.

5. Suscipe, benignissime Jesu, obsequium servitutis meæ in nihilum convertitum, & illud tuis, atque Sanctorum precibus adjungens purifica, supple, perfice, & offer Deo Patri ad tuam, & Sanctorum gloriam, ad meam, & omnium salutem.

1. D
jus M
in tot
mact
guin
2.
ne h
glori
nion
in an
3.
rum
escan
traxi
met
ne tu
4.
boni
calic
5.
delit
omi
præ

Ante Missam, vel Communionem.

1. **D**omine Jesu, in memoriam tuæ passionis & mortis offero tibi hujus Missæ, & omnium Missarum, quæ in toto mundo celebrantur, hostiam immaculatam sacrosancti corporis, & sanguinis tui.

2. Suscipe me, Domine, cum oblatione hujus hostiæ immaculatæ in laudem, gloriam, & beneplacitum tuum in unione illius oblationis, quâ temetipsum in arâ crucis obtulisti.

3. Memoriam fecisti mirabilium tuorum, dulcissime Deus animæ meæ, & in escam unam omnes amoris vires contraxisti. Utinam hic cibus me transformet in te, & lapideum pectus meum igne tui amoris accendat, & dissipet.

4. Veni, Domine, & noli tardare; reple bonis tuis esumentem animam meam, & calice suavitatis tuæ inebria sitientem.

5. Melior est panis tuus, quam omnes delitiæ mundi, quas ideo respuo, & abominor: & calix tuus inebrias quam præclarus est?

6. Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem amoris tui. Sana me ad omni languore, ut nullam præter te amem pulchritudinem.

7. Ignis qui semper lucet, amor qui semper adest, illumina & accende me, ut extra condemnationem assistam metuendo altari tuo.

8. Ne projicias me à facie tuâ cum divinis donis tuis venientem ad te: neque me averferis propter nimiam indignitatem meam.

9. Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Domine Jesu, Salvator meus.

10. O manna suavissimum, omnem habens saporis suavitatem pro cujusque desiderio, recrea hodie, ac suaviter affice aridum palatum animæ meæ.

11. Veni obsecro, æterna sapientia, tam potenter hodie in animam meam, ut cunctos profliges hostes meos, cuncta vitia contemnas, cuncta peccata remittas.

12. Ignem. venisti mittere in terram, benignissime Jesu, accende illum in me.

&

& eventila gratiâ tuâ, ut semper crescat.

Ad elevationem Hostiæ, & Calicis.

1. **P**rotector noster aspice Deus, & respice in faciem Christi tui.

2. Amo te, & adoro toto corde & affectû. Lava me in tuo sanguine, & da mihi pati pro amore tuo.

3. Tu Rex gloriæ Christe: tu Patris sempiternus es filius.

4. Amantissime Jesu, per effusionem sanguinis tui fac ut mundo mortuus tibi soli vivam, à meipso penitus deficiens.

Post Missam, vel Communionem.

1. **G**ratias ago tibi, Domine JESU, quia me vilissimum peccatorem ad vivificum tuæ mensæ convivium. Ignosce vilitati meæ, & fac me hominem secundum cor tuum.

2. Saucia, Domine, cor meum vulneribus tuis, mentem meam inebria sanguine tuo, ut quocumque me vertam, semper te videam crucifixum, & quidquid aspexero tuo sanguine tinctum appareat mihi.

Q 2

3. San-

3. Sanctifica, Domine, animam meam, & benedictionem tuam in eâ relinque. Ingredere cubiculum cordis mei, & illud posside in sempiternum.

4. Respice in me, Pater æterne, qui Unigenitus filius tuus intrâ viscera mei clamat ad te.

5. Penetret amor tuus, clementissime Jesu, intima mea, & omnem alium amorem expellat.

6. Transforma me totum in te, ut omnis substantia mea pereat in te, ne me amplius inveniam nisi in te.

7. Recedo modicum a te, sed non sine te, Domine mi, consolatio mea, & omnino bonum meum. Da mihi vivere semper in te, & tibi jugiter adherere.

Ante mensam, & dum reficeris.

1. **D**A mihi, Domine, operari non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam æternam.

2. Ecce, Domine, ad mensam accedo. Da mihi congruam servare moderationem, ne ex indiscretâ parsimoniâ deficiat corpus, aut ex nimietate gravetur, & insolescat.

3. O

3.
mihi a
Deus,
usque

4.
quare
dulces

tu pot
tio me

5.
sempe
dignu
bis, &
pienti
nume

6.
& fir
Deum
te est

7.
quia t

8. I
firi m

9.
pus t
ment

3. O quanti pauperes fame pereunt ? mihi autem nihil deest. Gratias ago tibi Deus, qui pascis me à juventute meâ, & usque nunc.

4. Quàm suavis, es Domine, animæ quærenti te; Utinam nihil sapiat, nihil dulcescat mihi, nisi tu. Tu cibus meus, tu potus suavissimus, tu omnis delectatio mea.

5. O si deterior ferculorum pars mihi semper contingeret, sicut decet me ? Indignus enim sum rationalis creaturæ cibis, & pane filiorum, qui jumentis insipientibus similis factus sum propter innumerabilia & execranda peccata mea.

6. Fac me semper, Domine, esurire, & sitire justitiam. Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum, quoniam apud te est fons vitæ.

7. Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua; super mel ori meo.

8. Dederunt in escam meam fel, & in siti meâ potaverunt me aceto.

9. Cæsta mihi, Domine, ut sicut corpus terreno cibo, ita cœlesti alimoniâ mentem reficiam.

Post mensam.

1. **G**Loria tibi Domine, qui me cibo ac potu necessario refecisti: fac me semper abundare in omni opere bono.

2. Singulas buccellas, & guttas quas sumpsi officio tibi in laudem æternam, in unione illius amoris, quo tu Deus meus pro me factus homo cibum & potum sumpstisti in terris ad honorem Patris tui.

3. Parce mihi, Domine, quia temperantiæ limites transgressus sum: da ut deinceps omnem concupiscentiam superem, & omnia gulæ irritamenta.

Antequolibet opus.

1. **D**omine Jesu, da ut peragam opus istud ad gloriam tuam, & salutem meam, sicut tibi placitum est.

2. Da mihi sedium tuarum assistentiam sapientiam, ut mecum sit, mecum laboret, ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore.

3. Da mihi, Domine, spiritum discretionis, ut vera à falsis discernere possim, ut sciam eligere bonum, & reprobare malum.

4. Fac

4. Fac ut optimum finem semper intendam, & omnia prævideam, quæ accidere mihi possunt.

5. Adjuva, dirige, & conforma me, ut secundum te, tecum, & propter te hoc opus perficiam, quia sine te nihil sum, nihil possum.

Opere peracto.

1. **D**omine JESU, hoc opus, quod peregi, commendo meli tuo cordi tuo emendandum ac perficiendum: tibi que illud offero in unione operum tuorum.

2. Domine, si quid unquam tibi gratum feci ex gratia tua, id omne approbo & ratifico, id renovo & confirmo.

3. Quidquid neglexi offerre tibi ex actionibus meis, id hoc momento quantum possum compenso, & tibi omnia propter te offero omnium Angelorum, & Sanctorum affectu.

Cum è domo, vel cellâ egrederis.

1. **V**ias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea.

284 VIA COMPENDII

2. O quanti sunt infirmi & claudii, quibus ambulare concessum non est? Gratias tibi ago, Domine, quia corpus integrum dedisti mihi, & me hactenus incolumem conservasti.

3. Sequar te, Domine, quocumque jēris, quia verba vitæ æternæ tu habes.

Cum regrederis.

1. **A** Perite mihi portas justitiæ, & ingressus in eas confitebor Domino. Hæc porta Domini, justī intrabunt in eam.

2. Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo, quoniam elegi eam.

3. Elegi abjectus esse in domo Dei mei, magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Ad sonitum Horologii.

1. **B**enedicta sit illa hora, quâ Dominus noster Jesus Christus incarnari voluit, & pati pro nobis.

2. Respice in me, Domine, & miserere mei, præteritum in horâ mortis meæ: & fac me talem in hac horâ, qualem me desideras in æternitate.

3. O

3. O Deus infinitè amabilis, quàm parum hactenus dilexi te? Dixi, nunc cæpi, Da quod jubes, & jube quod vis.

4. Quàm pœnitet me temporis, cujus inutiliter jacturam feci? Utinam illud possem revocare, ut in rebus tibi placitis totum insumerem.

5. Ecce lapsa est hora, Deus meus, & nullum in me sentio amoris incrementum. Utinam geminatis ignibus hanc jacturam resarciam.

6. Quanta est misericordia tua, Domine, quia me usque ad hanc horam tolerasti? Gratias ago, & doleo, quòd tam ingratus fuerim.

7. Offero tibi, æterne Pater, quidquid dixerò, fecerò, cogitavero hâc horâ. Utinam eam utiliter transigam ad majorem tui gloriam.

In dolore, & quâcumque tribulatione.

1. F. Asciculus pugilæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur. Auge, Domine, dolores, auge afflictiones; sed auge etiam patientiam. Hic ure, hic seca, ut in æternum parcas.

Qs

2. Re-

2. Recordare, Domine, fragilitatis meæ, & dic Angelo percutienti, cesser jam manus tua. Veruntamen non mea, sed tua voluntas fiat.

3. Tu es refugium meum, Jesu crucifixe, in tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me à circumdantibus me.

4. Si vis, Domine, omnia mala pœnæ libenter patiar pro te, sine ullâ consolatione. Omnia volo, nihil volo.

5. Bonum mihi, Domine, quia humiliasti me. Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam.

6. Gratiâs, ago tibi Deus, quia voluntas tua in me adimpletur, quâ voluisti ab æterno, ut hæc mihi evenirent. Offero ea tibi ad gloriam tuam, in unionem passionis Christi.

7. Tuus sum ego, Domine, tu scis quid mihi expediat. Offero me tibi in omne beneplacitum tuum.

8. Gratiâs tibi ago, quia nos etiam invitos rectè fingis, & per exteriorem hominem internum purgas.

9. O Amor, eâ intentione, quâ pœnam istam de corde Dei mihi attulisti, tibi committo; ut eam in summâ gratitudine ibidem reconfignes.

10. Tibi, Domine, hæc omnia patior. Sit nomen tuum benedictum in sæcula, qui voluisti hanc tribulationem venire super me. Sicut placuit tibi, ita factum est.

In prospero successu.

1. **N**ON nobis, Domine, non nobis; sed nomini tuo da gloriam. Fallax est honor mundi; fallaces hujus vitæ consolationes: Satiabor cum apparuerit gloria tua.

2. Valdè quidem me consolatur res ista, Domine Jesu; eam tamen nolo, nisi à te, in te, & propter te, paratus eâ carere, quoties volueris.

3. Nolo, Domine, hic consolari & felix esse; sed afflige me in præsentī, ut misericordiam in fine consequi valeam.

4. Benedictus es Domine, qui adjuvisti me & consolatus es me; cum mihi minitno, & infelici nulla debeatur consolatio, nulla prosperitas.

5. Re-

5. Refulge cordi meo, veritas summa,
ut mihi ipsi vilescam, ac omni humana
consolatione me indignum existimem.

In omni tentatione.

1. **S**alvator mundi salva nos, qui per
crucem & sanguinem tuum rede-
misti nos, auxiliare nobis, te deprecamur.
Deus noster.

2. Confige timore tuo carnes meas,
judiciis enim tuis timui.

3. Tu Domine, qui ad exercitium facis
ut sentiam, adjuva me, ne consentiam.

4. Excita Domine, potentiam tuam
& veni, & exurge in adjutorium mihi.

5. Da mihi, Domine, patientiam.
pacem, ne perdam coronam in coelo.
Tu enim dixisti: In patientiâ vestrâ pos-
sidentis animas vestras.

6. Inclina cor meum in testimonium
tua, & esto mihi turris fortitudinis a facie
inimici.

7. Tu scis, Domine; quàm libenter
puram animam tibi exhiberem: sed quia
immundum vas habeo, plenus tentationibus;
ipsam tibi offero qualem est.

Mun-

Mun-
ut di-
que
Cum

pa-

1. E

fonte
sunt
bilis

2.
vanit
intre

3.
oculo
quib

te in
quec

4.
meu
cher

do v

s

Munda illud sanctissimo sanguine tuo,
ut divini influxus capax efficiatur, tibi-
que in gratiâ acceptum fiat.

*Cùm te allici sentis ad complacentiam ex
pulchritudine, vel aliâ perfectione
creaturarum.*

1. **E**Cce isti sunt rivuli, Domine Deus
meus, qui ex te vero & increato
fonte omnium bonorum dimanant : hæ
sunt guttæ inexhausti maris tuæ ineffa-
bilis bonitatis.

2. Averte oculos meos, né videant
vanitatem, né per fenestras oculorum
intret mors in animam meam.

3. Resisto, Domine, seductionibus
oculorum, né implicentur pedes mei,
quibus ingredior viam tuam : & exigo ad
te invisibilem oculos, ut evellas de la-
queo pedes meos.

4. Multa fecisti tu, Domine Deus
meus, mirabilia tua, sed tu omnium pul-
cherrimus & perfectissimus es. Quan-
do veniet dies, ut in te solo delecter.

5. Quam callidè hic lates abscondi-

tus maledicte seipens, ut me tuo veneno inficias? Benedicte sit bonitas Dei in æternum, qui mihi hostem hic latentem & animæ dolose insidiantem tam benignè detexit.

In transitu ante Ecclesiam, & in eius ingressu.

1. **E**RGONE putandum est, quòd verum Deus habitet super terram? Si cœlum, & cœli cœlorum te capere non possunt, quantò minus hæc domus?

2. Tu Domine, qui pollicitus es, ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi, exaudivi orationem servorum tuorum ornatius in templo isto.

3. Domine in multitudine misericordie tue introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo

4. Omnes Sancti & Sanctæ Dei, quorum Reliquiæ, & imagines hic sunt, saluto & veneror vos, intercedite pro me

5. Salvete Christi fideles animæ, quæ hic & ubique requiescitis, requiem æternam

nam vobis donet, qui pro vobis passus est.

Ante Crucifixum.

1. **D**omine Jesu Christe per illam amaritudinem, quam sustinuisti propter me in cruce, maximè in illâ horâ, quando anima tua egressa est de corpore suo, miserere animæ meæ in egressu suo.

2. Suscipe me, Domine, in ulnas tuas, quas in cruce expandisti, protege me ab hoste maligno, & fac me participem crucis tuæ.

3. Adoramus te Christe, & benedicimus tibi, quia per crucem tuam redemisti mundum.

Cum aridus es.

Pater cœlestis pro frigida & miserâ cordis mei ariditate offero tibi fervida desideria, & ardentissimum amorem dilectissimi filii tui, Beatæ Virginis, & omnium electorum tuorum.

Cum loquendum est.

Jesu fili Dei, qui coram Judice tacuisti, tene linguam meam, donec cogitem

qualiter & quid loquar. Pone, Domine, custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis.

Ante studium.

Domine Jesu, æterna sapientia, purifica animam meam igne amoris tui, illumina intellectum, memoriam confirma, ut bonas literas discam, quibus te unum sapiam, & diligam; quia extraneus quisquis sapit, desipit.

Cum audis Confessiones.

Ad singulos pœnitentes hanc orationiculâ uti poteris. Sana, Domine, per me hanc animam in omne peccatum lapsuram sine te. En pretium sanguinis tui, sponsa tua ab hoste vulnerata. Doce me, ut prudenter cœcam, & ægram ad te adducam, pro tuâ unus gloriâ. Angele sancte, adjuva me.

In aspectû horti amœni.

Exorna, dilecte mi, virtutum floribus animam meam. Utinam in me floreat lilium castitatis, humilitatis, modesta charitatis.

In aspectû pulchra domus.

QUàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit, & deficit anima mea in atriis Domini. Melior est dies una in atriis tuis super millia. Beati qui habitant in domo tuâ, Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te.

Dum grata qualibet, & pulchra vides.

ECce tu pulcher es, dilecte mi, ecce tu pulcher es, fons pulchritudinis: exorna splendore gratiæ animam meam, quoniam denigrata est super carbone facies mea, propter multitudinem iniquitatum mearum. Ne sinas me donis tuis abuti contrâ te.

In aspectû rei deformis.

FActi sunt abominabiles, sicut ea quæ dilexerunt; tolle à me Domine peccati deformitatem.

Cùm pluit.

IRriga, Domine, arentem animam meam, ut fructum boni operis reddat temporibus suis.

Cùm sudum est.

Dissipa, Domine, à corde meo nubes

culas terrenorum affectuum , & lucis
tuæ radiis illustra animam meam. Re-
fulge super me sol iustitiæ ; & splendo-
ribus Sanctorum illumina cor meum.

Cum oculis occurrunt vana.

Quid mihi est in cœlo , & à te quid
volui super terram ? Averte oculos
meos, ne videant vanitatem, in viâ tuâ
vivifica me.

Cum vaniloquia auribus insonant.

Narraverunt mihi iniqui fabulatio-
nes, sed non ut lex tua.

Cum occurrit peccandi occasio.

Qui elongant se à te, Domine, peri-
bunt : perdidisti omnes, qui forni-
cantur abs te. Mihi autem adhærere
Deo bonum est , ponere in Domino
Deo spem meam.

Ad nomen IESVS.

Utinam potestatem haberem cælum
& terram , & infernum cum omni
creaturâ tibi dulcissimo, & fidelissimo
amatori inclinandi, ac subijciendi.

In aspectu arborum.

Laudate Dominum lingua fructifera
& om:

AD DEUM.

295

& omnes cecidi. Ali bone JESU, quàm adhuc imperfectè tibi servo, & tamen plantatus sum secus decursus aquarum gratiar tuarum. Adjuva me, ut fructum asseram in patientiâ.

In aspectû volucrum.

Benedicite omnes volucres cœli Domino. Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, & volabo, & requiescam? Eleva me, Domine, à terrâ, ut alis amoris ad te volam.

In aspectû leſtiarum.

Bestiarum & universa pecora laudate nomen Domini. Da mihi, Domine, cognoscere dignitatem meam, ne fiam sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.

In aspectû ignis.

Ignem venisti mittere in terram, Deus meus, & suades mihi, ut emam à te aurum ignitum: accende tu illum in me, ut liqueſcam amore tuo.

In aspectû aquæ.

Aqua mea sicut terra sine aquâ tibi, sitit ad te fontem vivum. Irriga me,

& potum da mihi in lacrymis in mensurâ.

In aspectû Cœli.

O Magna domus Dei, quàm vilis mihi fuisti? Pœnitet me Domine, & mihi constantiam in servitio tuo. Cœli Cœlorum laudate Deum. Quando aperiemini mihi, ut inveniam eum, quem diligit anima mea?

In aliâ quâcumque occasione.

Nihil prorsus homini occurrit, ex quo non possit varias ad Deum aspirandi occasiones elicere, quicumque studet Christianæ perfectioni. Nam ut superscriptis orationunculis, & exercitiis aliqua quædam in exemplum adjiciam; si tibi occurrat aliquis infidelis, orabis pro illo, & actum fidei elicies. Si cœcus, claudus, vel aliquâ ægritudine affectus; eorum misereberis, & Deo gratias ages, qui membra integra tibi, corpusque validum dedit. Transiens Xenodochia, ora Dominum, ut det omnibus patientiam, & consolationem. Cum legis, audis, aut vides aliquid ad laudem Dei

per-

pertinens; gaudemul-
 to magis, quam
 si laudes tuas audires. Cum videris ali-
 quem peccantem, vel blasphemantem
 audientis, statim in spiritu conturbare,
 & Deum pro illo precare. Si angit te
 desiderium placendi hominibus, cogita
 quod qui hominibus placent, Christi
 servi non sunt; & opta Deo soli place-
 re. Cum recordaris alicujus peccati, eli-
 ce actum contritionis. Si musicam, &
 concentum audis, ora cum Cecilia ut
 fiat cor tuum immaculatum, Deoque
 psalle in citharâ cordis, & ad gaudia An-
 gelorum suspira. Si mundi pompam vi-
 des, & hominum superbiam, eam de-
 testare, & dic: Vanitas vanitatum, &
 omnia vanitas. Ex aspectû judicum,
 principum, & prælatorum, timorem
 concipe divinæ justitiæ, & ora pro illis,
 actumque elice obedientiæ. In introitû
 alicujus oppidi vel civitatis, Angelos &
 Sanctos tutelares, quorumque imagi-
 nes & reliquie ibi sunt, venerare, & ora
 pro habitantibus. Ad imaginem quo-
 que Angelorum & Sanctorum actum

Dulciæ exerce, & opem eorum efflagita. Cum se offert imago Evangelistarum, vel Doctorum scribentium, ora & dic: *Scribite me Sancti Dei in libro afflictorum, quia affligi semper desidero propter Deum: Scribite me cum Sanctis Martyribus: Scribite me in corde Iesu, & in corde Maria, ut nunquam obliuiscantur anima mea.* Si apparet arcus cælestis, benedic eum qui fecit illum, & ora pro pace. Si teriam excoli cernis, considera quâ diligentiam agitur animæ tuæ colere debes, & roga pro fructibus terræ. Si benè operantes conspicias, congaude, & opta fieri eorum particeps, & ora pro tuâ, & ipsorum perseverantiâ. Plura suggerent usus, & unctio.

Cum vespere accenduntur lucerna.

1. **T**ua nos, Domine, Veritas semper illuminet, & ab omni pravitate defendat.

2. Domine apud quem nihil est obscurum, nihil tenebrosum; emitte lucem tuam cordibus nostris, ut in viâ tuâ ambulantes nihil patiamur erroris.

3. Te

3. Te lucem veram, & lucis auctorem deprecor, ut digneris à me tenebras depellere vitiorum, & clarificare me luce virtutum.

4. Veni cælestis amor, & fulgidissimâ face tuâ discute noctē ignorantiae meae.

5. O amor, decus, & lux virtutum omnium, explica pompam radiorum tuorum in domo cordis mei, ut in lumine tuo te videam lumen æternum.

Ante somnum.

1. **F**Ac me, Jesu dulcissime, super pectus tuum requiescere: da mihi trahere anhelitum de mellifluo corde tuo: influat spiritus tuus suavissimus in animam meam, qui eam absorbeat, & inseparabiliter sibi uniat.

2. Tu quæso mecum mancas, mecumque dormias hâc nocte, ut dormiente corpore meus semper ad te vigilet, & te præsentem videat.

3. Deus creator corporis mei, & animæ, respice me misericordia tuâ, nè te a te absâ peccati caligine involvar.

4. Modera somnum meum, Deus

meus, quem sumi præcepisti ad corporis alleviationem ; pervigiles concede cogitationes, & mentem sobriam, né me gravis opprimat sopor.

5. Peto, Domine, & desidero, ut singulæ respirationes meæ hâc nocte laudem & honorem sibi exhibeant.

6. In manus tuas commendo spiritum meum, redemisti me Domine Deus veritatis.

7. Veni, Divine Amor, & tu mihi somnia dispone, ut in tuum amorem tanquam in somnum suum incumbat cor meum, & in te solo requiescam nunc, & in æternum, Amen.

CAPUT XX.

DE AMORE DEI, QUID SIT Amor? Eius origo, prerogative, & proprietates. Amoris Philoſophia à quibus discendat? Poſſe Deum faciliùs amari, quàm cognoſci.

1. Jam quod initio pollicitus eram, pro virium tenuitate, & ingenii caput

captū executus sum : nunc consentaneum arbitror nonnulla de divino amore veluti corollarium appingere huic libello ; via enim mystica , cujus semitæ , sicut hætenus docui , brevi compendio perducunt ad Deum , ab amore principium sumit , & finem habet in amore. Est autem Amor complacentia boni , sive propensio appetitus in bonum. Est primus motus voluntatis omnium reliquorum affectuum principium , & radix , omnibus ad omnia ingenitus , ut Platonius Phædrus (a) ait. Est vehemens , & benè ordinata voluntas , ut docet Guilielmus Abbas. (b) Est vis animæ naturali quodam pondere ferens eam in finem suum ; juxta illud : (c) *Amor meus pondus meum , illo feror quòcumque feror.* Est connexio & vinculum , quo rerum universitas ineffabili amicitia , & ineluctabili unione copulatur , ut ex hymnis Hierothei Magnus Dionysius Areopa-

R 7

gita

(a) Plato in Phædro. (b) Guilliel. Ab. S. Theodoric. l. de Amore cap. 7. (c) August. lib. 12. confess. c. 9.

gita (d) commemorat. Est circulus sem-
piternus sine & principio carens, prop-
ter bonum, ex bono, in bonum, & ad
bonum indeclinabili conversione cir-
cumiens, in eodem, & secundum idem,
& procedens semper, & manens, & re-
means. Quidquid in sacris literis, quid-
quid in libris Sanctorum continetur, aut
amor est, aut pertinet ad amorem.

2. Si ejus originem quæris, non te ad
symposium Platonis, non ad doctas
Poëtarum fabulas mittam: firmiorem
enim doctrinam ab eo habemus, qui di-
xit, (e) *Deus charitas est, & qui manet*
in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.
In ipso puro & summo bono ab æterno
Amor fuit, quasi ignis semper ardens,
omnia accendens, & in se transmutans.
Ex eo enim quod Deus suam infinitam
pulchritudinem, & excellentiam intue-
tur, oritur in ipso infinitum amoris incen-
dium, quo Pater seipsum, & Filium a se
genitum diligit: iurūmque Filius eam-

(d) Dionys. de div. nominibus. c. 4.
(e) 1. Ioann. 4. 16.

dem in Patrem reciprocatur dilectionem, quā tantum illum amat, quantum amari dignus est, hoc est infinities infinitè. Hic autem mutuus amor Spiritus Sanctus est, æternus, immensus, Patri & Filio coæqualis, à Deo prodiens, in Deo manens : à quo, sicut radius à Sole, omnis amor dimanat, propter bonitatem suam infinitam extendens se, & descendens ad creaturas pro cuiusque captū & meritis; & omnia denuò ad se reducens quia ut à Deo exivimus omnes, & venimus in mundum, ita mundum iterum relinquere debemus, & ad Deum redire. Nulla vox est, quæ Amoris dignitatem non dicam explicare, sed nec leviter adumbrare valeat. Nam Amor increatus ipse Deus est, ineffabilis incomprehensibilis, cuius magnitudinis non est finis. Amor autem creatus donum Dei est altissimum, nobilissimum, inenarrabile, termino carens, ac modo; quia, ut ait mellifluus Bernardus. (f) *Modus diligendi Deum est, diligere sine modo.*

3. Quòd

(f) Bernard. initio lib. de diligendo Deū.

3. Quod si libeat ejus effectus intue-
ri, ut saltem ex illis, quanta sit ejus vis &
potentia dignoscamus, jam propheti-
cum (g, torrentem ingredimur, qui re-
transiri non potest. Cancellarius Pari-
siensis (h, ex cantico amoris quinquaginta
ejus descripsit proprietates eroti-
cæ, & divinæ; sed hanc lucubrationem
amoris sagittâ vulneratus corporali
morte conclusit, ut in patriâ amantium
disceret, quàm imperfectè in viâ de A-
more scripsisset. Et quomodo ausim
ego in amore rudis & inexpertus ejus
prærogativas enarrare? *Quomodo*, inquit
Richardus, (i) *de amore loquetur homo,*
qui non amat, qui vim non sentit amoris?
De aliis nempe copiosa in libris occurrit
materia, hujus verò aut tota intus est, aut
numquam est. Dicam tamen balburien-
do nonnulla, quæ in eximiis amatoribus
ipse amor operatur. Amor participatio
Dei est, in ipsius pulchritudine & boni-
tate tanquam in suâ causâ conquies-
cens,

(g) Ezech. 47. 5. (h) Ioann. Gerson. ju-
per. Cantic. (i) Richard. de grad. charit. c. 1.

cens, Deum movet, ut descendat ad creaturas, quia summè sui diffusivus est: tum vicissim creaturas suis trahit ad pulchrum & bonum. Simplex est, & multiplex; æqualis, & inæqualis: actus enim Dei simplicissimus est, quàmvis ad infinita se extendat. Amantes Deo assimilant, ipsique jungit inseparabiliter, & admirabili quâdam Apotheosi divinæ naturæ consortes efficit; quia sibi similes semper quærit, aut efficit; & qui amat, manet in Deo, & Deus in eo. Terrenum & falsum amorem dixit Plato, esse animi ardorem in proprio corpore mortui, in alieno viventis: quem effectum operari in animâ divinum amorē testatur Dionysius (k) dicens; Amantes sui juris non esse, quia Amor ecstasim facit. Ad ipsum omnia consilia reducuntur: néque musicam solum docet, ut quidam asserit, (l) sed omnium scientiarum, omnium virtutum actor, magister, principium, & finis est. Unit, & refrigerat; exaltat, & hu-

(k) *Dion. c. 4. div. nom.* (l) *Plutarchus in opusculis,*

humilitat; vulnerat, & sanat; occidit, & vivificat. Leges præscribit amantibus ipse legis expeis: modum rebus statuit modi nescius, finis est omnium sine carens: omnia rapit neminem spolians: omnibus dominatur cunctis subjectus: semper quiescit nunquam otiosus. Non deficit in adversis, quia non vincitur: injurias non rependit, quia non sentit: morte non tenetur, quia fortior illa est. Nullam querit sui causam, non fructum, non mercedem, seipso contentus. Amat qui verè amat, quia amat: amat ut amet, & ad suum recurrens principium semper ex eo sumit, unde jugiter amet. Virtutes omnes nihil aliud esse, quàm ordinem amoris asseruit Augustinus, (m) nam si amor desit, quid est spes, quid fides, quid religio, quid fortitudo? Tabescunt omnia instar cadaveris, quæ hoc igne non animantur. Si habuero prophetiam, & omnem fidem, & tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.

4. Quid

(m) *Aug lib. de morib. Ecclesia.*

4. Quid ergo amore jucundius, quid securius, quid nobilius? Quanta ejus dignitas, & sublimitas, quot tituli, & excellentiæ? Dicant qui experti sunt, quid sit amorem incomparabilem esse, insuperabilem, superfervidum, semper mobilem; incessabilem, activum, zelotem, officiosum, omnipotentem. Dicant quæ sint ejus causæ, quæ natura, quis ordo, qui effectus, quæ exercitia, qui gradus, quæ leges, quod initium, qui progressus, qui finis, quæ perfectio. Ego enim conscius infirmitatis meæ, & imperitiæ, tantæ rei majestatem & violare timeo, & assequi despondeo. Legēdi sunt eximii viri, Bernardus, & Richardus, ille in tractatū de diligendo Deo, hic de gradibus charitatis. Legendus Harpius in fine suæ mysticæ Theologiæ. Addo recētiores Didacum Stellam, Jacobum Salianum, Antonium Gaudier, Laurentium Parisiensem Capuccinum, Ludovicum Granatensem, Christophorum Fonsecam, Joannem Salaguitanum Carmelitanum, & alios, qui de arte amandi Deum, & de amore

more Dei doctissima nobis scripta reliquerunt. Addo singulariter nominandum Franciscum Salecium Episcopum Genevensium omni encomio superiorem, cujus libri duodecim de hac re omne ferunt punctum miscentes utile dulci. Nec desunt ex sequiori sexu in amoris philosophiâ supra communem captum excellentiss: Theresia, Gertrudis, Magdalena de Pazzis, tres Catharinæ, Senensis, Genuensis, & Bononiensis, & aliæ; ex quibus plenior de Amore cognitio petenda est.

5. Discet autem amare Deum, qui frequenter ad eum aspiraverit. His enim piis affectibus ignis amoris accenditur, nutritur, & in magnum crescit incendium. Dictum est supra viam scholasticam longam & difficilem esse, mysticâ verò brevem & felicem: quia nimirum multò facilius est Deum amare, quàm cognoscere. *Facilius*, ait Richardus, *(n)* ad Deum patet ingressus piè pulsantibus, quàm subititer percrutantibus. Pulsat autem qui amat, qui orat, & pulsanti aperitur. Cui

(a) Richard. l. c. 3.

con-

consonans Angelicus Doctor (o) aperte fatetur Deū in hac vitā plus amari, quam cognosci: quia plus requiritur ad perfectionē cognitionis, quam ad perfectionem amoris. Ad hanc enim sufficit, quod res ametur, prout in se apprehenditur; ad illam verò necesse est sigillatim cognoscere quidquid est in re, partes nimirum, virtutes, & proprietates. Probatur hoc exemplo scientiarum, quas aliqui amant ob confusam & imperfectam, quam de eis habent cognitionem; & hoc amore ad eas perfectē discendas incitentur. Eisdem sententiæ subscribunt Abbas Vercellensis, & alii Mystici, quos refert, & sequitur Seraphicus Bonaventura. (p) Nec obstat illud Augustini, (q) incognita non amari, quia non ariet voluntas omninō incognitum; imō ut ait Gregorius, (r) *Amor ipse notitia est.* Et sic debet intelligi commune illud Mysticorum dictum:

Vo-

(o) D Thom. i. 2. q. 27. art. 2. ad 2. (p) Bonaventura. *ut tunc s. etern. dist. 5.* (q) Aug. de Trinit. lib. 8. c. 4. & l. 10. c. 2. (r) Gregor. hom. 27. in Evangelia.

Voluntas intrat, ubi intellectus foris stat : quia amor mensuram cognitionis excedit, & extenuissimâ, atque obscurissimâ cognitione ingens amoris flamma accenditur in voluntate, quæ idcirco penetrare dicitur suo acumine, quod non intrat intellectus. Non disputo, an possit Deus de potentiâ absolutâ efficere, ut voluntas amet nullâ prorsus cognitione præcedente: hoc enim controversum est, nec desunt qui partem affirmativam tenent. (f) sed dico de lege saltem ordinariâ non magis posse hominem incognitum amare, quàm pingere super inane. Talis quippe est natura voluntatis, ut aliquâ semper cognitione indigeat, quæ faciem illi præferat, & ostendat quid appetendum. Ex his autem colligi potest quanta sit mortalium infania. (z) Amare Deum, dum sumus in corpore, plus possumus, quàm vel eloqui, vel cognoscere. Amando plùs proficimus minùs laboramus. illi magis obsequimur. Maluius tamen semper querendo per cognitionem nunquam invenire, quod querimus, quam amando possidere. Bona quidem est scientia, sed multò melior dilectio: utilis cogni-

(f) Paludanus, Ochamus, Thomas de Ar-
gentina, & alii citati à Sando lib. 2. myst. Theo-
log. ubi hanc questionem diffuse tractant. com-
ment. 6. exercitat. 25. usque ad 30. Vide. nam
Alvarez to 3 do orat lib. 4. c. 8. (t) Picus Mi-
randul. lib. de ente & uno c. 5.

gnitio, sed utilior amor. Scientia sine charitate inflat, & nihil prodest; amor vero sine scientia sufficit ad salutē. Potest homo scientiam habere sine amore; ut vero qui amat, quāvis scientiis careat humanitatis acquisitis, plura tamen discet. quā doceat humana sapientia, quia illum intus magistrum habet, qui docet hominem scientiam. Optimè Rogerius vir extaticus ex ordine Minorum apud Alvarum Pelagium: (u) *Quid, inquit, putaverit si in intimo tuo intimus sit Deus? A quantis tenebris ad quantas duceris claritates per spiritum ejus? Si illas, quæ in intimis illis sive internis secretis sunt, nōsses intimas contemplationes, si illas lucidas illuminationes, si illos fervidos splendores, si illos simplices radios, si illos puros fulgores, si illos vivificos ardores, si illos pacificos saporos, si illos delitiosos, imò delitiosissimos dulcores, si res incognitas & innumerabiles, res tamen experimentales perfectè possideres. Ah homo, si hæc experimento nōsses, puta quia, ut ego, tenebras ferres graviter vitæ tuæ. Quando autem erit? Putas ne videbo? Quando, quando, quando? Omnia in morā nimium stenda hæc dilatio. Ah, ah, ah! Quid tibi sum ego, aut quid tu mihi Deus meus? sed quid non pōssis es? Hæc verba silentii sunt, nec extrā silentiū, & Deum invenire possunt quia alibi*

(u) Alvarus Pelagius de planctu Ecclesiæ lib. 2. cap. penultimo.

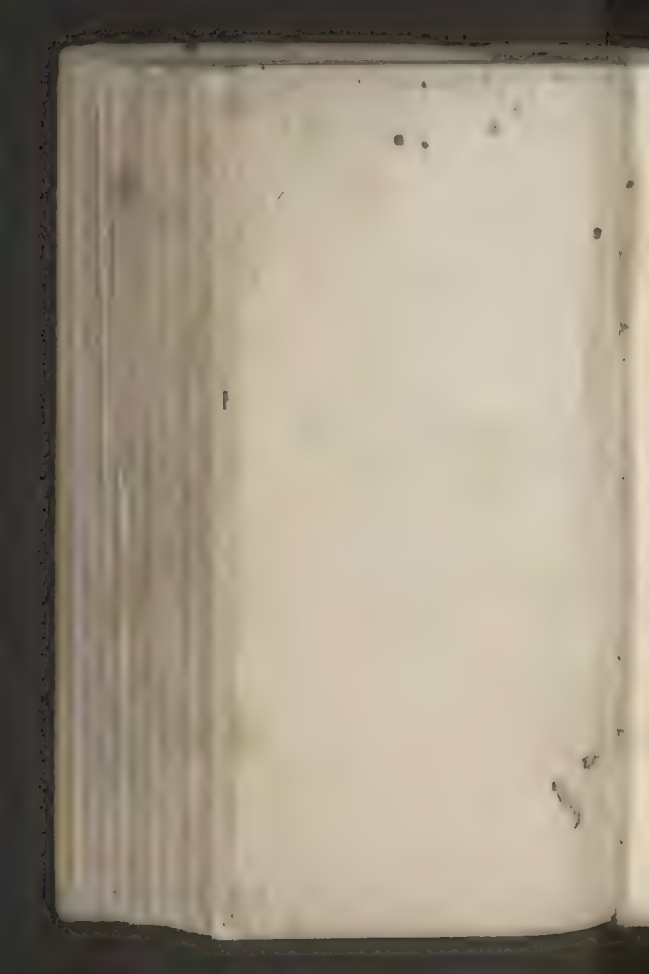
non sunt. Vis hac sentire? Attende quoniam nullus sic intrat, nisi prius excesse sit. nec deperit nisi prius introierit, nec transit nisi prius defecerit, nec apprehendit nisi prius transierit: prius transformatur, nisi prius apprehenderit, nec tuetur, nisi transformatio praecefferit; nec sic illum amorem movetur, nisi qui intus & vade intus fuerit; nec in beato illo silentio quiescat, nisi qui illum beatum amorem noverit. Hæc Rogerius. Beatus vir, qui sic sensit sic amat, sic afficitur. Verè dici potest de divina dilectione quod olim de Sapientia; Venerat mihi omnia bona pariter cum illa, quia amor omnium bonorum fons est, & origo. Quis igitur me separet ab amore? Tribulatio, angustia, fames, nuditas, periculum, gladius, persecutio: Dicam audacter cum Apostolo (x) incertum esse, certam scilicet in Domino: per habere quod nulla creatura poterit me separe à charitate Dei quæ est in Christo JESU Domino nostro, cui cum Patre, & Spiritu Sancto honor sit & gloria in coelo & in terra nunc & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

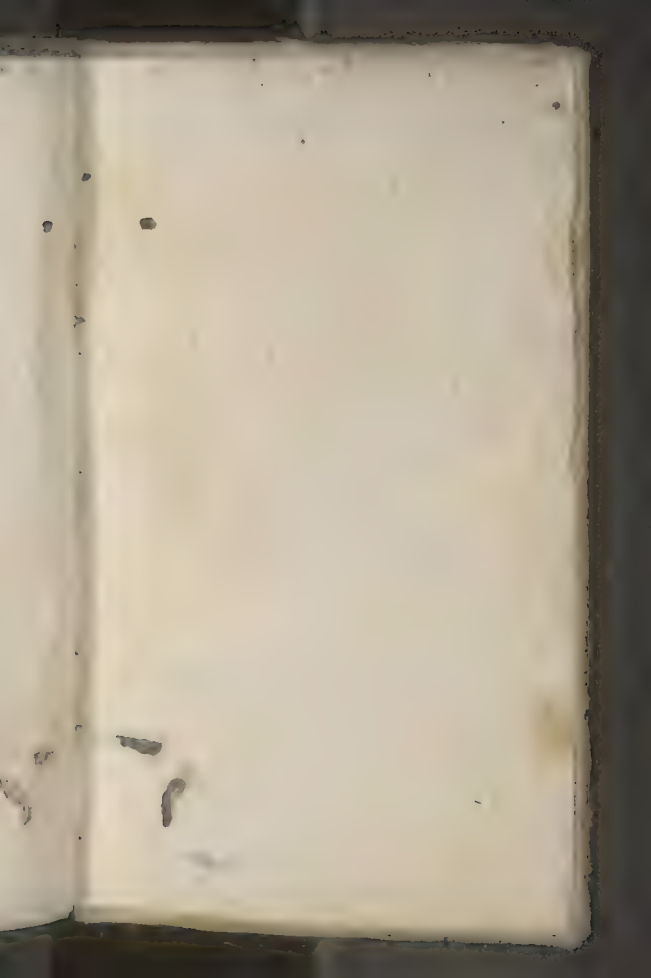
INTELL

¶ ad Roman. 8.

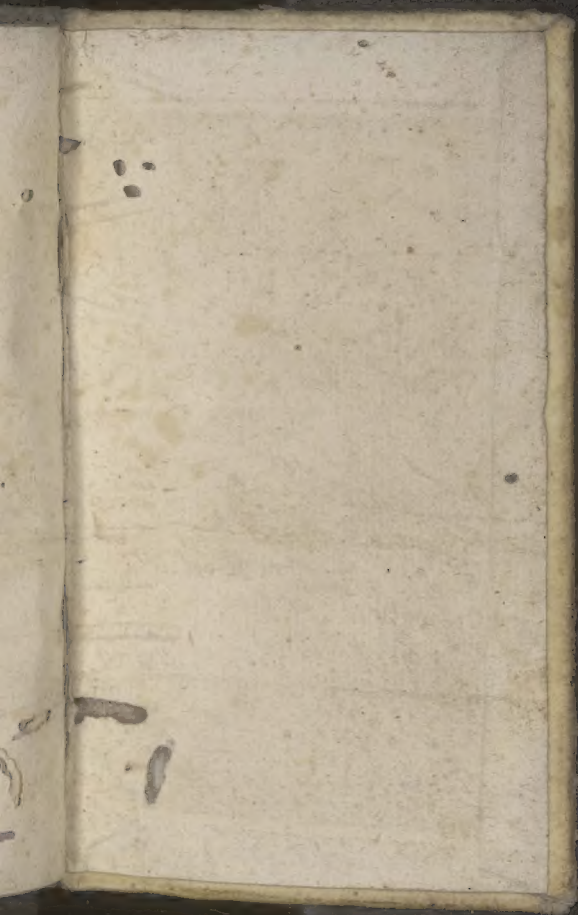
F I N I S.

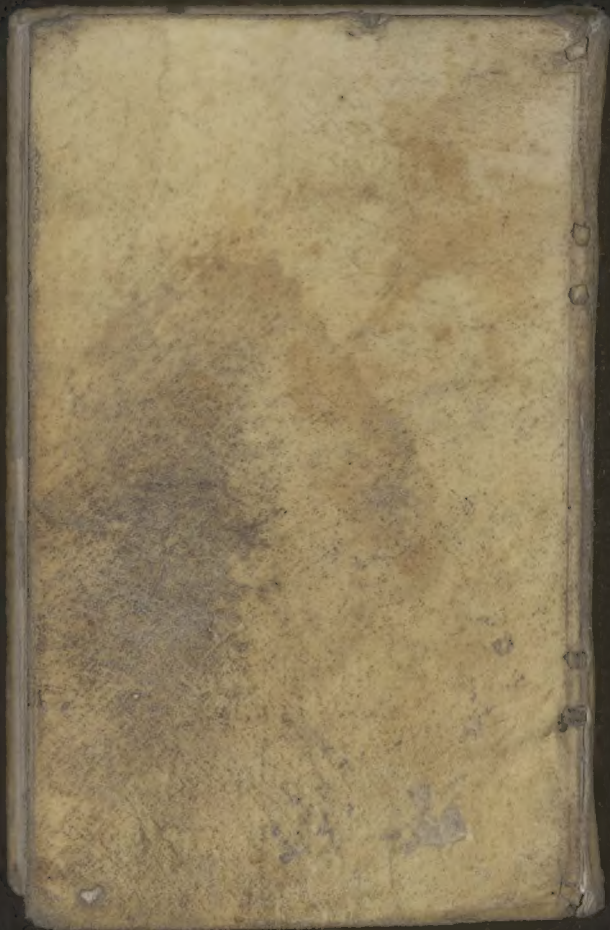
amul.
e defici
s defi.
it : p
nec n.
ec sic
val.
quie
overit.
it, sic
divinā
enerant
a amo:
uisigi-
angu-
is, per
(x)me
o spem
ne sepa-
JESU
Spiritu
a terrā,
p, A.

VIA COM
PENDIAT
DEVM
IN ANIMA
R. D. P. A.